

Tampereen yliopisto
Johtamiskorkeakoulu

LAURA MARKKANEN

Viimeiseen pisaraan

Sisällönanalyttinen tarkastelu veden niukkuuden merkityksistä
Israelissa

Kansainvälinen politiikka

Pro gradu -tutkielma

Huhtikuu 2013

Tampereen yliopisto

Johtamiskorkeakoulu

MARKKANEN, LAURA: Viimeiseen pisaraan. Sisällönanalyttinen tarkastelu veden niukkuuden merkityksistä Israelissa

Pro gradu -tutkielma 85 s., 8 liites.

Kansainvälinen politiikka

Huhtikuu 2013

Vesi niukkana hyödykkeenä on saanut Israelissa vuosien saatossa hyvin moninaisia merkityksiä, joista useat kytkeytyvät ideologisiin ja historiallisiin näkemyksiin sen merkittävydestä. Tässä pro gradu -tutkielmassa tarkastelen Israelin hallituksen avainministerien näkemyksiä veden niukkuudesta tänä päivänä. Pyrin selvittämään, nähdäänkö niukkuus erityisen uhkaavana tai välittömiä toimenpiteitä vaativana. Tutkimusasetelman taustalla on keskustelu turvallisuuskäsitteen muutoksesta, jonka myötä turvallisuutta uhkaaviksi tekijöiksi voidaan lukea myös sellaisia asioita kuten ympäristön muutos.

Israel on tutkimuskohteena mielenkiintoinen, sillä monet perinteiseksi luetut uhkat ovat sen nykyisyydessä edelleen vahvasti läsnä. Yhdeksi suureksi tulevaisuuden haasteeksi on kuitenkin ennustettu ilmastomuutoksen myötä pahenevaa pulaa vedestä. Lisäksi Israel on profiloitunut viime vuosina vihreiden arvojen kannattajana etenkin kansainvälisillä areenoilla. Tämän taustan valossa tutkimuksen yhtenä tarkastelun kohteena on se, miten nykyinen keskustelu resurssipulasta ja sen mahdollisesta uhkasta sijoittuu turvallisuuden laajaan debattiin.

Tutkimuksen teoreettisena viitekehyksenä toimii turvallistamisen teoria. Sen keskeisenä ajatuksena on, että käytännössä mistä tahansa asiasta voidaan luoda turvallisuushka diskurssin avulla. Metodina toimivan sisällönanalyysin keinoin pyrin selvittämään, löytyykö veden niukkuuteen liittyvistä keskusteluista viitteitä turvallistamisyrityksistä. Keskityn erityisesti aineistosta löytyviin riskihavaintoihin, keskeisiin arvoihin ja esitettyihin ratkaisuvaihtoehtoihin.

Analyysin keskeisenä havaintona oli, että keskusteluun veden niukkuudesta liittyy riskipuhetta ja uhkaavuudesta kieliviä diskursseja. Niukkuus nähtiin erityisen kriittisenä ongelmana globaalitason resurssipulasta puhuttaessa. Kansallisen tason näkemyksiä ohjasi enemmän ajatus teknologisten innovaatioiden tuomista helpotuksista, minkä ansiosta myös riskihavainnot olivat lievempiä. Ilmastomuutosdiskurssin esiintyminen vesikeskustelun rinnalla oli omiaan lisäämään kuvaa niukkuudesta nopeaa toimintaa vaativana ja ihmiskunnan olemassaoloa uhkaavana asiana molemmilla tasoilla. Globaalin diskurssin vahvuus ja luonne sai pohtimaan sen käyttömahdollisuuksia myös Israelin ja Palestiinan välisen vesiongelman ratkaisemisessa.

Tutkimuksen perusteella keskustelusta oli löydettävissä viitteitä myös uudenlaisesta turvallisuusajattelusta. Tämä oli nähtävissä erityisesti siinä, kuinka veden niukkuuden yhteydessä korostettiin kestäväen kulutuksen merkitystä ja välitöntä tarvetta vähentää kulutusta. Tutkielmani tulokset osoittavat, että veden niukkuus on mahdollista nähdä enemmän ympäristöön itsessään liittyvänä uhkana myös Israelin värikkään historian asettamassa kontekstissa. Kokonaisvaltaiseen asennemuutokseen on kuitenkin vielä pitkä matka.

1. JOHDANTO.....	1
2. LUONNONVAROJEN NIUKKUUS JA ISRAELIN JA PALESTIINAN KONFLIKTI – TUTKIMUKSEN KONTEKSTI.....	7
2.1. ISRAELIN NIUKAT VESIVARAT ASETTAVAT HAASTEITA.....	7
2.2. KANSAINVÄLISTEN RAJAVESIALUEIDEN HALLINTA - TAPAUSESIMERKKINÄ JORDANJOKI.....	10
2.3. IDEOLOGIAA JA TURVALLISUUSPOLITIikkaa –VESIUSKOMUSTEN SYNTY JA KEHITYS ISRAELISSA.....	14
3. TURVALLISUUDEN TEORIA	17
3.1. SOSIAALINEN KONSTRUKTIVISMI JA TURVALLISUUS.....	17
3.2. TURVALLISUUDEN MÄÄRITELMIÄ.....	21
3.3. KOHTI LAAJAA TURVALLISUUTTA	23
3.4. YMPÄRISTÖTURVALLISUUS	25
3.5. KÖÖPENHAMINAN KOULUKUNTA JA TURVALLISTAMINEN	29
3.5.1. Turvallistamisen käytäntö	31
3.5.2. Turvallistamisen kritiikki.....	35
3.6. YMPÄRISTÖ TURVALLISTAMISEN KOHTEENA.....	37
3.6.1. Veden turvallisuuspoliittinen merkitys	39
4. AINEISTO JA METODI.....	42
4.1. TUTKIMUSKYSYMYS JA AINEISTO	42
4.2. SISÄLLÖNANALYYSI KVALITATIIVISESSA TUTKIMUKSESSA	45
4.3. ANALYYSIN TOTEUTTAMINEN TÄSSÄ TUTKIMUKSESSA	47
5. ANALYYSI.....	50
5.1. PUHEAKTIN LUONNE.....	51
5.1.1. Riskin toteaminen	52
5.1.2. Uhkakuvan luominen.....	53
5.1.3. Yhteenveto	55
5.2. KESKEISET ARVOT	56
5.2.1. Luonnonvara arvona	56
5.2.2. Kansakunnan rakennus	58
5.2.3. Parempi tulevaisuus	60
5.2.4. Yhteenveto	61
5.3. RATKAISUVAIHTOEHDOT.....	62
5.3.1. Teknologinen kehitys ja innovaatiot.....	62
5.3.2. Yhteistyö	64
5.3.3. Kulutuksen muutos	65
5.3.4. Yhteenveto	66
5.4. TURVALLISTAMISEN OBJEKTI(T).....	67
5.5. RISKIHAVAINTOJEN TYYPPI	69
6. JOHTOPÄÄTÖKSET	71
6.1. VEDEN NIUKKUUS AIHEUTTAA MONIA RISKEJÄ	73
6.2. VEDEN NIUKKUUS ON GLOBAALI KYSYMYS	74
6.3. VEDEN NIUKKUUS ON UHKA YMPÄRISTÖLLE ?.....	76
LÄHDELUETTELO	78
LIITE 1	86

”Vesi, kohtuudella nautittuna, ei voi vahingoittaa ketään.”

-Mark Twain¹

1. JOHDANTO

Kiihtyvä ilmastonmuutos, hupenevat luonnonvarat ja muut ympäristön muutokseen liittyvät ilmiöt ovat nykypäivänä kaikkien huulilla. Ympäristön aiheuttamat haasteet ja niihin vastaaminen ovat viimeistään uuden vuosituhannen koittaessa asettuneet osaksi myös kansainvälisen politiikan käytänteitä. Tämä näkyy mm. globaaleiden instituutioiden lisääntymisenä ja valtioiden aktiivisempänä toimintana ympäristön puolesta.² Ympäristötietoisuuden lisääntymisen seurauksena yksittäisen ihmisen sekä yhteiskuntien ja valtioiden kokemat uhkat ovat saaneet uusia muotoja. Ympäristön politisoituminen on nostanut uhkat osaksi julkista tilaa, jossa käydään kamppailua vallasta määritellä merkityksiä.³ Ympäristön muutokseen liittyvien ongelmien näkeminen laajana yhteiskunnallisena kysymyksenä on saanut aikaan sen, että niiden hallitsemiseksi haetaan ja halutaan tehdä poliittisia ratkaisuja. Ympäristö liittyy siten nykyisin enenevässä määrin inhimillisten yhteisöjen tekemiin valintoihin. Sen käsittely ei ole myöskään

¹ “Water, taken in moderation, cannot hurt anybody” Käännös, LM.

² Esimerkkinä tästä voidaan pitää esimerkiksi sitä, että YK:n yleiskokous päätti vuoden 2012 joulukuussa nostaa YK:n ympäristöohjelma UNEP:n statusta muuttamalla sen hallinnon avoimeksi kaikille YK:n jäsenvaltioille aiemman 58 jäsenen sijaan. Päätöksen seurauksena UNEP on oikeutettu vastaanottamaan jatkossa enemmän jatkuvampaa ja vakaampaa rahoitusta YK:n budjetista. Päätöstä pidettiin historiallisesti merkittävänä ja sen uskottiin heti tuoreeltaan parantavan UNEP:n asemaa vahvana ja vaikutusvaltaisena ympäristötoimijana. UN News Centre (2012) “World Governments agree to boost...”

³ Haila & Lähde 2003, 10, 13.

vapaa arvokysymyksistä tai intressiristiriidoista.⁴ Ehkä osin juuri tästä syystä sellaiset ongelmat, kuten ilmastonmuutos, hupenevat luonnonvarat ja ympäristön saastuminen, odottavat vielä ratkaisemistaan. Vaikka lisääntyvät ympäristöongelmat ovat tiedossa ja aiheuttavat haasteita laajenevassa mittakaavassa, vaikuttavat moninaiset arvot ja uskomukset edelleen mm. siihen keinovalikoimaan, jonka puitteissa niiden tuottamiin uhkiin halutaan vastata. Tämän tutkimuksen päällimmäisenä viitekehyksenä on vesi ympäristökysymyksenä ja toisaalta turvallisuuspolitiikan osana. Kontekstina toimii niukoista vesivaroistaan tunnettu Israel. Tulen pohtimaan työssäni veden niukkuuden aiheuttaman uhkan asettumista turvallisuuden käsitteen laajaan kontekstiin. Lähden liikkeelle perinteisen turvallisuuden ajatuksesta, mutta siirryn nopeasti pohtimaan vesikysymyksen tarkastelun mahdollisuuksia laajan turvallisuuden ja ympäristöturvallisuuden kontekstissa. Vesi muodostaa tässä tapauksessa hyvin mielenkiintoisen tarkastelualustan. Historian valossa vedellä on Lähi-idässä ja erityisesti Israelissa ollut alueella vallitsevan kuivuuden vuoksi aivan erityinen arvo. Siksi sillä on ollut hyvin vahva turvallisuuspoliittinen merkitys perinteisessä mielessä. Näkemykset vedestä kytkeytyvät historialliseen ja poliittiseen kontekstiinsa, joista niitä on vaikea erottaa. Vesi on ennemminkin ollut merkittävä strateginen politiikanteon väline kuin itsessään arvokas ja säilytettävä luonnonvara. Sillä on hyvin varhaisista ajoista lähtien ollut myös voimakas symbolinen merkitys vaurautta tuottavana hyödykkeenä, mikä on edesauttanut siihen liittyvien uskomusten vakiintumisessa. Veden niukkuus on vaikuttanut paitsi mahdollisuuksiin, myös laajemmassa mittakaavassa koko alueen elinvoimaisuuteen ja lopulta selviytymiseen. Laajentuneen turvallisuuskeskustelun valossa vesi luonnonvarana voitaisiin nähdä myös toisin, mikä on myös tämän tutkimuksen lähtökohta. Luonnonvarojen kestämaton käyttö heikentää yhteiskuntien kapasiteettia ja on omiaan aiheuttamaan turvattomuutta. Ennusteet ja tutkimustulokset ilmastonmuutoksen vaikutuksista veden riittävyyteen Lähi-idässä ovat tehneet ongelmasta uhkaavamman aikoihin. Tämän tutkimuksen päällimmäisenä tavoitteena on selvittää, missä valossa vesi niukkana luonnonvarana nähdään Israelissa tällä hetkellä ja onko näkemyksissä havaittavissa muutosta. Tarkastelun myötä toivon saavani vihjeitä myös siitä, miksi veden niukkuuteen liittyvää ongelmaa ei ole vuosien saatossa kyetty ratkaisemaan sen merkittävydestä huolimatta.

Israel on malliesimerkki valtiosta, jossa keskustelu ympäristön tilasta on edistyksellistä ja suhteellisen laajalle levinnyttä, mutta politiikan tasolla edelleen marginaalisemmassa roolissa kuin monet muut kysymykset. Tässäkin tapauksessa päällimmäisenä ongelmana lienee se, että

⁴ Kähkönen 1995, 18-22.

ympäristökysymysten nähdään yhä useimmiten kuuluvan ns. 'pehmeän politiikan' piiriin 'high politics' -tason⁵ sijaan. Siirtymän tarpeellisuus voidaan toki hyvin myös kyseenalaistaa. Tämänkään tutkimuksen tarkoituksena ei ole esittää, että esimerkiksi ympäristökysymykset olisivat helpommin ratkaistavissa juuri turvallisuussektorin piirissä. Taustalla on enemmän ajatus uudenlaisten uhkien aiheuttamasta turvallisuuskäsitysten muutoksesta kuin turvallisuuspoliittisten käytäntöjen hyödyntämisestä ympäristöongelmien ratkaisemisessa. Poliittikkamuutoksen seurauksena myös turvallisuuden diskurssin voidaan katsoa käyneen läpi eräänlaisen ympäristöherätyksen. Ympäristökysymyksiä on yleisellä tasolla ryhdytty tarkastelemaan entistä useammin myös turvallisuuden näkökulmasta.⁶ Tämä kertoo nähdäkseni ennen kaikkea siitä, ettei valtioiden turvallisuuskäsityksiä voida pitää täysin muuttumattomina tai ennalta määriteltynä. Ulko- ja turvallisuuspolitiikan sisältöihin ja arvotuksiin vaikuttavatkin Laitisen mukaan esimerkiksi teknologinen ja poliittinen kehitys, kansainvälisen järjestelmän rakenteelliset muutokset sekä yhteiskunnalliset, taloudelliset ja historialliset seikat. Edellä mainitut muuttujat vaikuttavat erityisesti siihen, miten toimijat (valtiot) hahmottavat todellisuuden ja siinä havaitut turvallisuusongelmat.⁷ Koska todellisuus sinänsä ei ole staattinen, on myös siinä tapahtuva muutos mahdollinen. Tämä ajatus toimii lähtökohtana myös tässä tutkimuksessa. Viime vuosikymmenen loppupuolella Israelissa koettiin jopa historiallisesti poikkeuksellisen kuivia talvikausia, mikä on tehnyt veden niukkuudesta akuutimman kysymyksen aikoihin.⁸ Niukkuudesta koituvia tulevaisuuden haasteita tulevat todennäköisesti lisäämään väestönkasvu, tiettyjen alueiden aavikoituminen ja yhteiskunnan kehityksestä koitua lisääntyvä vedenkulutus. Muuttuneen toimintaympäristön valossa on mielenkiintoista tutkia, miten kriittisenä kysymyksenä veden niukkuus nähdään turvallisuuden näkökulmasta Israelissa tänä päivänä.

Ensisijaisimpana teoreettisena viitekehyksenä tässä tutkimuksessa toimii turvallistamisen teoria. Turvallistamisen keskeisenä ajatuksena on, että mikään asia ei ole olemukseltaan automaattisesti uhka jollekin, vaan muuttuu turvallisuusongelmaksi vasta diskurssien myötä. Diskursseista löytyviä merkityksiä tutkimalla voidaan tehdä tulkintoja myös harjoitettavasta politiikasta, koska tiettyjen toteamien ja julkilausumien ei ajatella ainoastaan kuvaavan vallitsevaa todellisuutta,

⁵ High politics -tasolla tässä viitataan kansainvälisen politiikan tieteenalalla käytettävään käsitteeseen, joka kattaa perinteisen käsityksen mukaan valtion turvallisuudelle välttämättömät osa-alueet, kuten ulko- ja turvallisuuspolitiikan. Sen vastakohtana voidaan pitää pehmeän politiikan tasoa *low politics*.

⁶ Tällaiseksi voitaneen lukea esimerkiksi ilmastonmuutos, jonka seurauksista puhutaan nykyään usein julkisuudessa ja myös poliittisten päättäjien toimesta myös turvallisuuspoliittisena huolenaiheena.

⁷ Laitinen 1999, 124.

⁸ Ks. esim. Haaretz 22.6.2010: "*Despite winter rainfall, drought prevails*".

vaan realisoituvan myös aktuaalisena toimintana.⁹ Turvallisuudella on kautta aikojen ollut vahva poliittinen ja argumentatiivinen kaiku. Turvallisuuspolitiikalla on pystytty aikojen saatossa perustelemaan erinäisiä operaatioita ja poliittisia ratkaisuja.¹⁰ Tämän logiikan valossa ympäristöajattelun liittäminen turvallisuuskeskusteluun voidaan siten nähdäkseni katsoa edesauttavan ympäristökysymysten huomioimista valtioiden politiikassa. Se myös perustelee turvallisuuden viitekehyksen hyödyntämistä tässä tutkimuksessa. Lopullisten johtopäätösten kannalta on hyvä huomioda, että ympäristön ja turvallisuuden sulattamisessa yhteen piilee myös monia ongelmia eikä ympäristön turvallistamista pidetä välttämättä automaattisesti tavoiteltavana asiana. Tätä problematiikkaa pohdin lisää vielä teoriaosiossa.

Turvallisuuskeskustelun laaja kirjo yhdistettynä monimuotoisiin ympäristöongelmiin on joka tapauksessa aiheena mielenkiintoinen. Siihen liittyy monia isoja debatteja asevoimien vihertymisestä ja sen oikeudellisuudesta siihen, luovatko ympäristöongelmat konflikteja vai yhteistyötä ja mitä vaikutuksia ympäristöasioiden turvallistamisella voi olla. Nämä kaikki kysymykset koskevat jollakin tavalla myös Israelin ja Palestiinan konfliktia. Alue on erityisen otollinen tutkimuskohde siksi, että turvallisuuteen liittyvät perinteiset uhkat ovat sekä puheen tasolla että konkreettisestikin läsnä. Israelin ja Palestiinan konfliktirikas historia vaikuttaa yhteiskunnassa sen kaikilla osa-alueilla eikä vesi ole siitä mikään poikkeus. Kiinnostuin graduaiheesta vietettyäni kesän 2012 Tel Avivissa harjoittelussa. Israelin hallituksen innostus ja määrätietoinen ponnistelu Green Israel –brändin vahvistamiseksi¹¹ saivat pohtimaan ympäristön roolia Israelin politiikassa laajemmin. Samoihin aikoihin, kun maailmalla esitettiin brändivideota vihreämmästä Israelista, julkaisi UNRWA (United Nations Relief and Works Agency) raportin Israelin rakentaman turva-aidan ympäristövaikutuksista.¹² Aluetta vaivaava kuivuus taas konkretisoitui Suomen sateisiin kesiin tottuneelle kolmen sateettoman kuukauden aikana. Ilmastonmuutoksen onkin tutkittu vaikuttavan seuraavan muutaman vuosikymmenen aikana koko Välimeren itäisten alueiden ilmastoon mm. talviolojen, eli toisin sanoen kuivien kausien, lisääntymisen ja suurempien lämpötilanvaihteluiden myötä. Erityisen kriittinen tilanne on

⁹ Balzacq 2011, 1.

¹⁰ Laitinen 1999, 124.

¹¹ Netanyahu'n hallituksen viimeaikaisten ympäristöpoliittisten linjausten mukaisesti hallitus on pyrkinyt profiloimaan Israelia ympäristötoimien mallimaana ja cleantech -teknologian edelläkävijänä. Israelin hallitus mm. käynnisti RIO 20 + kokouksen alla televisiokanava CNN:llä julkaistun videokampanjan, jonka tavoitteena oli nostaa sen imago ”Vihreänä valtiona” (Green country). Ks esim. ”Israel launches its first-ever global television campaign to brand it as a Green Country” 2012.

¹² UNRWA 2012. Myös mm. UNEP on julkaissut useampia raportteja 2000-luvulla konfliktin ympäristövaikutuksista.

Israelissa, jonka maatalous ja siten koko yhteiskunta on jo nyt voimakkaasti riippuvainen vedestä.¹³ Asetelman monimutkaisuudesta huolimatta, tai kenties juuri siitä johtuen, ovat toimet ongelman ratkaisemiseksi olleet vähäisiä. Asetettua taustaa vasten herääkin väistämättä kysymys, miksi vesiongelmaa ei ole saatu ratkaistuksi, vaikka se vaikuttaa niin merkittävällä tavalla israelilaiseen yhteiskuntaan ja sen kehitykseen? Ilmastonmuutokseen liittyvien uhkakuvien voisi myös olettaa pakottaneen pohtimaan niukkuuden vaikutusta turvallisuuteen luonnonvaran itsensä kannalta, ei vain strategisessa mielessä ja hyvinvoinnin lisäämisen suhteen. Näihin kysymyksiin uskon saavani vastauksia tämän tutkimuksen analyysiosiossa.

Israelin viimeaikaisen ympäristöherätyksen ja muuttuvan vesitilanteen asettamassa kontekstissa on mielenkiintoista selvittää, millaisia merkityksiä mittavana pidetylle vesiongelmalle Israelin politiikassa annetaan juuri tällä hetkellä. Tarkastelen siis erityisesti sitä, *millaisena Israelin hallituksen näkemykset vesipulan tilasta ja sen kriittisyydestä näyttäytyvät ja mikä on turvallisuuden merkitys käytävässä keskustelussa?* Tarkoitukseni on selvittää tarkemmin Israelin nykyisen, pääministeri Benjamin Netanyahu johtaman, hallituksen ja sen vesipolitiikasta vastaavien avainministerien näkemyksiä veden niukkuudesta tällä hallituskaudella. Israelin uusiutunut imago kansainvälisillä ympäristöareenoilla antaa mielestäni aihetta pohtia sen vaikutuksia niihin uskomuksiin, joita veteen julkisessa keskustelussa liitetään. Lähtöoletukseni on, että veden niukkuuden näkeminen uhkana erityisesti laajan turvallisuuden kontekstissa voisi toimia katalysaattorina muutokselle, jonka myötä myös ratkaisut olisivat helpommin löydettävissä. On toki myös mahdollista, että veden niukkuutta ei pidetä uhkaavana lainkaan. Vesiongelmaista tuotettuja merkityksiä tarkastelemalla voidaan selvittää, miten ja missä määrin, jos ollenkaan, ympäristökysymyksestä erityisesimerkkinä toimiva vesi linkittyy turvallisuusdebattiin. Tätä kysymystä tutkin erityisesti etsimällä aineistosta uhkan, vaaran ja kiireellisuuden diskursseja turvallistamisen teorian mukaisesti. Painotan analyysissä myös keskeisten arvojen ja ratkaisuvaihtoehtojen merkitystä.

Aloitan tutkimukseni käymällä lyhyesti läpi vesitilanteen taustaa Israelin näkökulmasta. Niukat vesivarat ovat asettaneet haasteita Israelissa vuosikymmenien ajan ja muokanneet paitsi alueen yhteiskunnallista kehitystä ja tulevaisuutta myös samanaikaisesti jatkuneen Israelin ja Palestiinan konfliktin luonnetta. Vesikysymys kytkeytyy lisäksi kansainväliseen kontekstiin kasvavan

¹³ Esimerkiksi YK:n elintarvike ja maatalousjärjestö FAO:n tilastojen mukaan Israelin kokonaisvesivarat ovat keskimäärin 1,78km³ vuodessa. Vertailun vuoksi Suomen vastaava luku on 110 km³/v. Aquastat 2012.

globaalin vesipulan sekä kansainvälisten rajavesisopimusten myötä. Vedessä ei historian valossa olekaan kyse niinkään luonnonvaran niukkuudesta kuin vahvan strategisesta kysymyksestä, jonka ratkaiseminen vaatii todennäköisesti perustavanlaatuisia ajatuksellisia muutoksia kaikilla politiikan tasoilla. Tulen etsimään merkkejä tällaisesta ajatuksellisesta muutoksesta turvallistamisen teorian avulla.

Kolmannessa luvussa perehdyn tarkemmin tutkimuksen teoreettiseen taustaan. Turvallistamisen teorian ohella keskeistä tämän tutkimuksen kannalta on keskustelu turvallisuuden käsitteen laajentumisesta ja syventymisestä sekä niistä uusista merkityksistä, joita käsite on monipuolistuneen keskustelun myötä saanut. Korhosen mukaan turvallisuuden käsitteen syventymisestä tavataankin puhua silloin, kun turvallisuuden kohteena on valtion sijaan esimerkiksi yksilö, yhteisö tai ääritapauksessa jokin abstraktimpi asia, kuten luonto tai ympäristö. Turvallisuuden laajentumisesta taas on kyse silloin, kun turvallisuutta uhkaaviksi tekijöiksi luetaan entistä laaja-alaisemmin eri asioita. Myös uhkia voidaan tarkastella joko laajasta tai suppeasta näkökulmasta sen mukaan, lasketaanko uhkaaviksi tekijöiksi vain fyysistä turvallisuutta uhkaavat asiat vai myös muunlaiset uhkat.¹⁴

Neljännessä luvussa siirryn esittelemään tarkemmin tutkimuksen aineistoa ja metodia. Etsin valitusta aineistosta viitteitä turvallistamisesta sisällönanalyttisin keinoin. Sen myötä on mahdollista keskittyä erilaisiin merkityksiin, joita veteen liittyen nousee esiin. Tarkempana analyttisenä kehyksenä toimii turvallistamisen teoriasta johdettu teemoittelu. Keskeisimpinä teemoina toimivat puheaktin luonne, keskeiset arvot sekä ratkaisuvaihtoehdot.

Metodin esittelemisen jälkeen siirryn viidennessä luvussa kohti varsinaista analyysia, jonka toteutan etsimällä aineistosta analyysikehikon teemojen alle sopivia tyyppivastauksia. Pelkistetyt vastaukset jaotellaan uusiksi kategorioiksi samankaltaisuuksia etsimällä, minkä avulla voidaan tehdä tulkintoja ja johtopäätöksiä veteen liittyvän keskustelun tilasta ja luonteesta. Jo esiteltyjen teemojen lisäksi kiinnitän huomioni aineistosta löytyviin turvallistamisen objekteihin sekä riskihavaintojen luonteeseen, joiden analyysit kytkevät havainnot tiukasti tutkimuksen teoriaan.

Kuudennessa luvussa esittelen tutkimukseni johtopäätökset. Yritän linkittää analyysivaiheessa tehdyt havainnot laajempaan kontekstiin pohtimalla erityisesti vesikeskustelun nykytilan sekä siinä esiintyvien uskomusten ja arvojen merkitystä sen ratkaisemiselle. Jos mahdollista, pyrin

¹⁴ Korhonen 2010, 20.

myös tekemään tulkintoja laajan turvallisuuden mahdollisuuksista ja ympäristökysymysten liittämisestä turvallisuuspoliittiseen keskusteluun. Seuraavaksi siirryn kuitenkin esittelemään tämän tutkimuksen taustaa keskittyen erityisesti veden merkitykseen Israelin ja Palestiinan konfliktissa.

2. LUONNONVAROJEN NIUKKUUS JA ISRAELIN JA PALESTIINAN KONFLIKTI – TUTKIMUKSEN KONTEKSTI

2.1. Israelin niukat vesivarat asettavat haasteita

Israel sijaitsee puolikuivalla alueella. Käytettävissä olevat vesivarat (tai niiden niukkuus) ovat vaikuttaneet vuosikymmenten ajan paikallisen ekosysteemin kehitykseen, väestönkasvuun sekä maatalouteen ja teollisuuteen. Israel on yksi maailman tiheimmin asutuista valtioista, mikä on omiaan asettamaan lisää paineita ympäristölle. Asutus on erityisen tiheää maan keskiosissa sekä rannikolla. Kehitystrendi ei ole edes Israelin oman ympäristönsuojeluministeriön teettämän raportin mukaan kestävä ja ympäristölle koituvaa stressiä on vaadittu vähennettäväksi. Teollisuuden ja maatalouden kehityksestä johtuva luonnonvarojen lisääntynyt hyödyntäminen rasittaa ympäristöä entisestään ja vähentää niukkoja vesivaroja. Samaan aikaan saasteet leviävät vesistöihin entistä useammin. Maan suurimpiin vesivaroihin kuuluvat Gennesaretin ja Kinneretin (maan ainoa makean pintaveden lähde) järvet. Maan poikki kulkee lisäksi useita jokia, joista saatavat vesivarannot ovat kuitenkin kausittaisluonteisia.¹⁵ Lisäksi Länsirannan maaperän alla sijaitsee suuret pohjavesivarannot, joista riittäisi laadukasta vettä sekä Israelin että Palestiinan käyttöön. Uutta vettä kulkeutuu pohjavesiin lähinnä sadeveden myötä. Toinen suurempi pohjavesikerros kulkee Israelin ja Gazan rannikolla. Varannon ylipumppaaminen on vahingoittanut pohjavesikerroksia, kun suolaista merivettä on pinnan laskun johdosta päässyt sekoittumaan käyttökelpoiseen makeaanveteen.¹⁶ On siis sanomattakin selvää, että haasteita riittää hyvin monella saralla eivätkä ratkaisut ole yksioikoisia. Haasteiden vaikutus harjoitettavaan politiikkaan on myös ollut vaihtelevaa. Maatalouden vedenkäyttöä on pyritty tehostamaan mm. julkisen sektorin asettamien kannustimien avulla. Israel on panostanut voimakkaasti vaihtoehtoisten maan- ja vedenkäyttömenetelmien sekä teknologian kehittämiseen.¹⁷

¹⁵ State of the Environment in Israel 2010, 21, 41, 52.

¹⁶ Attili 2004, 7.

¹⁷ Fleischer & Lichtman 2007, 3.

Veden niukkuudesta aiheutuvat ongelmat ovat erityisen akuutteja miehityillä palestiinalaisalueilla.¹⁸ Kuten monissa muissa ympäristökysymyksissä, ei tässäkään tapauksessa ongelmien voida ajatella pysähtyvän siihen, missä valtion raja kulkee. Siksi vesitilannetta on tarpeen avata tässä yhteydessä myös Palestiinan osalta. YK:n vuonna 2012 julkaiseman raportin mukaan tämänhetkinen kulutus Gazassa ylittää reilusti käytännössä ainoana lähteenä toimivan rannikon pohjavesivarannon uusiutumiskyvyn. Lisäksi Palestiinan vesihallinto arvioi raportissa vedenkulutuksen lisääntyvän jopa 60 prosenttia vuosikymmenen loppuun mennessä. Samaan aikaan juomakelpoinen vesi on vähentynyt entisestään siihen sotkeutuvan jäteveden ja veden liikakäytöstä johtuvan pohjaveden suolapitoisuuden nousun seurauksena.¹⁹ Länsirannalla haasteita aiheuttaa erityisesti veden epätasainen jakaantuminen. Israelilaiset käyttävät vettä jopa yhdeksän kertaa enemmän kuin palestiinalaiset.²⁰ Ongelmana on myös pääsy veden lähteille. Kolmasosa Länsirannan palestiinalaiskylistä ei ole minkäänlaisessa kytköksessä vesijärjestelmiin. Israelin toimet vedenjakelun suhteen ovat osa ongelmaa, mutta puutteita on ollut havaittavissa myös palestiinalaishallinnon toimissa. Maan sisäisiä ongelmia on lisännyt sen oman hallinnon jakaantuminen ja polarisoituminen kahteen leiriin: Länsirantaa hallinnoivaan Fatahiin ja Gazassa toimivaan Hamasiin.²¹ Elintärkeää infrastruktuuria sähköön, veteen ja sanitaatioon liittyen ei myöskään ehditä rakentamaan väestönkasvun kiihtyessä jatkuvasti. Myös maatalouden tulevaisuus riippuu riittävästä vedensaannista.²²

Arviot Israelin ja Palestiinan vesikriisin tasosta ja laajuudesta vaihtelevat. Toisten mukaan välitöntä vaaraa ei ole ja hyvällä vesihallinnolla sekä teknologian kehittämisellä ongelmasta voidaan selvitä ilman suurta katastrofia. Useimpien arvioiden mukaan vesivarannot käytettiin kuitenkin väliaikaisesti loppuun jo vuosikymmeniä sitten. Osin hallituksen politiikan ansiosta niiden käyttö on edelleen kestävämmällä tasolla, minkä katsotaan johtavan ongelmiin

¹⁸ Tilanne on erityisen kriittinen Gazassa, jossa käytettävän puhtaan veden määrä on rajoittunut kaudesta riippuen 70-90 litraan päivässä, mikä on alle WHO:n suositusten (100 litraa per henkilö). Ks. Gaza in 2020. A Liveable place?, 11.

¹⁹ Gaza in 2020. A liveable place? 2012, 11-12.

²⁰ Human Development Report 2009/10. Occupied Palestinian territory, 49. Saman lähteen mukaan siirtokuntien asukkailla on tutkittu olevan käytössään vain 13 % Länsirannan kaivoista, mutta silti he käyttävät 53 % kaikesta käytettävissä olevasta pohjavedestä. Vedenkulutuksen epätasainen jakaantuminen on todettu myös muissa raporteissa. Ks esim. Maailmanpankin raportti: West Bank and Gaza. Assesment of Restrictions, v-vii. Israel on toistuvasti kiistänyt väitteet ja vedonnut oikeuksiinsa vedenkäytön suhteen. Ks esim. Jerusalem post 29.1.2012. "Civil administration slams French water report" & Haaretz 17.1.2012. "French parliament report accuses Israel of water 'apartheid' in West Bank".

²¹ Human Development Report 2009/2010, 15-16.

²² Gaza in 2020. A Liveable place 2012, 11-12.

ennemmin tai myöhemmin eri osapuolten välillä.²³ Niin tai näin, on kysymys saanut laajalti huomiota erityisesti akateemisissa piireissä ja mediassa.²⁴ Kiihtyvä ilmastonmuutos on nostanut veden merkittävään asemaan koko Lähi-idän tulevaisuudesta ja hyvinvoinnista puhuttaessa. Vallitsevan kuivuuden vuoksi sen on arveltu monissa tutkimuksissa tuottavan erityisen hälyttäviä tulevaisuuden haasteita. IPCC:n arvion²⁵ mukaan suuri osa Lähi-idän alueesta on vaarassa lämmetä ja kuivua entisestään. Vaikka alueella on totuttu kamppailemaan kuivuuden tuottamien haasteiden kanssa, on ilmastonmuutoksen ennustettujen vaikutusten voimakkuus niin suuri, että monien yhteisöjen ja yhteiskuntien selviytymiskyky on vaarassa.²⁶ Israelin erityisenä ongelmana ovat sen ympäristön ainutlaatuisuus ja maan pieni pinta-ala. Ne asettavat isoja rajoitteita, vaikka valtion toimet luonnonvarojen hyödyntämiseksi eivät olisi kovin radikaaleja sinänsä. Ympäristön ainutlaatuisuus yhdessä väestönkasvun kanssa on asettanut sekä Israelin että Palestiinan luonnon kriisitilaan.²⁷ Juuri tästä syystä kysymystä vedestä voidaan mielestäni pitää relevanttina ja akuutimpana kuin koskaan. Vaikka haastavan vesitilanteen myötä syttyvä laajamittainen konflikti ei olisikaan näköpiirissä lähitulevaisuudessa, asettaa ympäristön tila yhdessä kiihtyvän ilmastonmuutoksen kanssa paineita, jotka voivat ainakin tutkimustulosten valossa lisätä turvattomuutta ja horjuttaa alueen vakautta. Aiheen saaman mediahuomion ja julkisen keskustelun sävyn vuoksi on nähdäkseni perusteltua tutkia, miten kysymystä veden niukkuudesta tuodaan esiin hallituksen toimesta. Pidän mahdollisena, että runsas julkinen keskustelu ja akateemisen tutkimuksen lisääntyminen etenkin ilmastonmuutoksen vaikutuksista asettaa paineita hallituksen suuntaan ja pakottaa miettimään suhtautumista niukkuuteen uudelleen. Episteemisten yhteisöjen tuottama tieteellinen tieto on etenkin ympäristöasioissa toiminut usein, joskaan ei aukottomasti, vaikuttimena politiikan muutokseen. Turvallistamisen teorian avulla pyrkimyksenäni on etsiä merkkejä erityisesti siitä, että vallitsevaa ympäristön tilaa pidettäisiin niin uhkaavana ja äärimmäisiä toimenpiteitä vaativana, että se voisi johtaa kysymyksen

²³ Wasserstein 2008, 88-99.

²⁴ Uutisoinnissa vesitilanteesta puhutaan huomattavan usein vesikriisinä. Israelin kahden suurimman englanninkielisen sanomalehden, Haaretzin ja Jerusalem postin, digitaalisista arkistoista voi löytää muutaman vuoden ajalta kymmenittäin artikkeleja haulla ”water crisis”. Vaikka havainto kertookin enemmän käytetystä kielestä kuin tilanteen vakavuudesta, voidaan siitä nähdäkseni päätellä vesikysymyksen saavan huomiota ainakin julkisessa keskustelussa. Myös kansalaisjärjestöt ja muut hallituksen lobbaajat ovat olleet alttiita käyttämään voimakasta kieltä vesitilanteen kuvaamiseksi. Ks. esim ”*Water Justice Cannot Wait*” (2011). Esimerkkeinä vesikriisin viimeaikaisimmasta akateemisesta tutkimuksesta ks. esim. The Blue Peace, rethinking Middle East Water (2010), Sullivan (2009), Blanche (2010), Selby (2004), Gordon (2008).

²⁵ ”*An Assessment of Vulnerability*”. Hallitustenvälinen ilmastopaneeli IPCC (Intergovernmental Panel for Climate Change) on julkaissut raportin ilmastonmuutoksen alueellisista vaikutuksista vuonna 2000.

²⁶ *Water is Focus of Climate Change in Middle East and North Africa*. 2011.

²⁷ Wasserstein 2008, 74.

priorisointiin myös kansallisessa politiikassa. Lähtökohtana tässä ajatuksellisesti on, että priorisointi olisi tärkeää kestävän ja kaikkia osapuolia kunnioittavan ratkaisun aikaansaamiseksi. Samalla tapaus toimii ikään kuin kokeilualustana muille vastaavankaltaisille tapauksille, joissa ympäristöasiat uhkaavat jäädä akuutimpien huolien varjoon ja nostaa esiin kysymyksen turvallisuusagendojen merkityksestä politiikassa nykypäivänä.

2.2. Kansainvälisten rajavesialueiden hallinta - tapausesimerkkinä Jordanjoki

YK:n yleiskokouksen helmikuussa 2011 valmisteleman päätöslauselman 65/154 mukaisesti vuosi 2013 on maailman virallinen vesi-yhteistyön vuosi.²⁸ Päätöslauselmassa muistutetaan veden merkityksestä kestäväälle kehitykselle ja esitetään huoli siitä, että ilmastonmuutoksen edetessä maailman vesivarojen määrä ja laatu todennäköisesti heikkenevät entisestään. Siinä painotetaan voimakkaasti dialogin ja yhteistyön merkitystä kaikilla toiminnan tasoilla.²⁹ Päätös koskettaa Israelia ainutlaatuisella tavalla, koska hyvin suuri osa sen käyttämistä vesivarannoista jakaantuu valtion rajoja laajemmalle alueelle. Yhteistyötä vesiasioissa on tehty erityisesti kansalaisjärjestöjen toimesta ruohonjuuritasolla.³⁰ Valtiotason yhteistyö kulminoituu Israelin ja Palestiinan yhteisesti hallinnoiman vesikomitean³¹ työhön. Kansainvälisen lainsäädännön ja vakiintuneiden yhteistyökäytäntöjen valossa herääkin helposti kysymys siitä, miksi vesivarat aiheuttavat edelleen niin mittavia kiistoja Israelin ja Palestiinan välillä? Tämä tutkimuksen kontekstia avaava luku pyrkii kokonaisuudessaan selventämään, miksi vesikysymystä ei ole monista ponnisteluista huolimatta saatu ratkaistua ja millaisiin käsityksiin ja uskomuksiin erityisesti Israelin vesipolitiikka historiallisen kontekstinsa valossa pohjautuu. Tutkimuksen lähtöoletuksena on, että juuri monilla uskomuksilla ja käsityksillä on vaikutusta siihen, millaiseksi valitseva politiikka kulloinkin muotoutuu. Kattava taustoitus toimii lisäksi apuna analyysin toteuttamisessa ja johtopäätöksiä tehdessä, sillä sen avulla nykyistä keskustelun tilaa voidaan suhteuttaa menneeseen.

Veden merkitys kehitykselle ja koko ihmiskunnan olemassaololle yhdessä etenkin alueellisesti lisääntyvän kuivuuden kanssa on tehnyt siitä globaalin huolenaiheen. Koska olemassa olevat vesivarannot jakaantuvat usein useamman valtion alueelle, on kysymyksellä veden riittävyydestä siten myös kansainvälispoliittinen merkitys. Maailmassa on YK:n tilastojen mukaan tällä hetkellä

²⁸ United Nations A/RES/65/154, 2011.

²⁹ United Nations A/RES/65/154, 2011, 2.

³⁰ Tästä esimerkkinä mm. Lähi-idän Maan ystävien pitkäaikainen projekti ”Good Water Neighbors”, joka tähtää kyläyhteisöjen yhteistyöhön yli valtiorajojen ja jonka agendalla ovat sekä vesiasioihin liittyvän tietoisuuden lisääminen että rauhanrakennus. Ks. Good Water Neighbors 2013.

³¹ Tal-Spiro 2011, 8.

263 valtorajat ylittävää vesistöä tai jokea. Suurin osa vesialueista on kahden valtion välisiä, mutta monien vesistöjen osalta lukumäärä on paljon suurempi. Yhteisiä vesialueita säännellään kansainvälisten sopimusten ja säädösten avulla. YK:n yleissopimuksessa vuodelta 1997 kansainvälisiin rajavesistöihin liittyen määritellään kaksi periaatetta, jotka ohjaavat yhteisten vesivarojen käyttöä. Niiden mukaan vedenkäytön tulee olla oikeudenmukaista ja kohtuullista eikä vesivarojen käytöstä tule aiheutua merkittävää haittaa naapurivaltioille. Periaatteet eivät kuitenkaan ole sitovia ja on valtioiden itse päätettävissä, miten ne tulkitsevat niitä omilla vesialueillaan.³²

Israelin ja Palestiinan yhteisiin vesivaroihin liittyy vahvasti kysymys veden oikeudenmukaisesta allokoinnista. Vaikka tämän tutkimuksen varsinainen painopiste on muualla, ei aihetta nähdäkseen voi tarkastella avaamatta myös veden hallintaan liittyvää problematiikkaa. Vesioikeudet ja vesivarojen hallinta ovat olleet Israelin ja Palestiinan välisessä kiistassa akuutti kysymys jo vuosikymmenien ajan. Niihin liittyviä ongelmia on pidetty keskeisinä jopa rauhanprosessin kannalta.³³ Jatkuvin kiistanaiheina ovat olleet sekä pohjavesivarantojen että Länsirantaa halkovan Jordanjoen kohtalo. Jordanjokea voidaankin pitää esimerkkinä suhteellisen heikosti toimivasta rajavesialueiden hallinnosta. Vesikysymyksen saattaminen neuvottelupöytään tapahtui vasta vuonna 1993 Israelin tunnustettua virallisesti vesivarojen oikeudenmukaisen käytön periaatteet ja jaetun hallinnon tarpeen.³⁴ Vuonna 1995 allekirjoitetussa Oslo II sopimuksessa määriteltiin ensimmäisen kerran palestiinalaisten vesioikeudet, joiden oli määrä toteutua kokonaisuudessaan lopullisten rauhanneuvottelujen³⁵ seurauksena.³⁶ Liitteenä toimivassa erillisessä vesisopimuksessa määriteltiin myös molempien osapuolien vastuut vesivarojen hallinnasta ja tulevan vedentarpeen huomioiminen. Sopimuksen myötä päätettiin perustaa

³² "Transboundary Waters" 2012.

³³ Vesivaroja on pidetty yhtenä merkittävimmistä kysymyksistä, joka tulee ratkaista lopullisen rauhan saavuttamiseksi. Israelin ja Palestiinan välinen periaatesopimus allekirjoitettiin vuonna 1993 ja uudestaan vuonna 1995. Periaatteiden käyttöönoton myötä selvitettiin ne kysymykset, joista valtioiden edustajat eivät päässeet yksimielisyyteen. Yksi näistä oli vesi. Muihin keskeisiin kysymyksiin lukeutuvat Jerusalemin asema, territorioden rajat, siirtokuntien tulevaisuus sekä pakolaiskysymys. Veteen liittyvistä ongelmista huolimatta sitä on pidetty myös esimerkkinä onnistumisista. Siitä huolimatta, että rauhansopimuksesta oli vuosituhaten alussa jäljellä enää rippeet, oli pieni osa Oslo II –sopimuksen sisällöstä onnistuttu säilyttämään. Näistä merkittävimmät olivat Länsirannan maantieteellinen jako eri hallintoalueisiin sekä yhteisen vesikomitean (Joint Water Committee) toiminnan jatkuminen. Ks esim Zeitoun 2008, 64.

³⁴ Attali 2004, 1.

³⁵ Permanent Status Negotiations. Israel ja Palestiina solmivat Oslon rauhanneuvotteluissa yhteisen periaatejulistuksen. Siirtymäkauden aikana oli määrä neuvotella pysyvää asemaa koskevista kysymyksistä, kuten vedestä. Neuvottelujen kariuduttua 2000-luvun alkupuolella jäivät monet kiistanaiheet veden tapaan ratkaisematta.

³⁶ Gordon 2008, 74.

yhteinen vesikomitea (Joint Water Committee).³⁷ Oslon sopimuksen yhteydessä valmisteltu vesisopimus on Gordonin mukaan esimerkki hyvin matalan asteen yhteistyöstä yhteisiin vesivarantoihin liittyen. Sopimuksen myötä Israelin haltuun jäi Länsirannan vesivarojen kontrolli, kun palestiinalaisille jäi käytännössä vastuu vain paikallisesta hallinnasta.³⁸

Vesikysymyksen yhtenä ongelmana hallinnan ja oikeuksien näkökulmasta voidaan Gordonin mukaan pitää Israelin turvallisuuspolitiikkaa. Sen johdosta pientenkin veden jakeluun liittyvien myönnytysten on käytännössä katsottu merkitsevän strategisia aluemyönnytyksiä. Pohjimmiltaan myös luottamuspulla ja vähäinen tuki valtioiden sisällä ovat hankaloittaneet yhteistyön syntymistä.³⁹ Osapuolet syyttävät toisiaan kilpaa liiallisesta vedenkäytöstä ja perustelevat toimintaansa kansainvälisiin sopimuksiin ja oikeuksiin nojaten. Palestiinalaisten vesioikeuksien toteutumista estää tehokkaasti myös suvereniteetin puuttuminen. Periaatteessa palestiinalaisten oikeudet alueen luonnonvaroihin on todettu mm. useissa YK:n yleiskokouksen päätöksissä vuodesta 1972 tähän päivään. Osapuolet ovat myös kansainvälisen vesilain sitomia. Kysymys pysyvän suvereniteetin saavuttamisesta on kuitenkin ehkäissyt tehokkaasti kompromissiratkaisun syntyä ja hiljentänyt vaatimukset oikeudenmukaisemmasta resurssienjaosta.⁴⁰ Aihe on molemmille osapuolille niin tärkeä ja merkittävä, että muut mahdollisesti helpommin ratkaistavissa olevat kysymykset jäävät helposti sen varjoon ja selvittämättä. Vesi on mielestäni tästä hyvä esimerkki. Vaikka se on yksi harvoja alueita, jonka suhteen yhteistyötä on onnistuttu pitämään yllä edes jollain tasolla, ei sen ratkaisemisen suhteen ole juuri edetty sitten rauhansopimuksen laatimisen lähes kaksikymmentä vuotta sitten.

Tässä tutkielmassa tutkin Israelin vesipolitiikkaa ensisijaisesti turvallisuuden ja tarkemmin laajan turvallisuuden näkökulmasta. Kokonaisvaltaisessa ratkaisussa on todennäköisesti otettava huomioon myös Palestiinan tilanne, mikä voi vaatia siirtymistä pois vanhoista uskomuksista ja ideologisesta ajattelusta. Turvallistamisen logiikka mahdollistaa ajatuksen vallitsevan kulttuurin ja toimintatapojen muutoksesta ainakin käytännössä, jos veden niukkuus nähdään merkittävänä uhkana ja siihen liittyvä uhka onnistutaan turvallistamaan. Toisaalta turvallistettavan asian, eli tässä tapauksessa veden, näkemiseen uhkana voi vaikuttaa juurikin muutos esimerkiksi vallitsevissa käytänteissä. Israelin ympäristöherätyksen, viime vuosien poikkeuksellisen kuivien

³⁷ "The water issue between Israel and the Palestinians", 2012.

³⁸ Gordon 2008, 70.

³⁹ Emt, 69.

⁴⁰ Attili 2004, 14.

talvien sekä ilmastonmuutokseen liittyvien tutkimustulosten valossa pidän mahdollisena, että suhtautuminen veden niukkuuteen olisi muuttumassa. Laajan turvallisuuden käsite tuo keskusteluun ajatuksen luonnonvaran niukkuuden pitämisestä uhkana itsessään. Jollain muulla lähestymistavalla tulokset voisivat olla hyvin erilaiset. Pidän näkökulmaa kuitenkin relevanttina muutamasta eri syystä. Aikaisempi tutkimus on keskittynyt tarkastelemaan Israelin ja Palestiinan vesitilannetta erityisesti juuri veden hallinnan ja oikeuksien kannalta. Yksi viimevuosien merkittävimpiä tutkimuksia on Mark Zeitounin ”*Power and the Water in the Middle East. The Hidden Politics of the Palestinian-Israeli Water Conflict.*” Zeitounin syvällisen ja kattavan analyysin tutkimustuloksena on, että valtapoliitiikka on vaikuttanut paitsi vesikonfliktin⁴¹ ratkeamiseen, myös konfliktin vallitseviin diskursseihin. Hänen keskeisenä argumenttinaan on, että vesikiista on paljon syvemmälle juurtunut kuin aiemmin on ajateltu ja että olemassa olevat vallan rakenteet estävät tehokkaasti rauhan rakentamista. Samoilla linjoilla on kansainväliseen vesi- ja ilmastopoliitiikkaan sekä ympäristöturvallisuuteen tutkimuksissaan keskittynyt Jan Selby. Teoksessaan ”*Water, Power and Politics in the Middle East – the Other Israel-Palestine Conflict*” hän analysoi tapaustutkimuksen valossa poliittisten ja rakenteellisten kontekstien merkitystä vesi- ja ympäristökonfliktien syntyyn sekä kehitykseen. Vallan ja oikeuksien lisäksi useissa Israelin ja Palestiinan vesikonfliktiin liittyvissä tutkimuksissa keskitytään myös vesiyhteistyön tarkasteluun tutkimalla, mitkä seikat ovat hidastaneet sen syntyä ja miten sitä voisi edistää.⁴² Erityisen mittavaa on ollut vesikonfliktin historialliseen kontekstiin ja sen poliittiseen transformaatioon liittyvä taustoittava tutkimus, mikä toimii tämänkin tutkielman perustana.⁴³

Vaikka aikaisemmat tutkimukset lähestyvät Israelin ja Palestiinan vesikonfliktia hieman eri perspektiiveistä, tukevat ne silti hyvin myös omaa tutkimusasetelmaani. Zeitounin mukaan Israelin ja Palestiinan välistä vesikonfliktia ei ole mahdollista ymmärtää kiinnittämättä huomiota laajempaan poliittiseen ja historialliseen kontekstiin. Vuosikymmeniä kestänyttä kiistaa on muokannut Israelin harjoittama politiikka, jossa diskurssiiviset prosessit ovat olleet suunnan määrittämisessä merkittävässä osassa. Erityisesti high politics -tason vaikutukset vesikonfliktiin ovat kiistattomat. Poliittiset vaikuttimet ovat vuoroajoin muokanneet ja vääristäneet konfliktin

⁴¹ Monissa yhteyksissä Israelin ja Palestiinan välisestä vesikysymyksestä puhutaan nimenomaan vesikonfliktina. Sillä ei kuitenkaan välttämättä tarkoiteta näissä tapauksissa laajamittaista aseellista selkkausta, vaan hankalaa ja pitkittynyttä pattitilannetta. Neutraalin lähtökohdan säilyttämiseksi pyrin välttämään ilmaisua silloin kun kyse ei ole suorista viittauksista johonkin lähteeseen ja puhun itse pääasiassa vesikysymyksestä.

⁴² Tähän liittyen esimerkiksi Abed Rabbo & Tal 2010, Attili 2004, Wasserstain 2008.

⁴³ Ks. esim. Lowi & Show 2000, Lonergan 2001, Bickerton 2009, Harms & Ferry 2008.

laatua sekä mahdollistaen että ehkäisten muutosta.⁴⁴ Yhdistämällä tuleva analyysi historialliseen ja poliittiseen kontekstiinsa, jossa myös valtopoliitiikalla on oma merkityksensä, on siten nähdäkseni mahdollista saada aikaan syvällisempiä tuloksia. Turvallistamisen teorian avulla pystyn kuitenkin lähestymään aihetta hieman erilaisesta perspektiivistä. Keskittymällä vallitsevaan diskurssiin ja keskeisiin arvoihin voidaan tehdä havaintoja siitä, missä määrin keskustelu liikkuu edelleen perinteisellä tasolla ja onko siitä löydettävissä viitteitä käsitysten ja turvallisuusajattelun muutoksesta. Turvallisuuskurssien myötä päästään siis ikään kuin valtopoliitiikan taakse, käsiksi niihin uskomuksiin jotka hallintaa synnyttävät. Ennen varsinaiseen tutkimukseen siirtymistä käyn lyhyesti läpi Israelin vesipoliitiikan kehityksen valtion syntyajoista nykypäivään.

2.3. Ideologiaa ja turvallisuuspolitiikkaa – Vesiuskomusten synty ja kehitys Israelissa

Veteen on Wassersteinin mukaan suhtauduttu Israelissa ja Palestiinassa aina mytologisesti ja kansalliseen oikeuteen vedoten. Puhetta leimaavatkin yhä tänä päivänä monet väärinymmärrykset ongelman luonteesta. Vallitsevia uskomuksia ovat vahvistaneet väitteet veden merkittävyydestä alueen kehitykselle ja taloudelliselle kasvuille.⁴⁵ Tämän lisäksi historiallisten ja ideologisten erimielisyyksien värittämä laajemman kontekstin turvallisuusongelma on hankaloittanut samaan neuvottelupöytään astumista. Pitkään jatkuneesta pattitilanteesta huolimatta ajatus vesiturvallisuudesta on silti suhteellisen uusi ilmiö alueella. Vielä 20- ja 30-luvulla varhaisten juutalaisten uudisasukkaiden mielissä vesi nähtiin pääasiassa ideologisesti ja taloudellisesti merkittävänä.⁴⁶ Alueella asuneiden sionistien suunnitelmissa oli mm. kääntää Jordanjoen yläjuoksun suuntaa ja pumpata vettä sen valuma-alueelta Negevin aavikolle. Vaikka hanke lopulta kaatuikin ulkovaltojen painostuksen alaisena, on sitä pidetty yhtenä esimerkkinä siitä, millainen veden merkitys on koko Israelin ja Palestiinan konfliktirikkaassa historiassa.⁴⁷ Juutalaisten ja arabien välisten erimielisyyksien voimistuttua veden arvo alkoi näyttäytyä yhä painokkaammin myös strategisena turvallisuuskysymyksenä, minkä johdosta molempien osapuolten suhtautuminen veteen muuttui. Israelille vedestä tuli vauraan ja kukoistavan valtion symbolin sijaan enenevässä määrin poliittinen asia.⁴⁸

⁴⁴ Zeitoun 2008, 63.

⁴⁵ Wasserstein 2008, 87.

⁴⁶ Gordon 2008, 70.

⁴⁷ Zeitoun 2008, 66.

⁴⁸ Gordon 2008, 70.

Israelin itsenäistymisen jälkeisiä ensimmäisiä vuosikymmeniä kuvastavat valtion nopea kehitys sekä Israelin ja arabien keskenään ristiriitaiset strategiat vesivarantojen turvaamiseksi. Israelilaista politiikkaa itsenäisyyden alkutaipaleella ohjasi paitsi tarve kansalliseen kehitykseen myös käytännön huoli kansallisesta ja ruokaturvallisuudesta. Tämä on nähtävissä ainakin niissä toimenpiteissä, joita tilanteen ratkaisemiseksi on valtiotasolla toteutettu. Ne ovat keskittyneet lähinnä uusien lähteiden etsimiseen ja vesiteknologian kehittämiseen siitä huolimatta, että vesivarojen kiikkumisesta kestäättömän käytön rajoilla varoiteltiin ensimmäisen kerran jo 70-luvulla.⁴⁹ Vesikysymyksen turvallisuuspoliittinen luonne alkoi korostua Oslon rauhanneuvottelujen aikaan 90-luvun alkupuolella. Neuvottelujen alla Israelin hallituksen oikeistoedustajat tuomitsivat vesioikeuksista neuvottelun turvallisuushakaksi. Palestiinalaisten vesioikeuksien tunnustaminen nähtiin uhkana koko neuvotteluille. Neuvottelujen tuloksena osapuolet kuitenkin saivat aikaan myös vesikysymystä koskevan liitesopimuksen.⁵⁰

2000-luvun puolella Israelissa on Zeitounin mukaan ollut vallalla eräänlainen ”*Tarpeet – ei oikeudet*” -diskurssi. Sen myötä useimmat ovat olleet valmiita myöntämään palestiinalaisten legitiimin vedentarpeen, mutta kieltäytyneet vahvistamasta palestiinalaisten oikeuksia omiin vesivaroihin. Konsensus on keskittynyt lähinnä palestiinalaisten kotitalouksien vedenkäytön turvaamiseen, ei esimerkiksi maatalouden tarpeisiin liittyvään kulutukseen. ”*Tarpeet – ei oikeudet*” -diskurssi on ollut siinä mielessä poikkeuksellinen, että se on saanut taakseen laajan kirjon ryhmittymiä, jotka tavallisesti ovat olleet asiakysymyksissä vastakkain. Siitä onkin muodostunut vallitseva diskurssi sektorilla. Toisaalta vesivaroja käytetään edelleen myös turvallisuuspoliittisena argumenttina todistamaan, että luopuminen Länsirannasta tarkoittaisi myös vesivaroista luopumista.⁵¹ Myös veden turvallistamisyrityksiä on ollut havaittavissa aiemmin, mistä esimerkkinä Israelin ja Libanonin välien tulehtuminen vuonna 2002. Selkkaus alkoi Hasbani-joella ja kulminoitui kiistaan Libanonin siellä aloittamaan vesiprojektiin liittyen. Israel vastusti hanketta jyrkästi alusta lähtien ja vaati keskeyttämään sen mm. vesioikeuksiin vedoten. Israelin voimakas reaktio näkyi useina ulostuloina.⁵² Tästä esimerkkinä silloisen ulkoministeri Simon Peresin lausunto YK:n yleiskokouksessa, jossa hän kuvasi Libanonin

⁴⁹ Zeitoun 2008, 66-67.

⁵⁰ Gordon 2008, 71.

⁵¹ Zeitoun 2008, 75, 77-78.

⁵² Zeitounin mukaan silloinen kansallisen infrastruktuurin ministeri Avigdor Lieberman olisi todennut vesitilanteesta seuraavaa: ”Israel ei voi antaa tämän (vesikonfliktin) mennä ohi ilman reagointia. Israelille vedessä on kysymys olemassaolosta, elämästä ja kuolemasta.” Käännös, LM. ”Israel cannot let this pass without a reaction. For Israel, water is a matter of to be or not to be, to live or to die.” (Zeitoun 2008, 112).

invaasiota ”*vaarallisena ja tarpeettomana provokaationa*”. Tapahtuma sai aikaan voimakkaan reaktion myös kansallisessa mediassa, jossa päädyttiin pääosin myötäilemään hallituksen linjauksia.⁵³

Vesi siis nähdään Israelissa yhä tänä päivänä merkittävänä strategisena kysymyksenä, joka johtaa väistämättä kasvavaan kilpailuun ja lopulta konfliktiin niukasta luonnonvarasta.⁵⁴ Zeitounin mukaan ideologiset perusteet näyttäisivät näin ollen edelleen päihittävän rationaalisen taloudellisesti, poliittisesti ja tieteellisesti perustellun ajattelun.⁵⁵ Vahvan ideologiseen ajatteluun pohjautuva politiikka voi nähdäkseni olla ongelmallista monestakin syystä. Tämän tutkimuksen asettamassa viitekehyksessä lähtöolettamukseni on, että vahvan strateginen suhtautuminen veteen yhdistettynä Israelin ja Palestiinan konfliktin pitkään historiaan on ehkäissyt tehokkaasti siihen liittyvien ongelmien ratkaisemista. Vesi toimii tässä erityistapauksena kuitenkin siinä mielessä, että sen merkitys alueen tulevaisuuden kannalta on huomioitava, olipa laajemman konfliktin ratkaisu mikä tahansa. Itsenäistä Palestiinan valtiota on vaikea kuvitella ilman, että Israel suostuu kompromisseihin myös vesikysymyksessä.⁵⁶ Toisaalta, Israel ei pitkällä tähtäimellä voi olla huomioimatta palestiinalaisalueiden vesiongelmia siinäkään tapauksessa, että rauhaa ei saavuteta. Parhaassa tapauksessa yhden konfliktin osa-alueen ratkaiseminen voi toimia esimerkkinä siitä, kuinka ratkaisun avaimet voivat olla jossain nolla-summapelin ulkopuolella. Vesi on Gordonin mukaan nähty yhtenä esimerkkinä, joka voi synnyttää yhteistyötä ja luottamusta osapuolten välillä. Samaan havaintoon päädyttiin eräässä Israelin ja Palestiinan välistä vesiyhteistyötä analysoineessa tutkimuksessa. Tutkimuksessa pyrittiin selvittämään mm, voiko jokin yksittäinen ympäristöön liittyvä arvo toimia riittävänä kontribuutorina onnistuneiden neuvotteluiden takaamiseksi. Oslon rauhanneuvottelujen osalta hypoteesin testaaminen osoitti, että vesikysymyksellä oli arvoa ja sen vaikutukset ymmärrettiin, mutta molemmat osapuolet olivat kykenemättömiä irrottamaan sen laajemmasta turvallisuuspoliittisesta kontekstista.⁵⁷ Zeitounin mukaan juuri vallitsevat uskomukset tekevät vesikysymyksestä niin alttiin politisoinnille ja turvallistamiselle. Jonkin asian muotoileminen uhkana vaikuttaa myös julkiseen mielipiteeseen välittömällä ja syvällä tavalla.⁵⁸ Sen vuoksi on myös hyvin olennaista, miten siitä puhutaan ja mitkä siihen liittyvät arvot ovat. Jos vesi nähdään enemmän luonnonvarana kuin strategisena

⁵³ Ks. lisää: Deconinck 2006, Zeitoun 2008, 112.

⁵⁴ Wasserstein 2008, 87.

⁵⁵ Zeitoun 2008, 73.

⁵⁶ Milstein 2008.

⁵⁷ Gordon 2008, 66, 71-78.

⁵⁸ Zeitoun 2008, 112-113.

vallankäytön välineenä, ollaan sen suhteen todennäköisesti myös valmiimpia toimimaan. Kyse ei siis niinkään ole turvallisuuspolitiikan ja vesivarojen yhteenkietoutumisesta, vaan luonnonvaran niukkuuden näkemisestä turvallisuusuhkana itsessään. Israelin ympäristöön liittyvän uudelleenorientoitumisen herättämän kiinnostuksen myötä tavoitteenani on tutkia vesikysymystä erityisesti laajan turvallisuuden kontekstissa sen pohjautuessa turvallisuuden käsitteelliseen muutokseen. Tarkoitukseni on pohtia muutoksen mahdollisuutta konstruktivististen linssien läpi, jolloin käytettyä kieltä, uskomuksia ja käsityksiä voidaan pitää merkityksellisinä politiikan muotoutumisen kannalta. Ne ovat myös siinä mielessä epästabiileja, että ne muuttuvat vallitsevan ajankuvan mukaisesti. Siksi on mielenkiintoista tarkastella Israelin uuden vihreän valtion imagon ja vesiturvallisuuden välisiä yhteyksiä. Siirrynkkin seuraavaksi käsittelemään tämän tutkimuksen teoreettista taustaa, joka toimii myös lähtökohtana analyysille.

3. TURVALLISUUDEN TEORIA

3.1. Sosiaalinen konstruktivismi ja turvallisuus

Tämä tutkimus pohjautuu sosiaalikonstruktivistiseen näkemykseen todellisuuden rakentumisesta, jossa sosiaalisella kanssakäynnillä katsotaan olevan vaikutusta sen muotoutumiseen ja muutokseen.⁵⁹ Teoria eroaa selittävästä tulkintamalleista, sillä se katsoo teorioiden rakentavan todellisuutta ensisijaisesti kielen, kulttuurin ja ajattelun avulla sen sijaan, että niitä tutkittaisiin jonain niiden ulkopuolisena asiana. Monimuotoisen todellisuuden ymmärtämiseksi konstruktivistit kysyvät, kuinka jokin asiakysymys nähdään ja tulkitaan, mutta ennen kaikkea, miksi juuri tietyllä tavalla? Konstruktivistinen ajattelutapa mahdollistaa irrottautumisen deterministisyydestä ja teorioiden itseohjautuvuudesta.⁶⁰ Toisin sanoen siis, vaikka teorioiden katsottaisiinkin esittävän tulkintoja ympäröivästä (ja meistä erillisestä) maailmasta, eivät tulkinnat ole ehdottomia siinä mielessä, että ne estäisivät toimimasta vapaan tahdon mukaan. Konstruktivistinen käsitys todellisuuden muotoutumisesta nivoutuu nähdäkseni hyvin yhteen turvallistamisen teorian kanssa molempien painottaessa todellisuuden diskursiivisia syntyprosesseja.

Realistisen ja neo-realistisen koulukunnan nähdessä toimijat erilaisten muuttumattomien rakenteiden, kuten vallan tasapainon, rajoissa toimivina, uskovat konstruktivistit toimijoiden intressien ja identiteettien muutokseen. Konstruktivistinen turvallisuuden tutkimus on

⁵⁹ Sosiaalisen konstruktivismin perusajatuksista ks. lisää: Wendt (1999), ”*Social Theory of International Politics*”.

⁶⁰ Laitinen 1999, 24-25.

kiinnostunut tutkimaan erityisesti normeja sekä niiden vaikutuksia toimijoihin ja tapahtumiin. Normit nähdään uskomuksina sosiaalisen elämän ja materiaalsen ympäristön luonteesta ja niiden katsotaan määrittyvän intersubjektiivisesti sosiaalisessa kanssakäymisessä. Normit määrittävät toimijoita ja tapahtumia ja muotoilevat toiminnan rajat.⁶¹ Realistiseen traditioon nähden oleellinen ero on, että muutokset uskomuksissa ja käsityksissä ja sen myötä normeissa ovat mahdollisia. Ne rakentuvat aina tiettyssä ajassa ja tilassa, tietyn toimijan tuottamina. Esimerkiksi juuri luontoa on aikojen saatossa kuvailtu hyvin eri tavoin ja usein metaforia käyttäen. Eri tavat kuvata luontoa kertovat eri aikakausien vallitsevista näkemyksistä ja ihmisten luontosuhteesta.⁶² Sosiaalisesti rakentuneilla käsityksillä on toisin sanoen vaikutusta siihen, millaisina tietyt asiat ymmärretään ja miten niitä käsitellään sosiaalisessa ja fyysisessä ympäristössä. Vallitsevien normien luonne taas vaikuttaa osin siihen, miten luontoon ja ympäristöön suhtaudutaan. Ne myös rajaavat yksilön toimintamahdollisuuksia. Vaikka yksittäinen yksilö voikin periaatteessa poiketa käyttäytymisellään yhteiskunnan vallitsevista normirakenteista, on niillä pääsääntöisesti toimintaa ohjaava ja sitä jossain määrin rajoittava vaikutus. Yhteiskunnan vallitsevat normit ovat uskoakseni merkittäviä myös turvallisuuden näkökulmasta. Normeihin keskittyminen ohjaa ajatukset siihen, millaisiin arvoihin turvallisuusnäkemykset perustuvat puhtaan keinovalikoiman tarkastelun sijaan. Turvallisuuden suhteen tämä voi tarkoittaa esimerkiksi sitä, nähdäänkö turvallisuus ennen kaikkea hallinnan välineenä vai kokonaisvaltaisempaan yhteiskunnan hyvinvointiin vaikuttavana asiana.

Konstruktivistinen käsitys normien muodostumisesta on lisäksi alussa asetetun tutkimustehtävän kannalta lähtökohtana ehdoton. On selvää, että esimerkiksi veteen liittyvät arvot ja normit ovat muodostuneet Israelissa vuosikymmenien saatossa hyvin stabiileiksi. Vesi on valtion syntyajoista lähtien symboloinut vaurautta ja edistystä, mikä voi osaltaan selittää vahvan strategista suhtautumista siihen. Jos vedelle annettujen nykyisten merkitysten nähdään haittaavan oleellisella tavalla ratkaisun löytymistä, ohjautuu huomio väistämättä siihen, mitkä vaikutukset ajattelun muutoksella voi tilanteen ratkaisemiseksi olla. Tämän tutkimuksen kannalta olennaista on se, että konstruktivistisen teorian puitteissa myös turvallisuuden diskurssin voidaan katsoa syntyvän oppimisen ja vuorovaikutuksen tuloksena.⁶³ Turvallisuuden ja ympäristön lisäksi myös puheet esimerkiksi ympäristön muutoksesta ja resurssien vähydestä ovat osa normatiivista ja

⁶¹ Farrell 2002, 49-50.

⁶² Laitinen 1998, 68-69.

⁶³ Emt, 70.

kollektiivista ymmärrystä asioiden tilasta⁶⁴ ja alttiita paitsi muutokselle, myös vallankäytölle. Muutos tapahtuukin aina jonkin diskurssin kautta, jonka määrittävät Mustafan mukaan poliittinen eliitti ja asiantuntijat.⁶⁵ Näin ollen sillä, kenellä on valtaa, on mahdollisuus määrittää, mikä on kulloinkin hallitseva uhka ja millaisin toimenpitein siihen tulee vastata. Valtakysymys koskettaa Israelin ja Palestiinan konfliktia myös laajemmin. Zeitounin mukaan voimakkaampi osapuoli on niskan päällä kilpailijaansa nähden missä tahansa diskurssissa. Tämä koskee esimerkiksi sen kykyä muotoilla asiakysymyksiä tai hallita mediaa. Vallan epäsymmetrinen jakaantuminen on siten omiaan vaimentamaan kilpailijan diskurssin. Israelin valta-asema mahdollistaa mielipidevaikuttamisen myös maan ulkopuolella, mikä vaikuttaa osaltaan ulkovaltojen käsityksiin asiantilasta. Historia on osoittanut Israelin vaikutusvallan laajuuden myös vesikysymykseen liittyvien käsitysten muotoutumisessa. Valta-asetelman pysyvyys sekä realististen vaihtoehtojen puute ovat vahvistaneet vallitsevien käsitysten omaksumista ja vaikuttavat uskomusten säilymiseen olennaisella tavalla.⁶⁶

Juuri Israelin vahvan valta-aseman vuoksi kysymys vallan merkityksestä diskursseissa on silti nähdäkseni tärkeä. Käytännössä vain Israelilla voidaan katsoa olevan käsissään muutoksen avaimet. Tästä syystä olen myös rajannut tarkastelun kohteeksi Israelin hallituksen linjaukset. Palestiinalaishallinnon näkemysten tarkastelu ja keskinäinen vertailu olisi tuonut tutkimukseen mielenkiintoisen lisän. Tässä yhteydessä näen kuitenkin tarkoituksenmukaisena keskittyä vain Israelin hallituksen linjauksiin, jotka Israelin vahvan valta-aseman vuoksi voivat vaikuttaa ratkaisevalla tavalla muutokseen. Potentiaalista huolimatta on muutokseen liittyvissä oletuksissa oltava kuitenkin varovainen. Perinteinen hallinnan ja järjestyksen diskurssi on jättänyt vähän sijaa uusiin haasteisiin, kuten ympäristömuutokseen vastaamiseen. Pyrkimys sotilaallisilta uhkilta suojautumiseen on tavannut viedä huomion muilta uhkilta etenkin Israelissa. Muutosta on hidastanut uskomuksia ylläpitävän sosiaalisen tilan staattisuus. Tiettyjen asioiden muodostuttua faktoiksi ne helposti myös säilyvät sellaisina.⁶⁷

Vaikka konstruktivistisen teorian ytimen muodostaa ajatus ideoiden merkityksestä, ovat erityisen tarkastelun kohteena sellaiset ideat, jotka toimijat kollektiivisesti jakavat. Tullakseen jaetuiksi ideoiden ja uskomusten on ensin tultava ilmaistuiksi jollain tavalla. Yhteisesti jaetut ilmaisut

⁶⁴ Mustafa 2007, 488. Mustafan mukaan kansainväliset episteemiset yhteisöt voivat toimia merkittävänä linkkinä, vaikka pääasiallinen vaikuttaminen tapahtuukin kansallisella tasolla.

⁶⁵ Emt, 488.

⁶⁶ Zeitoun 2008, 122-123.

⁶⁷ Laitinen 1999, 194.

tulevat usein jollain tavalla tallennetuiksi, jolloin niistä jää myös fyysinen jälki. Esimerkiksi kansainvälisten normien jättämiä jälkiä voidaan etsiä erilaisista lakiteksteistä ja sopimuksista. Poliittisen kulttuuriin jälkiä voidaan löytää myös poliittisen eliitin julkisista lausunnoista ja asiakirjoista sekä kansalle osoitetuista mielipidemittauksista. Tuloksia vertailemalla ja taulukoimalla voidaan selvittää ristiriitaisuuksia ja saada selville kohderyhmän ydinarvoja.⁶⁸ Tämä on tavoitteena myös tässä tutkimuksessa. Sisällönanalyysin keinoin on mahdollista päästä käsiksi vesikeskustelun takana piileviin intresseihin, uskomuksiin ja arvoihin. Koska tulkitsemani aineisto koostuu hallituksen avainministerien puheista ja julkilausumista ja ovat siten kohdistettuja suurelle yleisölle, voidaan niiden katsoa myös osaltaan rakentavan todellisuutta. Etenkin turvallistamisen kannalta vallanpitäjien näkemykset nousevat merkittävään asemaan. Jos keskeiset päättäjät onnistuvat esittämään uhkan vakuuttavasti, voi myös yleisön suhtautuminen kysymykseen muuttua.

Yksi konstruktivistisen teorian ongelmia on Farrellin mukaan se, että normien ja käytöksen välisiä syy-seuraus suhteita on vaikea todentaa, koska normeja ei ole mahdollista havainnoida objektiivisesti. Teorioita kehittämällä on kuitenkin periaatteessa mahdollista tehdä tulkintoja siitä, miten muutokset jossakin ei-havaittavissa olevassa (kulttuuri) vaikuttavat johonkin havaittavissa olevaan (käytös).⁶⁹ Vallitsevien normien ja aktuaalisen toiminnan välisen suhteen todentaminen ei tämän tutkimuksen kannalta ole aivan ylitsepääsemätön ongelma. Päällimmäisenä tutkimuksellisenä tavoitteenani on päästä käsiksi niihin merkityksiin, jotka tulevat esiin veteen liittyvissä keskusteluissa. Pyrin ennen kaikkea suhteuttamaan tulkintoja aikaisempaan kontekstiin ja tekemään päätelmiä siitä, millaisen pohjan ne muodostavat mahdolliselle turvallisuusajattelun muutokselle. Kööpenhaminan koulukunnan turvallistamismallin mukaisesti turvallistamiseen liittyvän puheaktin voidaan myös katsoa siirtyvän aktuaaliseksi toiminnaksi. Näin ollen pelkkiä puheita tutkimalla voidaan mielestäni tehdä perusteltuja tulkintoja niiden merkityksistä todellisuudelle. Myös konstruktivistien tavoitteena on Farrellin mukaan tutkia todellisuuden syntyä ja näyttää, kuinka toimijat ja prosessit rakentuvat. Ajattelun taustalla ei ole ensisijaisesti muuttaa yhtä maailmanpolitiikan todellisuutta toiseen, vaan osoittaa vaihtoehtoisten todellisuuksien mahdollisuus.⁷⁰ Kuten todettua, ei tämänkään tutkimuksen lähtökohtana ole osoittaa, että yhdenlaisen ajattelumallin muuttaminen toiseen toisi automaattisesti ratkaisun veden niukkuuteen liittyvään ongelmaan.

⁶⁸ Farrell 2002, 59-60.

⁶⁹ Emt, 60.

⁷⁰ Emt, 59-60.

Olennaista on, että sitä voidaan konstruktivistisen teorian valossa kuitenkin pitää mahdollisena. Vallitsevia käsityksiä tarkastelemalla on mahdollista päästä käsiksi keskustelun ydinarvoihin ja sen takana piileviin motiiveihin. Näistä tulkintoja tekemällä voidaan paitsi selventää keskustelun nykytilaa, myös kehittää ajatuksia vaihtoehtoisista toimintamalleista.

3.2. Turvallisuuden määritelmiä

Turvallisuus on kuulunut kansainvälisen politiikan keskeisiin käsitteisiin kautta aikojen.⁷¹ Nykyisen merkityksensä käsite sai kuitenkin vasta kansallisvaltioiden syntyhetkinä, kun alueelliseen itsemääräämisoikeuteen pohjautuva uusi järjestelmä teki territorioden puolustamisesta järkevää politiikkaa. Kehityksen seurauksena alkoivat muotoutua myös kansalliset puolustuslaitokset.⁷² Aina maailmansotien jälkeiseen aikaan saakka turvallisuusdiskurssia hallitsikin realistiseen traditioon pohjautuva näkemys, jossa turvallisuus nähdään ensisijaisesti valtion turvallisuutena jotain ulkoista uhkaa vastaan.⁷³

Turvallisuuden englanninkielinen vastine *security* juontaa sanana juurensa latinan kielen sanoista *se* (ilman) ja *cura* (huoli, huolenpito, hoiva, valvonta). Jo käsitteen etymologinen perusta siis pohjaa johonkin negatiiviseen (valvonnan ja huolenpidon puuttumiseen). Vasta turvallisuusdiskurssin uudelleenorientoituminen on synnyttänyt joukon uusia käsitteitä, joiden avulla on pyritty pois perinteisestä negatiivisesta, valtion ja armeijan tuottamasta turvallisuudesta. Siirtymä on ollut kohti yksilöön ja yhteisöihin kohdistuvaa turvallisuutta, johon sisältyy ympäristö sekä sosiaalinen ja yksilöllinen huoli.⁷⁴ Yhtenä merkittävimpänä turvallisuusajattelun uudistajana pidetään kansainvälisen politiikan tutkija Barry Buzania. Hän esitti ajatuksen turvallisuuden käsitteen laajentamisesta jo 80-luvun alkupuolella.⁷⁵ Buzan määrittelee turvallisuuden seuraavalla tavalla:

*”Turvallisuuden tulee merkitä vapautta uhkista sekä valtioiden ja yhteiskuntien mahdollisuutta säilyttää itsenäinen identiteettinsä ja toiminnallisuus sellaisten muutosten edessä, jotka he kokevat uhkaaviksi.”*⁷⁶
Käännös LM.

⁷¹ Harle & Laitinen 2004.

⁷² Kähkönen 1995, 94.

⁷³ Tickner 1995, 176.

⁷⁴ Laitinen 1999, 98-99.

⁷⁵ Ks esim. Kähkönen 1995, 25.

⁷⁶ ”Security is taken to be about the pursuit of freedom from threat and the ability of states and societies to maintain their independent identity and their functional integrity against forces of change which they see as hostile.” (Buzan 1991, 432).

Buzanin näkemys turvallisuudesta on valtiokeskeinen, mutta jättää sijaa myös muihin kuin sotilaallisiin uhkiin varautumiseen. Turvallisuus Buzanin mukaan merkitsee ennen kaikkea selviytymistä, mutta siihen voidaan liittää olemassaoloa uhkaavia ja epävarmuutta lisääviä kysymyksiä laajemmin kuin vain sotilaalliselta kannalta.⁷⁷ Laitisen mukaan keskusteluun turvallisuudesta kuuluvatkin erilaiset tavat ymmärtää ja tulkita turvallisuus. Siinä missä perinteiset turvallisuusorientaatiot ovat korostaneet pyrkimystä *hallintaan ja järjestykseen* ovat uudempien suuntausten edustajat pyrkineet todentamaan, ettei turvallisuutta voida kontrolloida tai ennustaa. Aika ja tila rakentuvat aina tietyssä kontekstissa, jolloin myös ymmärrys siitä on mahdollista muodostaa vain nimenomaista kulttuurista taustaa vastaan. Turvallisuuden postmoderni orientaatio on keskittynyt tutkimaan juuri niitä rakenteita ja käytäntöjä, jotka ylläpitävät perinteisenä pidettyjä käsityksiä turvallisuudesta. Ajatus uudesta turvallisuudesta on haastanut perinteisten näkemysten tarpeet hillitä muutosta järjestyksen ja sitä kautta turvallisuuden takaamiseksi.⁷⁸

Laajentumispyrkimyksistä huolimatta on turvallisuuden yhtenä isoimpana ongelmana ylipäänsä pidetty juuri sen käsitteellistä laajuutta.⁷⁹ Buzan menee kritiikissä vielä askelta pidemmälle toteamalla, että itsereflektio koko kansainvälisen turvallisuustutkimuksen tieteenalan sisällöstä ja rajoista on jäänyt suhteellisen vähäiseksi ja otettu pääosin annettuna.⁸⁰ Kriittisimpien vastustajien mukaan turvallisuuden käsite on niin epämääräinen ja ristiriitoja aiheuttava, että sen käytöstä tulisi luopua ja keskittyä sen sijaan turvallisuusuuhkiin *per se*.⁸¹ Jos koko käsite vaikuttaa olevan hyvin kompleksinen, miksi sitten tutkia vesikysymystä turvallisuuden viitekehyksessä ylipäänsä? Yksi syy lienee perinteisen turvallisuuspolitiikan painottuminen juuri Israelin kontekstissa. Sitä on vaikea jättää huomioimatta myöskään vesikysymykseen liittyvää problematiikkaa tarkasteltaessa. Lisäksi perinteisen turvallisuuden viitekehys antaa mielestäni myös uudenlaisten turvallisuuskäsitysten pohtimiselle toimivan tarkastelupinnan. Buzanin mallin mukaan turvallisuus voidaan strukturoida neljän keskeisen kysymyksen kautta: 1. Mikä on valtion asema turvallisuusdiskurssissa? 2. Tulisiko turvallisuuden käsittää sekä ulkoiset että sisäiset uhkat? 3. Tulisiko turvallisuuden käsite laajentaa koskemaan muita kuin sotilaallisia uhkia? 4. Kuuluvatko turvallisuuden käsitteeseen erottamattomasti uhkien, vaarojen ja kiireellisyyden diskurssit?⁸²

⁷⁷ Buzan 1991, 432-433.

⁷⁸ Laitinen 1999, 95-96.

⁷⁹ Buzan 1991, 433.

⁸⁰ Buzan & Hansen 2009, 8.

⁸¹ Alkire 2003, 9.

⁸² Buzan & Hansen 2009, 10.

Nämä kysymykset luovat nähdäkseni hyvän pohjan turvallisuuden käsitteen laajentumiseen ja sen tarpeellisuuteen liittyvään pohdintaan. Tarkempi analyysirunko muotoutuu teoriaosiosta nousevan käsitteistön kautta.

3.3. Kohti laajaa turvallisuutta

Keskustelu turvallisuuden laajentumisesta lähti liikkeelle kansainvälisten suhteiden tieteenalalla 1960-luvulla. Tutkimuksen piirissä alettiin puhua sellaisista turvallisuuteen kytkettävistä teemoista kuin talous, ekologisuus ja ympäristö.⁸³ Ajatus levisi rauhantutkimuksen tiedeyhteisön saavuttaman tutkimustiedon mukana poliittisiin käytäntöihin erilaisten järjestöjen, komissioiden ja muiden toimijoiden kiinnostuttua turvallisuuden ja ympäristön välisistä yhteyksistä.⁸⁴ Keskustelu uudesta turvallisuuden käsitteestä heräsi ensimmäisen kerran jo maailmansotien jälkeen. Kylmän sodan aikana poliittista kenttää sekä teoretisointia turvallisuudesta ohjasivat kuitenkin vielä voimakkaasti ajankuvan mukaiset realistiset turvallisuusorientaatiot.⁸⁵ Lopullinen siirtyä tapahtui vasta kylmän sodan rauhaisan päättymisen myötä. Valtioiden sisäisten konfliktien lisääntyminen sekä uudet globaalit haasteet, kuten ympäristön rapistuminen ja HIV/AIDS –epidemian kiihtyminen saivat yhä useammat epäilemään perinteisten turvallisuuskäsitysten kykyä vastata uusiin uhkiin. Aiemmin lähinnä rauhantutkimukseen identifioidusta laajan turvallisuuden tutkimuksesta oli 90-luvulle tultaessa muodostunut tiivis osa kansainvälisen turvallisuuden tutkimuksen ja kansainvälisen politiikan tieteenaloja.⁸⁶

Laajentuneen turvallisuusdiskurssin seurauksena aseelliseen voimankäyttöön pohjautuvan turvallisuuden ajatus on saanut rinnalleen myös muunlaisia viitekehyksiä. Esimerkiksi inhimillisen turvallisuuden konseptissa painotetaan, että taloudellinen, sosiaalinen, poliittinen ja kulttuurinen elinvoimaisuus takaa parhaiten myös valtion sisäisen vakauden ja hyvinvoinnin.⁸⁷ Sen ihmislähtöinen ja kokonaisvaltainen ajattelutapa muuttivat 90 luvulle tultaessa monin tavoin totuttuja tapoja tehdä ja ymmärtää politiikkaa.⁸⁸ Erityisesti YK:n piirissä inhimillisen

⁸³ Laitinen 1999, 13.

⁸⁴ Käkönen 1994, 2. Yhtenä esimerkkinä ajattelun muutoksesta pidetään YK:n vuonna 1987 julkaisemaa raporttia ”Yhteinen tulevaisuutemme” (Our Common Future), joka keskittyy pohtimaan kestävän kehityksen ja luonnonvarojen riittävyyden lisäksi rauhan, turvallisuuden, kehityksen ja ympäristön välisiä suhteita. Raportti käsittelee mm. ympäristön ja konfliktin välistä vuorovaikusta, asevarustelun kulttuurin ympäristövaikutuksia sekä turvallisuuden ja kestävän kehityksen yhteyttä. Ks lisää: ”Our Common Future”, kpl 11.

⁸⁵ Matthew 1999, 1.

⁸⁶ Buzan & Hansen 2009, 187.

⁸⁷ Human Development Report 1994, 21.

⁸⁸ Juntunen 2010, 42.

turvallisuuden käsite omaksuttiin nopeasti myös käytäntöön.⁸⁹ Akateemisen tutkimuksen avautumisesta ja muutamista edistysaskeleista huolimatta on silti mielestäni pidettävä mielessä, että myös perinteiset näkemykset pitävät edelleen pintansa valtioiden turvallisuuspolitiikassa. Uhkavalikoiman monipuolistumisesta huolimatta vain harva valtio on lähtenyt muuttamaan käytänteitään vaikkapa puolustusvoimien uhraamisen kustannuksella. Vaikka inhimillisen turvallisuuden painopiste on ihmiskeskeisyydessä, ei senkään tarkoitus ole Alkiren mukaan ollut tehdä valtiollisesta turvallisuudesta täysin merkityksetöntä. Sen omaksuminen ei myöskään tee valtioiden toimista automaattisesti altruistisia.⁹⁰

Inhimillisen turvallisuuden konsepti on merkityksellinen tämän tutkimuksen kannalta myös siksi, että se avasi osaltaan turvallisuuskeskustelua haastamalla perinteiset käsitykset turvallisuuden kokijasta eli subjektista. Valtioiden turvallisuuden sijaan ryhdyttiin korostamaan yksilöiden kokemaa turvallisuutta. Ajatuksellisen muutoksen myötä myös harjoitettava politiikka on muuttunut tällä saralla vähitellen. Vaikka inhimillisen turvallisuuden konseptia on kritisoitu monessa suhteessa, on keskustelu Buzanin mukaan saanut aikaan sen, että tukea on ryhdytty etsimään myös valtioiden kehityskysymyksiä ja humanitaarista ulkopoliittikkaa korostaville toimille.⁹¹ Juuri tässä ajattelun ja sen myötä käytäntöjen muutoksessa piilee myös tämän tutkimuksen keskeinen ydin. Se on monessa mielessä mahdollistanut entistä laajemman skaalan aihepiirien nousemisen poliittisille agendoille. Tämä siitäkkin huolimatta, että poliittiseen järjestykseen ja vakauteen pohjautuva valtion tuottama turvallisuus on tehnyt muutoksen aikaansaamisesta haastavaa. Lisääntyvä tietoisuus esimerkiksi ympäristöongelmista ja niiden vaikutuksista paitsi valtioiden, myös yksilöiden ja yhteisöjen turvallisuudelle on pakottanut valtiot tulemaan vähitellen ulos poteroistaan ja pohtimaan käsityksiään turvallisuudesta. Dalbyn mukaan lisääntyvät ympäristöongelmat ovat vauhdittaneet muutosta, koska uusia uhkia ei voida turvata pelkästään aseellisin keinoin tai yhden valtion toimesta, vaan yhteistyön ja osallistavan politiikan kautta.⁹² Laajan turvallisuuden kannattajien yksi keskeinen argumentti onkin, ettei nykymuotoisia uhkia, kuten ympäristökatastrofeja voida enää ratkaista sotilaallista voimaa

⁸⁹ YK:n kehitysohjelma UNEP:n vuonna 1994 julkaisemassa raportissa ”*Human Development 1994*” fokus oli inhimillisen kehityksen sijaan erityisesti inhimillisessä turvallisuudessa ja sitä uhkaavissa tekijöissä. Koko raportin keskeisenä teesinä on ihmisten suojeleminen kaikilta mahdollisilta uhilta niin suppean kuin laajan näkökannan mukaan.

⁹⁰ Alkire 2003, 3.

⁹¹ Buzan & Hansen 2009, 205.

⁹² Dalby 1994, 39, 41.

käyttämällä, vaan ennen kaikkea yhteistyön avulla.⁹³ Uusi turvallisuusdiskurssi ei siis ole ainoastaan nostanut esiin uusia turvallisuusuhkia, vaan pyrkinyt muuttamaan poliittisia agendoja korostamalla uusia toimintatapoja perinteisten sotilaallisten fokusten sijaan.⁹⁴ Osin tästä syystä pidän myös tarkoituksenmukaisena tutkia vesikysymystä juuri laajan turvallisuuden kontekstissa. Realistiseen traditioon nojaaminen johtaa uusien haasteiden kohdalla väistämättä umpikujaan. Tämä koskee erityisesti keskustelua resurssien riittävydestä.

Radikaaleimmillaan uusi suhtautuminen on johtanut siihen, että myös luontoa ryhdytty pitämään turvallisuusobjektina itsessään. Tällaisissa tapauksissa luonto nähdään jonain, mikä tarvitsee suojelua ja on merkityksellinen arvona itsessään. Tämän tutkimuksen yhtenä tavoitteena on pyrkiä tekemään havaintoja aineistossa esiintyvistä turvallistamisen viiteryhmistä. Sen avulla voidaan nähdäkseni päästä lähelle niitä arvoja, jotka koskevat ympäristöä yhteiskunnan osana. Veden näkeminen uhkan kohteena itsessään voisi viitata ympäristösektorin aseman muutokseen myös laajemmassa mittakaavassa.

3.4. Ympäristöturvallisuus

Keskustelu ympäristönmuutosten ja kansallisen turvallisuuden välisestä suhteesta on lisääntynyt sitä mukaa, kun tietoisuus ympäristöongelmista ja niiden merkittävydestä on kasvanut.⁹⁵ Ympäristöturvallisuuden käsite heräsi alun perin eloon luonnonsuojelijoiden ja ympäristöaktiivien toimesta reaktiona kylmän sodan ja etenkin 70-luvun öljykriisien aikaisiin pelkoihin kasvavasta resurssipulasta.⁹⁶ Ympäristön näkeminen turvallisuuskontekstissa on merkinnyt sen asettumista osaksi ihmiselämää määrittämällä ja rajaamalla ihmiskunnan toimintamahdollisuuksia sekä tulevaisuutta.⁹⁷ Ympäristötietoisuuden ja sen myötä ympäristöhuolen heräämisestä kertovat mm. tiedotusvälineiden lisääntynyt uutisointi ympäristökatastrofeista sekä ympäristön omaksuminen yleiskäsitteeksi ja muuttuminen perustaksi, jota vasten inhimillistä elämää ja sen tulevaisuutta arvioidaan.⁹⁸ Ympäristöturvallisuuteen liittyvän debatin laajentuessa tutkijat alkoivat vähitellen kiinnostua myös ympäristönmuutosten konflikteja tuottavasta vaikutuksesta sekä toisaalta konfliktien

⁹³ Laitinen 1998, 71.

⁹⁴ Conca & Dabelko 2004, 285.

⁹⁵ Matthew 2000, 33.

⁹⁶ Deudney 2006, 232.

⁹⁷ Haila 2001, 9. Aiemmin ympäristöllä viitattiin Hailan mukaan enemmän jotakin tiettyä yksikköä ympäröivien olentojen ja ilmiöiden kokonaisuuteen. Ympäristö sellaisena käsitteenä kuin sen nykyisin tunnemme, syntyi 1970-luvulla ympäristöherätykseksi kutsutun tapahtumasarjan seurauksena.

⁹⁸ Haila & Lähde 2003, 11-12.

ympäristövaikutuksista. Ympäristöturvallisuudesta muotoutui 1990-luvun alkuun mennessä laaja liike, jolla on oma tutkimusagenda ja vaikutus politiikkaan. Alkuun vahvana ja yhtenäisenä paradigmana noussut ympäristöturvallisuuden tutkimusagenda alkoi kuitenkin rakoilla uudelle vuosituhannelle tultaessa. Ympäristökysymysten ei katsottu enää automaattisesti linkittyvän juuri kansallisen turvallisuuden diskurssiin.⁹⁹ Ympäristökysymysten integroiminen valtioiden realistiseen ajatteluun ja lyhyen tähtäimen toimiin on osoittautunut haastavaksi myös 2000-luvulla. Päätöksentekoon vaikuttaa edelleen näkemys kansallisen turvallisuuden ensisijaisuudesta, millä ei katsota juuri olevan yhtymäkohtia ympäristönäkökulmien kanssa.¹⁰⁰ Valtioiden pyrkimykset oman olemassaolon turvaamiseen voidaan siten nähdä myös tehokkaana esteenä ympäristöongelmien ratkaisemiselle ja hallinnalle.¹⁰¹

Ympäristöturvallisuuteen liittyvän diskurssin peruslogiikka on de Wilden mukaan se, että ihmiskunta elää jatkuvasti kantokykynsä yli globaalilla, alueellisella ja paikallisella tasolla. Dilemman ytimessä on kysymys siitä, tulisiko ympäristönmuutosten olla osa normipolitiikkaa vai vaatiiko ongelman ratkaiseminen erityistoimenpiteitä eli ts. turvallisuuspolitiikkaa?¹⁰² Tätäkin perustavanlaatuisempi kysymys on mielestäni ympäristönmuutosten merkitys yhteiskunnille ylipäänsä. Sen voidaan nähdäkseni katsoa kertovan ainakin yhteiskunnan prioriteeteista ja luontosuhteesta, minkä vuoksi teen tulkintoja niistä myös tämän tutkimuksen analyysiosiossa. Prioriteettien ja keskeisten arvojen tarkastelu on ensiarvoisen tärkeää, sillä suhtautuminen ympäristönmuutoksiin vaikuttaa olennaisella tavalla toiminnan todennäköisyyteen. Karkeasti jaoteltuna näkemykset ympäristönmuutoksesta voidaan jakaa lähtökohdiltaan kahteen eri leiriin: niihin, jotka uskovat ihmisen toimien johtavan laajamittaiseen ympäristökriisiin ja niihin, jotka uskovat toimien vaikuttavan ympäristöön, mutta eivät näe ongelmaa hälyttävänä tai mahdottomana ratkaista. Näiden kahden koulukunnan väliin mahtuu laaja joukko välimallin teorioita.¹⁰³ Conca & Dabelko ovat jakaneet erilaiset lähestymistavat empiristisiin ja normatiivisiin. Empiristisen lähestymistavan edustajat ovat kiinnostuneita tutkimaan, millaisia vaikutuksia ympäristönmuutoksella on konfliktien syttymiseen. Normatiivisempi lähestymistapa taas on kiinnostunut siitä, miten ympäristöuhkat tulisi liittää osaksi turvallisuuden käsitettä, jos ollenkaan.¹⁰⁴ Tämän tutkimuksen kannalta mielekkäin debatti liittyy juuri normatiiviseen

⁹⁹ Deudney 2006, 232.

¹⁰⁰ Deudney 2004, 312.

¹⁰¹ Laitinen 1998, 75.

¹⁰² De Wilde 2008, 595.

¹⁰³ Matthew 2000, 34-35.

¹⁰⁴ Conca & Dabelko 2002, 5-8.

puoleen. Konfliktin ympäristövaikutuksia on tutkittu paljon¹⁰⁵ ja niihin liittyvä tutkimus tulee toimimaan hyvänä taustoitukseksi itse konfliktiin. Koska tavoitteenani on kuitenkin pohtia myös ympäristöturvallisuuden käsitteen käyttökelpoisuutta, antaa normatiivinen lähestymistapa siihen nähdäkseni hedelmällisimmät lähtökohdat. Se pakottaa pohtimaan turvallisuusargumenttien taustalla vaikuttavia arvoja ja keskittää huomion toimintaa ohjaaviin ideoihin, uskomuksiin ja normeihin ennemmin kuin konkreettisiin toiminnan tapoihin. Samalla tutkijan on kohdistettava huomio myös siihen, onko turvallisuussektori ympäristökysymysten ratkaisemisen suhteen avainasemassa vai olisivatko ongelmat ratkaistavissa helpommin joltain muuta kautta. Tämän tutkimuksen lähtökohtana on, että turvallisuuspuheella ja argumentoinnilla voidaan tietyissä tapauksissa saada nopeammin aikaan liikettä ja toimintaa kuin mitä muutoin olisi laita. Se ei kuitenkaan tarkoita, että esimerkiksi ympäristökysymysten ratkaiseminen sinänsä olisi tehokkainta turvallisuussektorin alaisena. Keskustelua tästä on kuitenkin hyvä käydä. Ympäristökysymysten saralla normatiivisuus voi Laitisen mukaan tarkoittaa keskustelua juuri siitä, mikä on ympäristöongelmien ratkaisemisen suhde kansalliseen turvallisuuteen nähden ja mitkä ovat valtion oikeudet tuhota ympäristöä (yhteiskunnan kustannuksella).¹⁰⁶

Ympäristöturvallisuuden käsite voikin olla toimiessaan hyvin vaikutusvaltainen, mutta siihen sisältyy myös paljon ristiriitaisuuksia.¹⁰⁷ Yhtenä ongelmana voidaan nähdä turvallisuuden ja ympäristön käsitteiden monimerkityksellisyys, mikä tekee yhteyden luomisen näiden kahden välille haastavaksi.¹⁰⁸ Käsitteiden yhdistämistä on perusteltu mm. sillä, että liittämällä ympäristökysymykset osaksi turvallisuusdiskurssia on mahdollista motivoida ihmisiä toimimaan. Ympäristökysymysten sitominen sodan ja turvallisuuden diskurssiin voidaan nähdä retorisenä ja psykologisena strategiana, jonka avulla liikutetaan potentiaalista sosiaalista voimaa uusien haasteiden ratkaisemiseksi.¹⁰⁹ Kylmän sodan päätyttyä tutkijoiden piirissä heräsi lisäksi toivo siitä, että ympäristöongelmien lisääntyessä asevarusteluun aiemmin suunnatuista varoista ohjattaisiin osa niiden ratkaisemiseen. Käsitteelliseen määrittelyyn liittyneen kamppailun ohella

¹⁰⁵ UNEP on tuottanut kolme laajamittaista raporttia konfliktin ja miehityksen ympäristövaikutuksista. Raportit ovat vuosilta 2003, 2006 ja 2009/2010. UNRWA julkaisi turva-aidan ympäristövaikutuksia erittelevän raportin kesällä 2012.

¹⁰⁶ Laitinen 1999, 57.

¹⁰⁷ Conca & Dabelko 2004, 285.

¹⁰⁸ Matthew 2000, 36.

¹⁰⁹ Deudney 2006, 245.

laajentuneen turvallisuuden debatissa onkin ollut osin kyse myös siitä, miten ja mihin resursseja tulisi kohdentaa maailmassa, jossa sota ei enää määritä keskeisellä tavalla todellisuutta.¹¹⁰

Käsitteellisten kiistojen lisäksi ympäristöturvallisuutta on pidetty ongelmallisena myös käytännön tasolla. Pelkona on ollut, että ympäristöongelmiin vastattaisiin tulevaisuudessa sotilaallisin keinoin sen sijaan, että fokus siirtyisi sotilaallisista uhkista enemmän muihin uhkiin.¹¹¹ Kriitikot ovat epäilleet kehityskulun johtavan ennen pitkää ympäristöongelmien militarisoitumiseen.¹¹² Deudney on kritisoinut ympäristöturvallisuuden käsitettä vetoamalla siihen, että valtioiden ensisijaisena tehtävänä on parantaa turvallisuutta minimoimalla omaan territorioon kohdistuvan väkivallan riski. Ympäristön ja turvallisuuden tematiikat voidaan liittää toisiinsa lähinnä asevoimien ja konfliktien tuottamien ympäristövaikutusten kautta, mutta ei muuten.¹¹³ Deudneyn mukaan ympäristön ja kansallisen turvallisuuden linkittäminen kuvastaa lähinnä poliittisen mielikuvituksen puutetta. Kansallismieliset ja sotilaalliset ajatusmallit ja käytänteet edistävät heikosti ympäristöongelmien ratkaisemista ja ovat suoraan ristiriidassa ympäristöajattelun ydinperiaatteiden kanssa. Globaalin ympäristöliikkeen tulisikin ennemmin haastaa julkisen ympäristökeskustelun militarisoituminen kuin lähteä ajatteluun mukaan.¹¹⁴ Tämän tutkimuksen yhtenä tarkoituksena on pohtia ympäristön ja turvallisuuden yhdistämiseen liittyvää problematiikkaa. Kuten aiemmin on käynyt ilmi, ei vesipolitiikan kytkeminen turvallisuuskeskusteluun ole välttämättä vain ja ainoastaan tavoiteltava asia. Pyrkimys siihen ei myöskään ole tämän tutkimuksen tehtävänasettelun takana. Turvallistamisen teorian avulla tarkoituksena on ensisijaisesti etsiä merkkejä vesikysymyksen priorisoinnista ja uudeltaisesta suhtautumisesta siihen. Tällöin kyse on enemmän siirtymästä kohti laajan turvallisuuden ja uudenlaisten uhkien ajatusta kuin puhtaasta aseelliseen turvallisuuden ja ympäristökysymysten yhteensulauttamisesta. Tulkinnan taustalla on ajatus siitä, että veden niukkuuteen liittyvien riskien mahdollisesti voimistuessa kasvavat myös paineet tilanteen korjaamiseksi. Veden riittävyys on Israelissa ikuisuuskysymys, mutta toisaalta viime vuosien kuivat talvet ovat tehneet siitä erityisen ajankohtaisen. Kiihtyvä ilmastonmuutos on vain lisännyt painetta veden niukkuudesta koituvien uhkien uudelleenarviointiin myös Israelissa.

¹¹⁰ Kähkönen 1995, 24-26.

¹¹¹ Conca & Dabelko 2004, 286.

¹¹² Jokisalo 1995, 76.

¹¹³ Deudney, 2004, 304-305.

¹¹⁴ Deudney 2006, 249-250.

3.5. Kööpenhaminan koulukunta ja turvallistaminen

Turvallisuuden tutkimuksen yksi huomattavimpia sovelluksia 1990-luvun alun jälkeen on ollut Kööpenhaminan koulukunnaksi nimetyn tiedeyhteisön kehittämä ajatus turvallistamisesta.¹¹⁵ Sen keskiössä ovat ne prosessit, joissa jokin asia esitetään ulkoisena uhkana, eli turvallistetaan.¹¹⁶ Traditionalistisen ymmärryksen mukaan turvallisuus on jotain, mikä oikeuttaa (valtio)toimijan poikkeuksellisiin toimiin ja lähes minkä keinojen käyttöön tahansa uhkan eliminoimiseksi. Turvallistamalla tietystä asiasta tehdään jotain niin erityistä, että se ajaa tavanomaisen politiikan ohitse prioriteettilistan kärkeen. Turvallistaminen voidaankin nähdä eräänlaisena *ääripolitisoitumisena*.¹¹⁷ Laitisen mukaan Kööpenhaminan koulukunnan metodologinen pyrkimys on ollut yhdistää sosiaalinen konstruktivismi ja objektiivisuus. Sen ajattelun perustana on nähdä turvallisuus erityisenä politiikkana, jota voidaan yhdistää ja soveltaa eri sektoreihin.¹¹⁸ Turvallisuudella katsotaan olevan erityinen diskursiivinen ja poliittinen voima, joka kehystää halutun kysymyksen joko erityispolitiikkaa vaativaksi tai kaiken muun yläpuolelle asettuvaksi.¹¹⁹ Yksinkertaisimmillaan turvallistamisen voitaisiin ehkä katsoa olevan asioiden priorisointia. Uhkaaviksi koetut asiat nostetaan politiikan asialistojen kärkeen ja niiden eliminoimiseksi ollaan valmiita tekemään kiireellisiäkin toimenpiteitä.

Kööpenhaminan koulukunnan malli turvallistamisesta keskittyy pääosin maailmanpolitiikan keskitasolle, joten sen tarkastelun kohteena ovat olleet valtiot sekä niiden muodostamat poliittiset yksiköt ja instituutiot. Keskeisenä argumenttina on ollut, että keskitasolla (itsekkäästi toimivat pääasiassa valtiolliset) toimijat muodostavat luonnostaan uhkia toinen toisilleen. Lisäksi turvallistamisen teorialle olennaisen yleisön löytäminen on vaikeampaa yksilö- tai systeemitasoilla.¹²⁰ Turvallisuuteen liittyvät toimet on yleisesti ottaen toteutettu jonkin kollektiivin puolesta. Kööpenhaminan koulukunnan mukaan turvallistamisen objektina eli turvallisuuden viiteryhmänä on useimmiten valtio tai sen kansalaiset kokonaisuutena.¹²¹ Toisaalta jo kylmän sodan aikoihin turvallistettavaksi yksiköksi nostettiin tietyissä yhteyksissä koko ihmiskunta, kun ydinaseiden totaalista tuhovoimaa haluttiin korostaa. Ydinkatastrofin uhkan

¹¹⁵ Kööpenhaminan rauhantutkimuslaitoksessa syntyneen koulukunnan oppi-isinä pidetään Barry Buzania ja Ole Waevertia. Heidän, sekä teoksen kolmannen kirjoittajan Jaap de Wilden, tunnetuin turvallistamiseen liittyvä teoksensa on ”*Security, New Framework for Analysis*” (1998), jossa käsitellään kattavasti turvallistamisen teorian sisältöä ja sovellutuksia kansainvälisen politiikan käytännössä.

¹¹⁶ Korhonen 2008, 250.

¹¹⁷ Buzan ym. 1998, 21.

¹¹⁸ Laitinen 1999, 141.

¹¹⁹ Buzan & Hansen 2009, 213-214.

¹²⁰ Buzan & Waever 2009, 255.

¹²¹ Buzan & Waever 2009, 255.

väistytyä ovat erilaiset ympäristöongelmat, kuten liikakansoitus, resurssipula ja ilmastonmuutos nousseet vastaavaan asemaan. Korhonen puhuukin tässä yhteydessä ihmiskunnasta ekologisena turvallisuusobjektina, joka on selkeästi havaittavissa ja johon liittyvät diskurssit ovat menestyksekkäitä.¹²² Valtiokeskeisyydestä huolimatta turvallistamiseen liittyy siis myös ajatus turvallisuuden eri ilmenemismuodoista. Kööpenhaminan koulukunta tarkastelee turvallisuutta erityisesti viiden sektorin kautta: sotilaallisen, ympäristö-, talous-, yhteisöllisen ja poliittisen sektorin. Koulukunnan pääteesinä on, että vaikka turvallisuuden käsitteellä on tietty yleisluontoinen merkityksensä (kollektiivisten yksiköiden selviytyminen ulkoista uhkaa vastaan), vaihtelee sen muoto eri sektoreiden välillä.¹²³ Tämän tutkimuksen puitteissa keskityn edeltävistä ainoastaan ympäristösektoriin ja siihen liittyvään turvallisuuskeskusteluun.

Kööpenhaminan koulukunnan mukaan pääasialliset turvallistamisen tuottajat ovat poliittisia toimijoita, viranomaisia, hallitusten jäseniä ja lobbaajia.¹²⁴ Tämä kaventaa nähdäkseni hieman turvallistamisen mahdollisuuksia. Näin erityisesti siksi, että silloin diskursseissa korostuvat lopulta aina hyvin pienen marginaalin näkemykset asioiden tiloista. Esimerkiksi Israelin tapauksessa vallanpitäjien diskurssit kohdistuvat todennäköisesti siihen, millaisen uhkan niukkuus asettaa valtion kehitykselle kokonaisuudessaan. Veden vähyys kun taas konkretisoituu todennäköisesti selvimmin yksilötasolla. Periaatteessa turvallistava toimija voi de Wilden mukaan olla myös yksityinen henkilö. Tällöin turvallistaminen kohdistuu enemmän havaittuun uhkaan liittyvän julkisen huomion herättämiseen.¹²⁵ Israelissa monet ympäristöjärjestöt ovat ottaneet mm. vesitilanteen suhteen tällaisen roolin.¹²⁶ Niiden toiminnassa korostuu usein ruohonjuuritason toiminta, jolloin laajempi joukko ääniä saa ainakin periaatteessa äänensä kuuluviin. Mielenkiintoinen huomio onkin mielestäni se, että juuri näiden järjestöjen kohdalla on onnistuttu tekemään yhteistyötä paikallistasolla myös yli valtiorajojen. Poliittiset päättäjät ovat joka tapauksessa erityisasemassa turvallistamisen suhteen, koska heillä on mahdollisuus ryhtyä toimenpiteisiin uhkien neutraloimiseksi. Hallituksen kannat nousevat myös useimmin pinnalle

¹²² Korhonen 2008, 251-252.

¹²³ Buzan ym. 1998, 23.

¹²⁴ Buzan & Hansen 2009, 214.

¹²⁵ De Wilde 2008, 596.

¹²⁶ Esimerkiksi Lähi-idän Maan ystävät (Friends of the Earth Middle East) on toimija, joka on pitänyt vesikysymystä ja erityisesti Jordangoen tilannetta aktiivisesti yllä julkisessa keskustelussa julkaisemalla tiedotteita, kannanottoja ja laajamittaisia raportteja vesistöjen tilasta Israelissa.

julkisuudessa.¹²⁷ Osin tästä syystä myös tämän tutkimuksen kiinnostuksen kohteena ovat hallitsevien poliittisten toimijoiden näkemykset veden niukkuudesta.

Turvallisuuden tutkimuksen ja tämän tutkielman kannalta yksi perustavanlaatuisista kysymyksistä nähdäkseni on, miksi jokin asia nousee turvallisuuskysymykseksi ja jokin toinen ei. Milloin jokin poliittisena pidetty kysymys muuttuu ulkoiseksi turvallisuushkaksi eli turvallistetaan? Turvallisuushkille ei Buzanin mukaan ole olemassa mitään universaalia standardia ja siksi ne riippuvat myös siitä, kuka turvallisuuden kokija on, millä tasolla niitä tarkastellaan ja millä politiikan sektorilla toimitaan.¹²⁸ Tässä tutkimuksessa tarkastelun kohteena ovat valtiolliset toimijat ja tarkemmin Israelin hallitus. Valinnalla on varmasti vaikutusta siihen, millaisiin tutkimustuloksiin analyysin perusteella on mahdollista päästä. Hallituksen ja erityisesti pääministerin asema on Israelissa vahva, minkä vuoksi pidän kuitenkin mielekkäänä tarkastella turvallistamista juuri tällä tasolla. Analyysin rajaamiseksi olen valinnut erityisen tarkastelun kohteeksi pääministeri Netanyahun sekä vesikysymyksen kannalta oleellisten energia- ja vesivara- sekä ympäristönsuojeluministerien näkemykset vesikysymyksen tilasta.

3.5.1. Turvallistamisen käytäntö

Turvallistaminen tapahtuu yksinkertaistaen siten, että jokin ulkoinen uhka vakiinnutetaan asiantilaksi ilman merkittävää vastustusta. Turvallistaminen onnistuu kuitenkin vain, kun retoriset vaikutteet ovat niin vahvoja, että ne läpäisevät yleisön vastustuksen ja oikeuttavat totutuista säännöistä poikkeamisen. Koko turvallistamisen teoria pohjautuu ajatukseen puheaktista, johon liittyvät turvallistava toimija ja yleisö sekä mahdollistavat olosuhteet.¹²⁹ Puheakti korostaa selviytymistä ja välittömiin toimenpiteisiin ryhtymistä painottamalla, että ongelman hoitaminen myöhemmin voi olla kohtalokasta. Turvallistamiselle ominaista onkin tietty retorinen rakenne.¹³⁰ Harlen & Laitisen mukaan erilaiset puhettavat turvallisuudesta ovat merkityksellisiä myös siksi, että turvallistettu maailma on aina jonkinlainen idea tai mielikuva siitä, miten maailma rakentuu ja millaisia keinoja on hyväksyttyä käyttää.¹³¹

Käytännössä turvallistaminen alkaa aina riskien määrittämisestä. Havaitut riskit voivat vaihdella kuolettavista riskeistä harmittaviin ärsykkeisiin ja jännittävinä pidetyistä selkeisiin faktoihin.

¹²⁷ Korhonen 2008, 250.

¹²⁸ Buzan ym. 1998, 21-22.

¹²⁹ Stritzel 2007, 358.

¹³⁰ Buzan ym. 1998, 25-26.

¹³¹ Harle & Laitinen 2004.

Kuitenkin vasta siinä vaiheessa, kun riski nähdään hyväksymättömänä, voidaan siitä ryhtyä puhumaan uhkana. De Wilden mukaan uhka on siis turvallistettu riski. Riskihavaintoihin liittyy aina myös arvio siitä, mitkä ovat riskin toteutumismahdollisuudet. Tulkinnat riskien toteutumisesta rakentuvat sosiaalisesti eli ovat luonteeltaan intersubjektiivisia.¹³² Riskit eivät siten tarkoita jotain, mikä välttämättä *on faktuaalisesti olemassa*, vaan jotain, mikä *saattaa olla olemassa*. Riskit eivät ole olemassa sinänsä, vaan niitä väistämättä rakennetaan. Riskin määrittämisen politiikka onkin riskiyhteiskunnassa¹³³ avainasemassa. Ratkaisevissa asemissa olevilla on valtaa määrittää riskeihin liittyvä diskurssi, mikä tekee niistä myös merkittävän politiikanteon välineen. Riskiyhteiskunnalla voidaan tarkoittaa tietynlaista uutta järjestäytymistä vastauksena uusiin nouseviin riskeihin.¹³⁴

Turvallistamisen ajatuksessa olennaista on, että kaikki turvallistamisyritykset eivät välttämättä mene läpi. Vaikka turvallistamisen tutkimus pohjautuu pääosin diskurssien tutkimukselle, ei pelkkä diskursiivinen turvallisuusuhkan määrittäminen ole vielä turvallistamista. Retorisen siirron onnistumiseen liittyy olennaisesti myös yleisön hyväksyntä.¹³⁵ Yleisön hyväksyntä liittyy myös sosiaalistumiseen. De Wilden mukaan turvallistamisen sosiaaliset vaikutukset ovat valtavat, koska kansakuntien rakennus pohjautuu niin vahvasti jaettuihin uhakuviin. Yhteisön jakamat uhkat edistävät kollektiivisen toiminnan ja identiteetin rakentumisen prosesseja. Perinteiset uhkat ovat toimineet nimenomaisissa prosesseissa yleensä hyvin. Ympäristön tuhoutuminen on sen sijaan ajanut tällaisen yhteisesti jaetun uhkan virkaa toistaiseksi vain hyvin fragmentoituneille ryhmille, kuten vihreille puolueille, ympäristöjärjestöille ja ympäristöasioihin perehtyneille akateemikoille.¹³⁶ Esimerkiksi Israelissa veden niukkuuteen liittyvät riskit tuntuvat olevan pinnalla ainakin mediassa. Utisointia seurattaessa ei voi välttyä kuulemasta mainintoja laajamittaisesta vesikriisistä. Nähdäkseni nämä kielivät ainakin jonkinasteisesta aiheen turvallistamisesta. Koko kansan keskuudessa uhkakuvien turvallistamisen onnistuminen on ehkä kuitenkin vaikeampaa. Niukkuus on ollut alueella vallitseva ongelma niin pitkään, ettei sitä välttämättä osata pitää erityisen uhkaavana. Kärjistyvät ilmasto-olosuhteet ja valtiotasolta viestittävä uhkaretoriikka voisivat uskoakseni onnistuessaan muuttaa tilanteen. Konstruktivistisen

¹³² De Wilde 2008, 595.

¹³³ Riskiyhteiskunnasta teoretisoi ensimmäisen kerran saksalainen sosiologi Ulrich Beck. Beckin teoria riskiyhteiskunnasta nojaa ajatukseen siitä, että modernisaation kuluksa on tapahtumassa muutos, joka on viemässä yhteiskuntaa teollisesta (teolliseen) riskiyhteiskuntaan. Beckin riskiyhteiskuntateoriantia on sovellettu erityisesti ympäristöongelmien tarkastelussa.

¹³⁴ Adam ym. 2000, 3-4.

¹³⁵ Buzan ym. 1998, 25.

¹³⁶ De Wilde 2008, 596.

ajattelun mukaisesti uhkien intersubjektiivinen luonne takaa de Wilden mukaan sen, että havaitut viestit ja niiden priorisointi voivat ajan saatossa muuttua myös koko yhteiskunnan tasolla. Turvallisuusdiskurssin toimiessa se tuottaa institutionalisoitumista ja usein myös uutta vihaa kilpailevien ryhmien välillä. Yhteiskunnat siis tavallaan myös rakentuvat turvallisuusdiskurssien varaan. Turvallisuusdiskurssin paradoksi onkin tavallaan se, että pitkään jatkuessaan siitä tulee niin tavallinen osa normipolitiikkaa ja sosiaalista elämää, että se myös menettää päällimmäisen tehonsa.¹³⁷ Tätä prosessia kutsutaan turvallistamisen purkamiseksi.

Kööpenhaminan koulukunnan mukaan turvallistamisen onnistumiselle on muitakin edellytyksiä. Turvallistaminen edellyttää ensinnäkin jonkin ulkoisen uhkan esittämistä. Toiseksi vaaditaan sen pisteen määrittämistä, jonka ylitettyä ei ole enää mahdollista palata takaisin turvalliseen tilaan. Kolmanneksi turvallistaminen vaatii jonkinlaisten ratkaisuvaihtoehtojen tai pelastusohjelman esittämistä.¹³⁸ Ympäristön turvallistamisessa tämä voisi tarkoittaa vaikka varoittamista luonnonvarojen kestäättömästä käytöstä ja niiden hupenemisesta.¹³⁹ Näitä merkkejä tulen etsimään myös valitsemastani aineistosta analysoidakseni turvallistamisen ilmentymistä ja tulkitakseni turvallistamisen onnistumisen edellytyksiä.

Turvallistamisen teorian mukaan kaikki kysymykset voidaan periaatteessa asettaa janelle, jonka toisessa päässä on ei-politisoidut asiat, keskellä politisoidut ja toisessa ääripäässä turvallistetut asiat. Ei-politisoitu asia on merkityksetön valtion toiminnalle eikä se juuri esiinny julkisessa keskustelussa tai päätöksenteon kohteena. Politisoitu asia taas on sekä valtion toimenpiteiden, että julkisen keskustelun kohteena. Siihen liittyy hallinnollisia toimenpiteiden lisäksi päätöksenteon prosesseja ja resurssien allokointia. Turvallistettu asia on sellainen, joka saadaan näyttämään uhkaavalta (kansallisen) turvallisuuden kannalta ja jonka katsotaan vaativan välittömiä toimenpiteitä. Käytännössä tietyn asiakysymyksen asettuminen janelle riippuu monesta eri tekijästä ja on altis aseman vaihdoksille. Esimerkiksi ympäristökysymysten voidaan nähdä nykyisin kiistatta nousseen ei-politisoidusta kysymyksestä politisoiduksi. Se, ovatko ne myös jossain määrin turvallistettuja, on vähemmän selkeää.¹⁴⁰ Kööpenhaminan koulukunnan malli turvallistumisen eri vaiheista toimii tämän tutkimuksen päällimmäisenä teoreettisena

¹³⁷ De Wilde, 2008. 596.

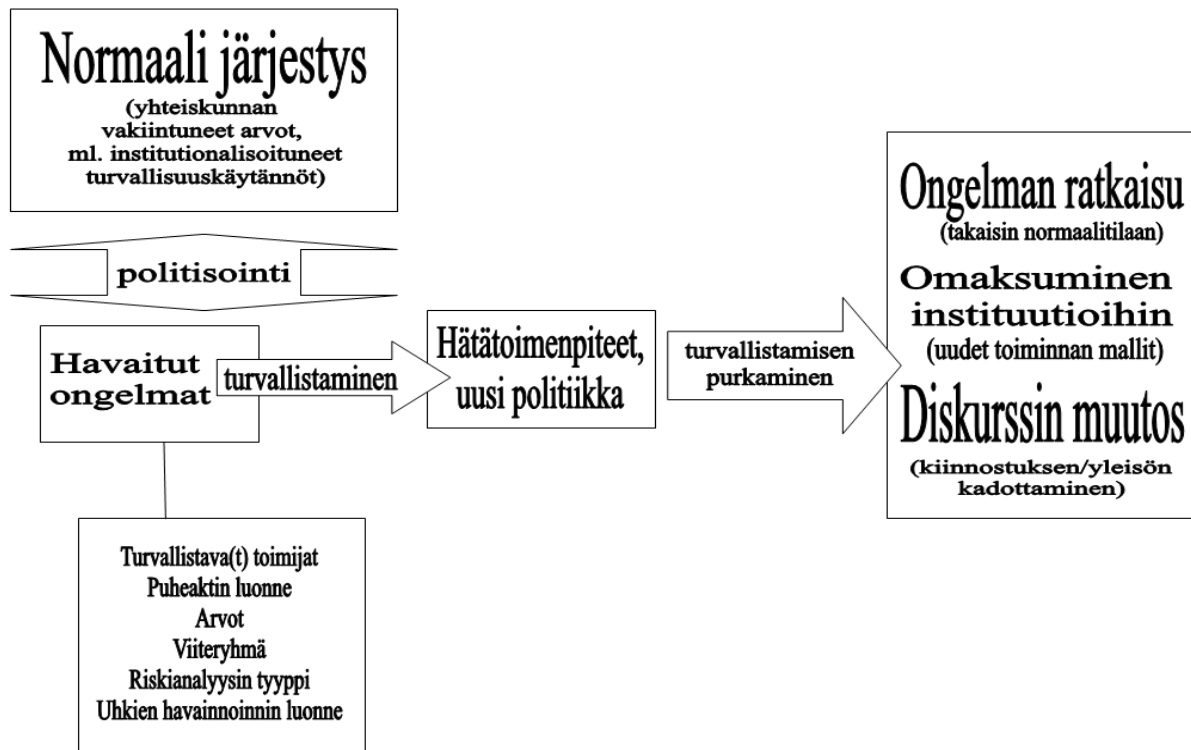
¹³⁸ Buzan ym. 1998, 32-33.

¹³⁹ Vesivarojen niukkuuden kriittinen merkitys alueen tulevaisuudelle on huomioitu laajamittaisesti Israelin ja Palestiinan aluetta koskevissa ympäristöön liittyvissä tutkimuksissa. Huomionarvoista on, että vesitilanteesta puhutaan näissä tapauksissa usein kriisinä ja välittömiä toimenpiteitä vaativana, mikä viittaa vahvaan turvallistamisargumentaatioon.

¹⁴⁰ Buzan ym. 1998, 23-24.

viitekehyksenä. Pysin hahmottamaan keskustelun tilaa erityisesti politisoitu –turvallistettu akselilla, koska lähtöoletukseni on, että kysymys vedestä on vähintään poliittinen.¹⁴¹ Jos turvallistamista on selkeästi havaittavissa, pyrin myös selvittämään, millaisia keinoja turvallistava toimija käyttää turvallistamisen toteuttamiseksi. Tämän tutkielman puitteissa ei ole mielestäni tarkoituksenmukaista tai välttämättä edes mahdollista tutkia, johtavatko turvallistamisyritykset onnistuneeseen turvallistamiseen sinänsä, mutta kattavan analyysin takaamiseksi eri keinojen löytäminen on kuitenkin merkityksellistä.

Seuraavassa Jaap H. de Wilden esittelemässä Kööpenhaminan koulukunnan turvallistamismalliin pohjautuvassa kaaviossa esitetään turvallistamisen logiikka yksinkertaistetussa muodossa:

Kuva 1: De Wilde 2008, 597.

De Wilden mallissa turvallistaminen johtaa aina tilaan, joka poikkeaa normaalijärjestyksestä. Havaitut ongelmat tuodaan esiin politisoinnin myötä. Turvallistaminen vie politisoinnin uudelle

¹⁴¹ Vesikysymyksen politisoitumiseen viittaa mm. sen keskeisyys koko Israelin ja Palestiinan konfliktin kannalta, Israelia useamman vuoden koetelleet kuivuuskaudet ja niihin liittynyt mediajulkisuus sekä tutkimuskirjallisuuden laajuus aiheeseen liittyen.

tasolle tarjoamalla hätätoimenpiteitä ja uudenlaisen politiikan. Seurauksena on uhkaan liittyvän ongelman ratkaiseminen, uusien toimintamallien omaksuminen ja asian palautuminen uuteen normaalitilaan. Turvallistamisen poliittinen luonne vaatii de Wilden mukaan sen, että turvallistava toimija tarjoaa turvallisuuspoliittisia ratkaisuja havaitun ongelman eliminoimiseksi. Osin tästä syystä ympäristöongelmat ovat hankalia turvallistettavia. Tavanomaisten toimenpiteiden ulottumattomissa oleville riskeille on vaikeaa, jos ei lähes mahdotonta tehdä mitään. Tällaisissa tapauksissa uhkaan liittyvien vaikutusten turvallistamisesta tulee järkevää politiikkaa. Turvallistaminen aikaansaa näin ollen kaksi erillistä debattia: sen perustana olevat riskiarviot ja strategiset vastaukset niihin.¹⁴² Tämän tutkimuksen analyysi tulee pohjautumaan ajatukseen riskihavaintojen, esitettyjen ratkaisuehdotusten ja diskurssissa esiintyvien keskeisten arvojen merkitykseen Kööpenhaminan koulukunnan mallin mukaisesti. Tarkempi analyysikehikko muodostuu de Wilden esittämän kaavion alimman laatikon pohjalta, jonka perusteella määrittyvät analyysin ylätasoon teemat. Mallin avulla on uskoakseni mahdollista tarkastella vallitsevan keskustelun tilaa useasta eri näkökulmasta, jotka kaikki antavat hieman erilaista tietoa turvallistumisen tasosta.

3.5.2. Turvallistamisen kritiikki

Turvallistamisen käsitettä ei ole otettu tiedeyhteisössä vastaan yksimielisesti eikä se ole säästynyt kritiikiltä. Sen oppi-isien rinnalle on syntynyt laaja tutkijajoukko, joka on lähtenyt kehittämään turvallistamisen ajatusta sekä nostanut esiin alkuperäisen mallin rajallisuuden ja epäkäsitteellistämisen.¹⁴³ Kööpenhaminan koulukunnan näkemyksiä on moitittu mm. liiallisesta nojaamisesta perinteiseen traditioon, jonka seurauksena vanhasta asiasta keskustellaan lähinnä uuden kielen avulla. Huolimatta yrityksistä muuttaa vallitsevia käytäntöjä, on se edelleen sitoutunut valtiokeskeiseen ajattelutapaan.¹⁴⁴

Turvallistamisen teoriaa on kritisoitu käytännön ongelmien lisäksi myös teoreettisista lähtökohdista käsin. Balzacq kutsuu Kööpenhaminan koulukunnan mallia turvallistamisesta filosofiseksi. Turvallistamisen puheteon katsotaan lähestymistavan mukaan olevan jo itsessään aina toiminnallinen ja siten jotain muuta kuin puhdas kuvaus vallitsevasta tilanteesta. Turvallistamisen uudempi suuntaus edustaa turvallistamisen ns. sosiologista linjaa. Filosofisen

¹⁴² De Wilde 2008, 596.

¹⁴³ Ks esim. Balzacq (2011). Teos sisältää laajan joukon kriittisiä ja rakentavia ehdotuksia turvallistamisen ajatuksen kehittämiseksi eri lähtökohdista käsin. Tämän tutkimuksen puitteissa merkityksellistä on tuoda esiin turvallistamisen kritiikin yleislinjat enkä siten lähde erittelemään niitä siltä osin, kun se ei ole tarpeellista.

¹⁴⁴ Laitinen 1999, 215.

mallin keskittyessä pääasiassa diskurssien tutkimiseen huomioi sosiologinen suuntaus myös erilaiset käytännöt, kontekstit ja valtasuhteet, jotka vaikuttavat uhkakuvien luomiseen. Keskeisenä kritiikkinä perinteistä mallia kohtaan on väite siitä, että keskittyminen pääasiassa diskursseihin jättää huomioimatta monet muut prosessien synnyn ja kehittymisen kannalta olennaiset seikat.¹⁴⁵

Edellä mainittujen lisäksi Kööpenhaminan koulukunnan mallia turvallistamisesta on kritisoitu siitä, että se ei valtiokeskeisyydessään liiku tarpeeksi kauas pois valtiotasolta kohti ”oikeita ihmisiä”. Käsite on nähty enemmänkin konservatiivisena ja passiivinen eikä kovin muutosvoimaisena. Ongelmatonta ei ole sekään, että turvallistaminen edistää valta-asetelmien muodostumista sekä legitimoii tietäntyyppisen toiminnan sen mahdollistaessa lähes minkä tahansa asian määrittelemisen turvallisuusuhkaksi. Valta-aseman korostuminen voi johtaa siihen, että turvattomuutta kokevalla subjektilla on vain rajoitetusti mahdollisuuksia puhua itse kokemistaan turvallisuushista.¹⁴⁶ Pahimmillaan ongelma voi aiheuttaa marginaalissa olevien äänien vaimentamista ja oikeuksien polkemista. Korhosen mukaan turvallistaminen onkin politiikan teorian kannalta mielenkiintoinen käsite, koska ”se toimii emotionaalisesti samalla tavalla kuin politisoimisen käsite, mutta pyrkii vaimentamaan keskustelun.”¹⁴⁷

Kuten aiemmin on käynyt ilmi, ei turvallisuuden käsite edes itsessään ole ongelmaton, mikä heijastuu myös turvallistamisen teoriaan. Se tuo mukanaan tietäntyyppisen ajattelutavan ja käytänteet, jotka linkittyvät vahvasti sodan ja hätätilan retoriikkaan. Tämä on Trombetta mukaan ongelmallista erityisesti Kööpenhaminan koulukunnan turvallistamismallin kontekstissa, joka nojaa edelleen selviytymisen, uhkan, vihollisten ja lopulta sodan logiikkaan. Turvallistamisen teorian etuna kuitenkin on, että se tarjoaa tutkimukselle uusia näkökulmia ja mahdollisuuden perinteisten turvallisuuskäsitysten ja käytänteiden muutokseen. Tämä on nähtävissä esimerkiksi siinä, kuinka ympäristökysymykset ovat alkaneet esiintyä myös turvallisuusdiskursseissa ja sotilaallisessa toiminnassa.¹⁴⁸ Tämän tutkimuksen kannalta kysymys on hieman kaksinapainen. Veden niukkuuteen on aikojen saatossa liittynyt vahvasti laajemman tason konfliktin logiikka, jossa myönnytykset toiselle osapuolelle nähdään asiassa kuin asiassa nollasummapelin kaltaisina tappioina. Lisäksi veden hallinnan problematiikkaan liittyy kiinteästi

¹⁴⁵ Balzacq 2011, 1.

¹⁴⁶ Buzan & Hansen 2009, 214-216.

¹⁴⁷ Korhonen 2008, 250.

¹⁴⁸ Trombetta 2011, 136-138.

sotilaallinen läsnäolo. Voisi siis ajatella, että tukeutuminen ainakin ajatuksen tasolla perinteisen sodankäynnin logiikkaan toisi hedelmällisimmät lopputulokset. Lähtökohtana tällä tutkimuksella on kuitenkin laajemman tason ajatuksellinen muutos, jossa veden niukkuus on mahdollista nähdä riskinä itsessään ilman perinteisen turvallisuuden kontekstia. Strateginen ajattelu ja sotilaalliset toimet eivät ole tuoneet ratkaisua ongelmaan tähän päivään mennessä eikä niiden ole syytä ajatella tekevän niin myöskään lähitulevaisuudessa. Siksi tämän tutkimuksen taustalla on käsitys siitä, että turvallisuuteen liittyvät toimet vaihtuvat ensisijaisesti ajatuksellisen muutoksen kautta. Turvallistamisen teorian avulla on mahdollista tutkia merkkejä siitä, onko tällaista ajatuksellista muutosta mahdollisesti tapahtumassa.

3.6. Ympäristö turvallistamisen kohteena

Vaikka ympäristökysymykset ovat nähtävästi tulleet jäädäkseen myös kansainvälisen politiikan tieteenalalle, on niiden turvallistamisen historiallinen aikajänne suhteellisen lyhyt. Osin tästä johtuen on toistaiseksi epäselvää, tuottavatko uudet haasteet jonkinlaisia rakenteellisia muutoksia ja edustaako nykyinen huomion määrä vasta diskurssin alkua vai kenties jo sen huippupistettä. Buzanin mukaan oleellista koko ympäristöturvallisuuden käsitteellistämisessä on ymmärtää, että suunnan kääntäminen on täysin ihmiskunnan omissa käsissä ja sen omasta kulttuurista kiinni. Ympäristökysymysten turvallistamisen ongelmana on kuitenkin niihin liittyvien uhkakuvien monimuotoisuus, epämääräisyys ja etäisyys tästä hetkestä, mikä tekee ns. ”paniikin politiikan” vaikeaksi.¹⁴⁹ Ympäristönsuojelun tuomisessa high politics -alueelle piilee haaste osin juuri näistä syistä: uhkien jatkuva uusintaminen on vaikeaa, koska ne ovat usein kaukana tulevaisuudessa ja yksittäinen puheenaihe menettää poliittisessa keskustelussa hyvin nopeasti muutosvoimansa ilman jatkuvaa keskustelua.¹⁵⁰

Haasteista huolimatta ympäristönmuutokset soveltuvat turvallistamiskontekstiin juuri siksi, että niiden toteutumisen aikajänne on niin pitkä.¹⁵¹ Turvallistamisyritysten onnistuminen on nimittäin todennäköisempää, kun ongelmat siintävät jossain kaukana tulevaisuudessa.¹⁵² Uhkiin liittyvien aikamääreiden epämääräisyydestä seuraa, että todellisten ja kuvitteellisten sekä objektiivisten ja subjektiivisten uhkien ero käy käytännössä merkityksettömäksi. Periaatteessa oleellista ei siis ole se, onko jokin mainittu uhka, kuten ilmastonmuutos todella olemassa, vaan onnistuuko

¹⁴⁹ Buzan ym. 1998, 71, 82-83.

¹⁵⁰ Korhonen 2008, 252.

¹⁵¹ Klassisin esimerkki tästä lienee ilmastonmuutos, johon liittyvä retoriikka korostaa voimakkaasti toimenpiteiden kiireellisyyttä ja kriittisiä pisteitä, joiden ylittämisen jälkeen ilmastonmuutoksen vaikutukset ovat hallitsemattomat.

¹⁵² Buzan ym. 1998, 32-33.

turvallistava toimija legitimoimaan uhkaan liittyvän viestin. Onnistuminen määritellään sen kautta, muuttuuko yhteisön suhtautuminen kysymykseen vai ei. Näin ollen (onnistuneen) turvallistamisen voidaan Trombetta mukaan katsoa heijastavan myös laajemmin yhteisön arvoja ja intressejä. Ympäristön suhteen tämä tarkoittaa yksinkertaisimmillaan sitä, että ympäristöongelmia pidetään tärkeinä turvallisuuden kannalta, niitä koskeva tietoisuus lisääntyy ja niiden ratkaisemiseksi ollaan valmiita tekemään jotain.¹⁵³

Poliittiset agendat muotoutuvat usein hallitsevien päätöksentekijöiden toimesta ja niiden voidaan jo sellaisinaan katsoa refleктоivan politisoitumisen ja turvallistumisen asteita. Ympäristökysymykset toimivat erikoistapauksena turvallistamisen teorian piirissä siinä mielessä, että ne nousevat politiikan asialistoille myös tieteellisen tutkimuksen lisääntymisen myötä. Poliittisen agendan heikkoutena tieteelliseen agendaan verrattuna voidaan pitää sen muotoutumista paitsi hallituksen, myös median ja julkisen debatin määrittelemissä puitteissa. Kuten yllä kävi ilmi, ei ympäristökysymysten turvallistamisessa ole välttämättä merkittävää uhkan realistisuus, vaan kiireellisyys ja siten relevanttius kulloisenakin hetkenä toteutettavan politiikan kannalta. Tämän vuoksi äkilliset ja ennalta-arvaamattomat ympäristöuhkat saavat usein enemmän huomiota kuin ne, joiden odotetaan käyvän toteen joskus kaukana tulevaisuudessa.¹⁵⁴ Ehkä osin tästä syystä johtuu, että luonnon suhteen turvallistamisyritykset ovat useimmiten jääneet politisoitumisen tasolle. Silloinkin, kun turvallistamisessa on onnistuttu edes jossain määrin, on se tapahtunut rajoitetusti ja useimmiten juuri luonnonkatastrofien tai onnettomuuksien yhteydessä.¹⁵⁵

Turvallistamisessa merkittävää on se, millä tasolla turvallistamiselle katsotaan löytyvän otollisimmat olosuhteet. Ympäristösektorin osalta systeemitasoa voidaan pitää jossain määrin dominoivana, koska kansainvälinen episteeminen yhteisö¹⁵⁶ on pyrkinyt niin voimakkaasti turvallistamaan ympäristökysymyksiä. Systeemitason poliittisen voiman rajallisuus nostaa kuitenkin yksikötason dynamiikan merkittävimmäksi tekijäksi agendojen lopullisessa toimeenpanossa. Esimerkiksi tutkimustulokset saavat monesti todellisen merkityksensä vasta sitten, kun valtiot ovat omaksuneet ne omille agendoilleen, vaikka niiden suhteen olisi saavutettu suhteellisen vakaa ymmärrys asiantuntijoiden keskuudessa. Ympäristökysymysten

¹⁵³ Trombetta 2011, 137-138.

¹⁵⁴ Buzan ym. 1998, 73.

¹⁵⁵ Korhonen 2008, 252.

¹⁵⁶ Episteemisellä yhteisöllä tässä tarkoitetaan tietyn kysymyksen ympärille muodostunutta asiantuntijoista koostuvaa verkostoa, jolla on kohtalaisen yhtenevät näkemykset ja yhteinen agenda.

turvallistaminen tapahtuu siis periaatteessa globaalilla tasolla, mutta tehokkainta ja vaikuttavinta se on paikallisesti.¹⁵⁷ Globalisoituva maailma on sekoittanut pakkaa ja pakottanut pohtimaan, mikä on valtion rooli turvallisuuden tuottajana.¹⁵⁸ Asian näkeminen hyvin yksipuolisesti voikin nähdäkseni nykytilanteen valossa olla haitallista. Pelkkä agendojen hyväksyminen ei vielä johda niiden priorisointiin kaikessa politiikassa. Keskusteluun liittyy mielestäni olennaisesti myös kysymys siitä, kenellä katsotaan olevan pääasiallinen vastuu minkäkinlaisen turvallisuuden tuottamisesta. Perinteisen turvallisuuden takaaminen on ollut tähän saakka selkeästi valtioiden itsensä vastuulla, koska siinä on ollut kyse niiden omien territorioiden puolustamisesta. Kun kyseessä on jokin abstraktimpi ja mahdollisesti valtion omien käsien ulottumattomissa oleva uhka, kuten vaikka ilmastonmuutos, on kysymys vastuusta jo paljon kinkkisempi. Vesikysymyksen suhteen tilanne ei ehkä ole aivan niin hankala, koska niukkuus liittyy niin vahvasti Israelin toimiin sen omalla maaperällä. Näin ollen myös vastuun mahdollisten uhkien eliminoimisesta voi katsoa olevan sillä. Toisaalta kytkös Palestiinaan tekee kysymyksestä jälleen asteen verran mutkikkaamman. Israelin omat toimet miehitettyillä palestiinalaisalueilla ovat useampien raporttien mukaan heikentäneet palestiinalaisten kotitalouksien vedensaantia.¹⁵⁹ Vastuun, velvollisuuden ja oikeuksien väliset rajat hämärtyvät tilanteessa, joka on itsessään monimutkainen ja poikkeaa tavanomaisesta. Vastuu turvallisuudesta on myös hankalampi määrittää, kun siihen liittyvä uhka kohdistuu itseän mahdollisesti vain välillisesti.

3.6.1. Veden turvallisuuspoliittinen merkitys

Maailman kokonaisvesivarat ovat valtavat, mutta suurin osa vedestä on joko suolaista merivettä tai kiinni arktisten alueiden mannerjäissä.¹⁶⁰ Puhtaan veden tarve taas on kolminkertaistunut kuluneen 50 vuoden aikana. Veden riittävyyteen vaikuttaa lisäksi väestönkasvu, käytettävissä olevien vesivarojen saastuminen käyttökelvottomaksi sekä veden suhteellisen epätasainen jakaantuminen maapallolla. Kasvava huoli on erityisesti valtioiden sisällä tapahtuvasta veden epätasaisesta jakaantumisesta ja sen vaikutuksista. Veden saatavuus on globaali huoli ja se vaikuttaa esimerkiksi mahdollisuuksiin viljellä maata ja siihen, miten ihmiset kykenevät huolehtimaan hygieniastaan ja siten terveydestään.¹⁶¹

¹⁵⁷ Buzan ym. 1998, 91-92.

¹⁵⁸ Laitinen 1999, 102-103, 125.

¹⁵⁹ Tähän liittyen, ks esim. Human Development Report 2009/10. Occupied Palestinian territory.

¹⁶⁰ Lonergan 2001, 110.

¹⁶¹ Alm 2010, 118-119, 123.

Ihmiset ovat vuosisatojen ajan olleet valmiita taistelemaan sellaisten asioiden puolesta, joita he pitävät arvokkaana. Alttius on sitä vahvempi, mitä selkeämmin siihen liittyy tunne turvallisuudesta. Tämän logiikan myötä ympäristöturvallisuuden tutkijat ovat olleet herkkiä päätyämään siihen lopputulokseen, että luonnonvarojen niukkuus johtaa helposti konfliktiin.¹⁶² Ympäristökonfliktien tutkimuksen saralla ansioituneen Thomas Homer-Dixonin tutkimusryhmän kolmivuotinen projekti osoitti, että luonnonvarojen niukkuudella ja konflikteilla voidaan monissa tapauksissa katsoa olevan yhteys. Tutkimustulosten mukaan uusiutuvien luonnonvarojen, kuten makean veden, metsien, kalakantojen ja viljelysmaan niukkuus tulee kasvamaan tulevaisuudessa tehden niistä merkittävemmän turvallisuuspoliittisen huolenaiheen kuin esimerkiksi ilmastonmuutos.¹⁶³ Väitettä ympäristömuutosten konfliktipotentiaalista ei ole otettu vastaan kritiikittä. Äänekkäimmät ajatuksen vastustajat ovat pyrkineet kyseenalaistamaan ympäristötuhojen ja konfliktin välisen yhteyden riittävien todistusaineistojen puuttuessa. Monissa tutkimuksissa ympäristöongelmien onkin nähty olevan enemmän konfliktien *seuraus* kuin niiden merkittävä ja riippumaton *lähde*.¹⁶⁴

Kysymys luonnonvarojen niukkuudesta ja konfliktista on erityisen relevantti Israelin ja Palestiinan tapauksessa. Pääosin Länsirantaa halkovaa Jordanjokea on pidetty monissa yhteyksissä malliesimerkkinä alueesta, jossa konflikti vedestä on todellisuutta ja jossa laajamittaisen sodan käynnistyminen on mahdollista.¹⁶⁵ Kysymystä ympäristökonflikteista voidaankin mielestäni perustellusti pitää hyvin kontekstisidonnaisena. Sen alueellinen merkitys voi olla huomattava, vaikkei mitään yleistävää tutkimustulosta ympäristöongelmien konfliktipotentiaalista olisikaan olemassa. Vesivarojen aiheuttama sota on myös Lonerganin mukaan mahdollinen epätodennäköisyydestä huolimatta. Väestönkasvu, taloudellisen kasvun aiheuttama lisääntynyt veden tarve ja vesivarantojen saastuminen ovat kaikki syitä, jotka lisäävät todennäköisyyttä konfliktiin vedestä.¹⁶⁶ Niukkuuden lisääntyessä myös yhteiskuntien kapasiteetti vastata haasteisiin heikkenee.¹⁶⁷ Israelin tapauksessa on nähdäkseni otettava huomioon myös ongelmien leviäminen. Vaikka veden niukkuus olisi akuutimpi ongelma Palestiinalaisalueilla kuin Israelissa, on ongelman ratkaiseminen hyvin suuressa määrin yhteinen asia. Lisäksi Israelin

¹⁶² Deudney 2006, 235.

¹⁶³ Homer-Dixon 2004, 290-300.

¹⁶⁴ Conca & Dabelko 2004, 285.

¹⁶⁵ Lonergan 2001, 121.

¹⁶⁶ Emt. 119- 120.

¹⁶⁷ Homer-Dixon 2004, 300.

miehittämällä Palestiinalaisalueiden siirtokunnissa asuvat puoli miljoonaa israelilaista¹⁶⁸ tekevät vesikysymyksestä valtiorajat ylittävän asian joka tapauksessa. Lonerganin mukaan kysymys veden niukkuuden aiheuttamista seurauksista on Israelin ja Palestiinan tapauksessa erityisen kriittinen, koska vesi näyttelee niin keskeistä roolia valtioiden välisissä jännitteissä. Huolimatta muutamista edistysaskeleista kysymys vedestä on säilynyt vakaana esteenä rauhan saavuttamisen tiellä.¹⁶⁹

Historian valossa yhteistyö niukkojen vesivarojen vallitsemilla alueilla näyttäisi olevan todennäköisempää kuin konfliktin synty.¹⁷⁰ YK:n tilastojen mukaan maailmassa on nähty 50 vuoden aikana vain 37 väkivaltaista konfliktia vesikysymyksiin liittyen, mitä voidaan pitää vähäisenä verrattuna 150 sopimukseen, joita vuosikymmenten aikana on allekirjoitettu. Sopimukset keskittyvät erityisesti vesivarojen käyttöön, alueiden kehitykseen ja suojeluun. Kansainvälisestä yhteisöstä on löydettävissä esimerkkejä myös siitä, kuinka vesivaroja koskevat sopimukset on onnistuttu säilyttämään konfliktien aikana.¹⁷¹ Valtiorajat ylittävien ongelmien ratkaisemisessa tarvitaan aina yhteisöllisiä toimia. Ympäristökysymyksissä voidaan siten katsoa piilevän potentiaalin alueellisen yhteistyön vahvistumiselle.¹⁷²

Veden turvallisuuspoliittisen merkityksen todellinen arvioiminen on vaikeaa laajennetun turvallisuuskäsitteen valossakin. Valtiot näyttäisivät tilastojen valossa käyvän vesisotaa suhteellisen harvoin eikä ole täysin selvää, miten merkittävä variaabeli vesivarat on konfliktin aiheuttajana. Instituutiot ja diskurssit määrittävät Mustafan mukaan lopulta sen sisällön ja ne moninaiset arvot, joita esimerkiksi vedelle hyödykkeenä voidaan antaa. Jos vettä halutaan käyttää maatalouden ylläpitoon kotitalouksien vedentarpeen tyydyttämisen sijaan, johtaa valinta todennäköisesti jännitteisiin. Näin ollen niukkuudessa voikin pohjimmiltaan olla kyse myös institutionaalisten rakenteiden järjestämisestä ja arvoluokittelusta.¹⁷³ Israelin vesiongelmat juontavat osin juurensa maatalouden lisääntyneeseen vedenkäyttöön. Ruokaturvallisuus on ollut kansallisessa politiikassa strategisesti niin merkittävässä asemassa, että maataloustoimijoille on mm. jaettu erityistä valtionapua ylikäytön seurauksena kallistuneen veden maksamiseksi. Tukiaisten johdosta maanviljelijät ovat kyenneet kasvattamaan satoja, jotka eivät muussa

¹⁶⁸ The World Fact Book, 2013.

¹⁶⁹ Lonergan 2001, 121.

¹⁷⁰ Emt, 119.

¹⁷¹ Transboundary Waters 2012.

¹⁷² Kähkönen 1995, 117.

¹⁷³ Mustafa 2007, 497.

tapauksessa olisi taloudellisesti kannattavia ja käyttäneet vettä enemmän kuin taloudellisesti olisi oikeutettua. Käytäntö on ollut vallitseva siitäkin huolimatta, että maan vesivarat olivat joidenkin arvioiden mukaan täydessä käytössä jo 80-luvulla. Shuvalin mukaan juuri Israelin vesihallinnon ja maataloussektorin järjestelmällinen syyllistyminen pohja- ja pintavesien ylikäyttöön on johtanut viimeisten vuosien aikana kehittyneeseen vesikriisiin.¹⁷⁴

4. AINEISTO JA METODI

4.1. Tutkimuskysymys ja aineisto

Tämän tutkimuksen metodina toimii sisällönanalyysi. Sen avulla pyrin muodostamaan kuvan Israelin hallituksen avainministerien näkemyksistä vesikysymyksen suhteen. Siksi tutkimuskysymyksen kuuluukin: *Millaisia merkityksiä veden niukkuus saa Israelin hallituksen avainministerien lausunnoissa ja mikä on turvallisuuden rooli käydyssä keskustelussa?* Vesikysymys on monella tapaa kriittinen paitsi Israelin myös laajemmin koko Lähi-idän tulevaisuuden kannalta. Laadullisen analyysin keinoin aineistosta pyritään luomaan selkeää ja informaatioarvoltaan runsasta tietoa. Sisällönanalyysi taas keskittyy hakemaan valituista teksteistä erilaisia merkityksiä.¹⁷⁵ Vesitilannetta koskevaa aineistoa analysoimalla ja merkityksiä etsimällä on mahdollista päästä käsiksi veteen liittyviin uskomuksiin ja käsityksiin. Saavutetun tiedon avulla voidaan tarkastella erityisesti niitä arvoja ja intressejä, jotka ovat merkityksellisiä turvallisuuskäsitysten muutoksen kannalta. Analyysiosiossa tarkoitukseni on analysoida aineistoa myös seuraavien apukysymysten avulla: *Nähdäänkö vesitilanne uhkaavana tai erityisen kiireellisenä ja nopeita toimenpiteitä vaativana? Tarjotaanko mahdollisen uhkan ratkaisemiseksi jonkinlaisia ratkaisuehdotuksia? Kenen turvallisuudesta puhutaan ja kenen turvallisuus on uhattuna?* Laajan turvallisuuden ja turvallistamisen teorit luovat tarkastelulle kontekstin, jonka puitteissa on mahdollista pohtia ympäristökysymysten käsittelemisen mahdollisuuksia ja mielekkyyttä juuri turvallisuuskontekstissa. Näin tutkimus voidaan yhdistää myös laajempaan kontekstiin turvallisuuskäsitteiden muutoksesta. Tätä pohtiakseni aion kiinnittää tulkinnassa huomiota myös siihen, *voidaanko vesikysymyksen käsittelyssä nähdä merkkejä ympäristöasioiden käsittelyn muutoksesta ja uuden turvallisuusdiskurssin heräämisestä perinteisen rinnalle?*

¹⁷⁴ Shuval 2009.

¹⁷⁵ Eskola & Suoranta 2008, 138.

Sisällönanalyysi metodina pohjautuu aina asetettuihin tutkimuskysymyksiin. Ne on pidettävä mielessä myös sopivaa aineistoa ja otantaa pohdittaessa. Periaatteessa on mahdollista ottaa aineistoksi koko käytettävissä oleva materiaali, jolloin otantaa ei tarvitse erikseen suunnitella.¹⁷⁶ Laadullisessa analyysissä aineiston rajaaminen tehdään pitäen silmällä myös teoreettista kattavuutta, jolloin yhtenä kriteerinä on valittujen aineistojen kiinnostavuus teoriaan suhteutettuna.¹⁷⁷ Tutkimusasetelmani asettamassa kontekstissa voidaan käsitellä hyvin laaja-alaista ja monipuolista aineistoa, jollaista ei ole mahdollista kokonaisuudessaan tämän tutkimuksen puitteissa analysoida. Puolueettoman ja analyysikelpoisen otannan rajaamiseksi on siksi tarpeen suunnitella ja tarkoin kuvata sen valitsemiseen käytettävät tekniikat. Aineiston rajaamisen ja otannan valitsemisen tapoja on useita erilaisia. Kun aineistoja rajataan esimerkiksi tiettyjen lähteiden, ajanjakson tai tapahtumien mukaan, ei niiden sisältöön ole usein välttämätöntä perehtyä tarkemmin ennen näytteenottoa. Aineiston relevanssiin pohjautuvassa otannassa tutkimuskysymys huomioidaan tekstien valinnassa ja haettujen tekstien oletetaan jo ennalta kontribuoivan asetettuun tutkimuskysymykseen.¹⁷⁸ Rajatakseni tutkittavaa aineistoa jouduin tekemään muutamia valintoja jo ennen haun aloittamista. Päätin keskittyä tarkastelemaan pääministerin kabinetin sekä kahden vesikysymyksen kannalta olennaisimman ministeriön, energia- ja vesivara- sekä ympäristönsuojeluministeriön, julkaisemia tiedotteita ja uutisia sekä asianomaisten ministereiden kyseisillä sivuilla julkaistuja puheita ja lausuntoja. Kattavamman kuvan saavuttamiseksi valitsin tarkasteltavaksi ajanjaksoksi koko Netanyahun hallituksen hallituskauden, joka alkoi hallituksen muodostamisesta 31.3.2009. Aineistot on kerätty englanninkielisiltä sivuilta, koska kielellisistä rajoitteista johtuen aineiston tutkiminen alkuperäiskielellä ei ollut mahdollista. Merkittävä osa puheista ja muusta aineistosta on kuitenkin julkaistu jo alun perin englanniksi. Tekstejä yhdistää se, että ne on kohdistettu suurelle yleisölle ja avoimesti kaikkien luettavissa. Neuendorf kuvaa suhteellisen suurelle ja erikseen kohdentamattomalle väkijoukolle tarkoitettua viestintää massaviestinnäksi. Tällaiset viestit välitetään yleisölle yleensä jonkun median, kuten television tai sanomalehtien avulla, mutta ne voidaan tuoda julki myös vaikkapa julkisen puheen muodossa.¹⁷⁹

Englanninkielisten sivujen sisältö ei ole todennäköisesti yhtä laaja kuin maan virallisten sivujen, mitä voidaan pitää ongelmallisena aineiston kattavuuden kannalta. Olen kuitenkin pyrkinyt

¹⁷⁶ Krippendorf 2004, 113.

¹⁷⁷ Eskola & Suoranta 2008, 65.

¹⁷⁸ Krippendorf 2004, 118-119.

¹⁷⁹ Neuendorf 2002, 22.

lieventämään tätä ongelmaa tekemällä laajan ja systemaattisen haun tarjolla olevasta aineistosta. Valikoin ajanjaksolta mukaan kaikki pääministerin kanslian sivuilla julkaistut pääministerin puheet ja kabinettiselonteot,¹⁸⁰ energia- ja vesivaraministeriön sekä ympäristönsuojeluministeriön sivuilla julkaistut tiedotteet ja puheet. Lisäksi valikoin mukaan ne Israelin YK -edustuston sivuilla julkaistut puheet, joissa pitäjänä oli jokin edellä mainituista ministereistä. Suoritin alustavan karsinnan aineistosta tekemällä yksinkertaisia sanahakuja (esim. ”water”, ”environment”, ”natural”, ”sea” ja ”river” näiden katkaistuissa muodoissa), mikä karsi aineistoa merkittävästi. Valitsemillani hakusanoilla uskon saavuttaneeni suhteellisen hyvän kattavuuden lopullisessa aineistossa. Alustavan karsinnan jälkeen kävin jäljelle jääneet tekstiaineistot tarkemmin läpi ja karsin niistä pois sellaiset, jotka eivät suoraan kuuluneet tutkimuskysymyksen piiriin.¹⁸¹ Aineiston tarkemman läpikäynnin jälkeen päädyin ottamaan mukaan ministeriöiden julkaisemista uutisista vain sellaiset, joissa oli mukana katkelmia jonkun asianosaisen ministerin kommentteista aiheeseen liittyen. Vaikka tällaisissa tapauksissa on kyse vain vapaamuotoisista ja tulkinnallisista käännöksistä, voidaan niitä muuta aineistoa tukevana pitää relevantteina, koska tarkoituksena on analysoida erityisesti asiasisältöjä, ei puheen tuottamisen tapoja. Edellä mainitun jaottelun perusteella jäljelle jäi yhteensä 40 tekstiä. Huomattavaa on, että karsittu aineisto painottui lopulta vahvasti pääministeri Netanyahu ja ympäristönsuojeluministeri Gilad Erdanin eri yhteyksissä antamiin lausuntoihin ja kommentteihin. Energia- ja vesivaraministeriön sivut olivat päivittämättömät eivätkä kovin kattavat, minkä vuoksi niiden kautta oli löydettävissä vain vähän aineistoa. Valikoin kuitenkin mukaan yhden energia- ja vesivaraministerin puheen. Koska karsitun aineiston lukumäärä lähtötilanteessa oli suhteellisen suuri, uskon saavuttaneeni lopulta melko hyvän kattavuuden juuri tutkimuskysymystä silmällä pitäen.

Aineiston tarkemman kategorisoinnin ja sisällönanalyysin toteuttamisen käyn läpi luvussa 4.3. Laadullisen sisällönanalyysin tarkoitus ei ensisijaisesti ole saavuttaa tilastollisia yleistyskiä. Se pyrkii ennen kaikkea kuvaamaan, ymmärtämään ja tulkitsemaan teoreettisesti mielekkäällä tavalla (yhteiskunnan) ilmiöitä. Tämän vuoksi on tärkeää keskittyä myös siihen, millaista tietoa analysoidaan sekä valittava tarkoituksenmukaisia ja harkittuja tiedonlähteitä.¹⁸² Krippendorfin mukaan tutkija kerää sisällönanalyysin avulla teksteistä tietoa ennen kaikkea siitä, mitä ne

¹⁸⁰ Kabinettiselonteot sisältävät pääministerin katsauksen hallituksen viikoittaisen kabinettitapaamisen aiheista sekä hallituksen kokouksessa tekemät päätökset.

¹⁸¹ Tällaisia aineistoja olivat esimerkiksi ainoastaan vesiteknologiaa koskevat tekstit. Joissakin kabinettiselonteoissa vesi myös mainittiin jonkin päätöksen yhteydessä, mutta jätin tällaiset pois, koska ne eivät itsessään olisi tuoneet kontribuutiota keskustelun sisältöön.

¹⁸² Tuomi & Sarajarvi 2008, 85, 103.

merkitsevät ihmisille, mitä niiden avulla voidaan mahdollistaa tai ehkäistä ja mitä niihin piilotettu informaatio pitää sisällään.¹⁸³ Turvallistamisen teoria tukee sisällönanalyttisesti tarkasteltavan tekstin analyysia nähdäkseni hyvin. Jotta turvallistaminen onnistuisi, on yleisön hyväksyttävä turvallistajan retorinen siirto. Tullakseen hyväksytyksi on viestin tultava kuitenkin ensin ymmärretyksi. Tämän vuoksi viestin on oltava sisällöllisesti niin selkeä, että se on ymmärrettävissä aiotulla tavalla. Tutkimuksen tausta, teoria ja tutkijan oma professio ovat niitä asioita, jotka tekevät analyysista tieteellisesti merkittävän. Edellä mainittuja seikkoja voidaan myös käyttää perustelemaan sisällönanalyysin käyttämistä metodina tässä tutkimuksessa. Esimerkiksi retorinen ja diskurssianalyysi keskittyvät tulkitsemaan puheen tuottamisen tapoja ja tarkoitusta. Tavoitteenani on kuitenkin selvittää vesikysymyksen asemaa ja merkitystä ministerien puheissa. Valittujen teemojen esiintyvyys ja tietynlainen merkityssisältö nousevat siten merkitykselliseen rooliin. Balzacqin mukaan sisällönanalyysilla etsitään turvallistamisen tutkimuksessa viitteitä erityisesti sellaisista merkityksistä, joihin yleisö todennäköisesti reagoi. Sisällönanalyysin mukaisesti teksti ja siitä haetut merkitykset ovat itsessään arvokkaita ja kertovat jotain lukijalle.¹⁸⁴ Näin ollen niitä voidaan tutkia ja tulkita kiinnittämättä erityisesti huomiota puheen muodostamisen tapoihin tai retorisiin vaikuttimiin.

4.2. Sisällönanalyysi kvalitatiivisessa tutkimuksessa

Sisällönanalyysin keinoin aineisto pyritään tiivistämään ja saattamaan selkeään muotoon sen sisältämää informaatiota menettämättä. Pelkällä tiivistämisellä ei kuitenkaan vielä päästä riittävän syvällisesti käsiksi tutkimustehtävän asettamiin kysymyksiin, minkä vuoksi johtopäätösten tekeminen on erityisen tärkeää. Sisällönanalyttisesti järjestetyn aineiston esitleminen tutkimuksen tuloksina on yksi sisällönanalyysin kompastuskiviä, minkä vuoksi menetelmää on ajoittain kritisoitu keskeneräisen tutkimuksen tuottamisesta.¹⁸⁵ Tämän tutkimuksen puitteissa pyrin kehittämään analyysia heijastamalla aineistosta tehtäviä tulkintoja alun teoriaosioon ja vesikysymyksen laajempaan kontekstiin. Tällaisen tiedon saavuttaminen voi olla yhtä merkittävää kuin vaikkapa luonnontieteellisin menetelmin hankittu tieto.¹⁸⁶ Esimerkiksi Israelin ja Palestiinan konfliktista ja sen ympäristövaikutuksista on julkaistu useita asiantuntijavoimin tehtyjä raportteja. Ne antavat tärkeää tietoa luonnon tilasta ja niistä toimenpiteistä, joita ympäristövaikutusten minimoimiseksi voidaan tehdä. Lopullisen muutoksen ja toimeenpanon

¹⁸³ Krippendorf 2004, xviii.

¹⁸⁴ Balzacq 2011, 51.

¹⁸⁵ Tuomi & Sarajärvi 2008, 108, 103.

¹⁸⁶ Emt, 84.

kannalta olennaista on kuitenkin myös se, mitkä ovat valtion ja yhteiskunnan keskeiset prioriteetit ja arvot. Näkemykset asiantiloista taas vaikuttavat suoraan siihen, millaista (ympäristö)politiikkaa valtio harjoittaa. Tämän tutkimuksen puitteissa on mielestäni järkevää keskittyä erityisesti pääministerin, ympäristönsuojeluministerin sekä energia- ja vesivaraministerin näkemyksiin. Pääministerin asema Israelissa on merkittävä ja hänen kannanottojensa voidaan useissa tapauksissa katsoa edustavan myös hallituksen linjaa. Ympäristönsuojeluministeri sekä energia- ja vesivaraministeri taas vastaavat pääasiassa veteen liittyvistä asioista ja ovat sen vuoksi perusteltuja valintoja tässä kohtaa.

Sisällönanalyysin avulla kootaan ja analysoidaan erilaisia viestejä. Analysoitavaan yksikköön täytyy siis toisin sanoen kuulua aina jokin viestinnällinen sisältö.¹⁸⁷ Tällaisia sisältöjä löytyy erilaisista dokumenteista, joihin väljässä merkityksessä voidaan lukea esimerkiksi kirjat, artikkelit, raportit, haastattelu, puheet. Melkein mikä tahansa kirjallisessa muodossa esiintyvä materiaali voidaan käytännössä lukea dokumentiksi.¹⁸⁸ Dokumenttien analyysi on mahdollista suorittaa sekä kvalitatiivisena että kvantitatiivisena. Kvantitatiivisessa analyysissä keskitytään erityisesti avainkategorioiden variaabelien laskemiseen ja mittaamiseen. Analyysin pohjana on näin ollen numeerinen arvio sekä yhteenveto valituista viestijoukoista.¹⁸⁹ Laadullista sisällönanalyysia etenkin tässä tutkielmassa puolustaa se, ettei siinä välttämättä tarvitse keskittyä vain ilmeisten, näkyvien ja laskettavissa olevien tekstin elementtien tulkitsemiseen. Tekstistä on mahdollista etsiä myös sellaista sisältöä, joka koostuu kielen syvällisistä rakenteista eikä ole suoraan havaittavissa.¹⁹⁰ Krippendorfin mukaan kvalitatiivisen sisällönanalyysin keinoin tutkittaviin teksteihin liittyy lisäksi muutamia muita ominaisuuksia. Tekstejä ei ensinnäkään voida pitää lukijasta erillisinä, objektiivisina tai ainoastaan yhdenlaisen merkityksen sisältävinä kokonaisuuksina. Tekstien luenta riippuu aina lukijasta ja siitä taustasta, mitä vasten tämä analyysia tekee. Sisällönanalyysi antaa yhdenlaisen keinon selvittää tekstien merkityksiä ja sen tulokset riippuvat tutkijan perehtyneisyydestä, kontekstintuntemuksesta sekä viime kädessä myös tulkinnasta. Lisäksi löydettyjen merkityksien ei tarvitse olla jaettuina siinä mielessä, että kaikki tulkitseisivat ne samalla tavoin.¹⁹¹

¹⁸⁷ Neuendorf 2002, 14.

¹⁸⁸ Tuomi & Sarajärvi 2008, 103.

¹⁸⁹ Neuendorf 2002, 14.

¹⁹⁰ Emt 2002, 23.

¹⁹¹ Krippendorf 2004, 22-23.

Äkkiseltään arvioituna sisällönanalyysi voikin vaikuttaa löyhältä menetelmältä tekstisisältöjen arvioimiseen. Varsinaista analyysivaihetta ohjaavat kuitenkin monet kriteerit, joita käyn tarkemmin läpi seuraavassa luvussa, joka koskee analyysin toteuttamista. Näiden kriteerien lisäksi tutkimuksen tekoa ohjaavat samat periaatteet kuin muutakin laadullista tutkimusta. Laadullisen tutkimuksen toteuttajan on Tuomi & Sarajärven mukaan tarpeen joka kerta erikseen määrittää, mitä on tekemässä. Jokaiseen tutkimukseen sisältyy omia eettisiä kysymyksiä, joiden selventäminen parantaa tutkimuksen luotettavuutta.¹⁹² Tämän tutkimuksen puitteissa pyrin parantamaan luotettavuutta kuvaamalla mahdollisimman tarkasti analyysin etenemisen ja metodin käytön eri vaiheet.

Tutkimuksen läpinäkyvyyden parantamiseksi tutkijan on hyvä määrittää oma positionsa tutkimukseen nähden. Se, minkälaisten linssien läpi tekstejä tarkastellaan, vaikuttaa väistämättä myös lopputulokseen ja tehtyihin johtopäätöksiin. Omaa tulkintaani ohjaa konstruktivistinen näkemys, joka kääntää katseet kielen merkitykseen todellisuuden rakentumisessa. Erilaiset kielelliset ilmaisut eli tekstit eivät kuitenkaan ainoastaan heijasta jotain kulttuurista todellisuutta. Ne ovat osa todellisuuden rakentumista ja myös rakentuvat itse siinä. Se vuoksi myös niiden analyysissa tulee ottaa aina huomioon kulttuurinen konteksti ja kielen eri käyttötavat tavoitteiden saavuttamiseksi.¹⁹³ Se, miten vesikysymyksestä puhutaan, heijastaa yhteiskunnassa vallitsevia näkemyksiä, arvoja ja asenteita. Tämä muokkaa paitsi harjoitettavaa politiikkaa, onnistuessaan sosiaalisen vuorovaikutuksen myötä myös kuulijakunnan asenteita. Käsitteet ja arvot muotoutuvat tietyssä poliittisessa ja historiallisessa kontekstissa, minkä vaikutus on huomioitava analyysia tehdessä. Puheesta ei myöskään suoraan voida päätellä politiikan onnistumista tai tuloksia, mutta sen voidaan silti ajatella ohjaavan potentiaalisia tulevaisuuden toimia sen heijastaessa toimijan intressejä ja vaikuttavan siten käyttäytymiseen ja muuttavan sitä. Turvallistamisen teorian asettamassa viitekehyksessä oletan kiireellisyyttä ja uhkaa korostavien viestien olevan erityisen merkityksellisiä politiikan asialistojen muotoutumisessa ja prioriteettien määrittämisessä.

4.3. Analyysin toteuttaminen tässä tutkimuksessa

Tutkijan toteuttama sisällönanalyysi voi olla pohjimmiltaan hyvin yksinkertainen. Tutkija tekee itse päätökset analyysin laajuudesta ja kompleksisuudesta. Periaatteessa minkä tahansa viestisisällön tutkimista voidaan pitää sisällönanalyysinä niin kauan, kuin metodin perusolemus

¹⁹² Tuomi & Sarajärvi 2008, 67.

¹⁹³ Eskola & Suoranta 2008, 140-141.

ja luonne säilyvät kohtuullisessa määrin. Pelkistetyimmillään tutkimuksessa voidaan selvittää valittujen kategorioiden ja teemojen esiintymistä nimetyssä analyysiyksiköissä. Pelkkä esiintyvyyden mittaaminen tuottaa kuitenkin vain rajallisen määrän informaatiota. Syvällisempien tutkimustulosten aikaansaamiseksi on tutkijan perehdyttävä kerätyn aineiston sisältöön.¹⁹⁴ Käytännössä tutkimusta ohjaavat muutamaiset peruseriaatteen. Tarkkaan rajatun ja kapea-alaisen ilmiön valitseminen on Tuomi & Sarajärven mukaan tärkeää.¹⁹⁵ Olen valinnut tämän tutkimuksen tarkastelun kohteeksi vesikysymyksen. Myös muut ympäristökysymykset olisivat olleet mielenkiintoisia ja niitä koskevaa tutkimustietoa olisi ollut löydettävissä runsaasti. Vesikysymys nousi kuitenkin taustoittavaan kirjallisuuteen ja tutkimukseen perehtyessä esiin kysymyksenä, josta voisi saada irti jotain hedelmällistä juuri turvallisuuden käsitteistön kautta. Sillä on lisäksi poliittiseen kulttuuriin ja koko Israelin ja Palestiinan konfliktiin vaikuttavana kysymyksenä vahva historia. Viime vuosien kuivuusjaksot ovat tehneet vesiongelman ratkaisemisesta myös relevantin ja hyvin ajankohtaisen aiheen sekä Israelissa että Palestiinassa.

Sisällönanalyttinen tutkimus vaatii aina jonkin viitekehyksen tekstien tulkitsemiseksi. Analyysin toteuttajan on itse rakennettava sellainen kehikko, jossa tutkimustehtävä ja analysoidtavat tekstit saavat merkityksensä. Tutkimuskohteen relevantti taustoitus oikeuttaa tulkintojen ja lopulta johtopäätösten tekemiseen.¹⁹⁶ Analyysin ja etenkin johtopäätösten sitominen kontekstiin lisää myös sisällönanalyysin tutkimuksellista pätevyyttä ja luotettavuutta. Tässä tutkimuksessa taustoituksena toimii paitsi alun johdatus Israelin vesitilanteeseen, myös turvallistamista ja turvallisuuden laajentumista käsittelevä teoreettinen osio.

Sisällönanalyysi luokitellaan tavallisesti kolmeen kategoriaan: aineistolähtöiseen, teoriaohjaavaan ja teorialähtöiseen sisällönanalyysiin. Aineistolähtöinen analyysi pohjautuu empiiriseen aineiston analyysiin, jonka avulla johdetaan käsitteellisempi näkemys tutkittavasta aiheesta. Analyysi etenee aineiston pelkistämisen ja käsitteiden ryhmittelyn myötä aineiston abstrahointiin, jossa irrotetaan tutkimuksen kannalta olennainen tieto ja muodostetaan sen pohjalta teoreettisia käsitteitä. Teorialähtöisessä analyysissä aineiston luokittelu perustuu viitekehykseen, joka on muodostettu joko aiemmin esitellystä teoriasta tai käsitteistöstä. Analyysia ohjaa näiden pohjalta muodostettu analyysirunko, johon poimitaan aineistosta siihen kuuluvat asiat. Strukturoidussa analyysissä aineistosta kerätään vain ne asiat, jotka kuuluvat analyysirunkoon, jolloin valittua

¹⁹⁴ Neuendorf 2002, 17, 2-3.

¹⁹⁵ Tuomi & Sarajärvi 2008, 92.

¹⁹⁶ Krippendorf 2004, 24.

teoriaa tai käsitteistöä voidaan testata suhteessa löydöksiin. Muussa tapauksessa analyysirungon ulkopuolelle jäävistä asioista voidaan muodostaa uusia luokkia niiden kategorisoimiseksi. Teoriaohjaavassa analyysissä edetään alkuun samoin kuin aineistolähtöisessä analyysissä. Analyysimenetelmien ero tulee esiin analyysin loppuvaiheessa. Teoriaohjaavassa mallissa tietyt käsitteet tuodaan johtopäätöksiin valmiina, toisin kuin aineistolähtöisessä analyysissä, jossa käsitteet muodostetaan käsiteltävästä aineistosta. Teorialähtöiseen analyysiin verrattuna ero taas piilee siinä, että teoriaohjaavassa mallissa tutkija lähestyy aineistoa enemmän sen omilla ehdoilla ja sovittaa sen teoriataustaan vasta analyysin loppuvaiheessa.¹⁹⁷ Tässä tutkimuksessa lähestymistapani on vahvasti teorialähtöinen. Käytän analyysissä hyväkseni valittua teoriaa analysoimalla valituissa puheissa ilmenevää uhkan ja kiireellisyyden diskurssia ja pyrin löytämään teksteistä viitteitä turvallistamisyrityksistä. Lisäksi rakennan analyysin tueksi viitekehysten teoreettiseen asetelmaan pohjautuen.

Tuomi & Sarajärven mukaan aineistosta voi nostaa esiin erilaisia teemoja, jotka laajentavat ymmärrystä tutkimusongelmasta. Teemoittelun avulla on mahdollista vertailla tiettyjen aiheiden esiintyvyyttä aineistossa. Tämä tapahtuu etsimällä ja erottelemalla tutkimusongelman kannalta olennaiset aiheet. Jotta teemoittain järjestellyt löydökset johtaisivat syvälliseen analyysiin ja relevantteihin tutkimustuloksiin, tulee tutkimustekstissä näkyä teorian ja empirian välinen vuorovaikutus ja limittyminen toisiinsa.¹⁹⁸ Laadullinen aineisto voidaan ikään kuin esitellä alkuun teemoittelun avulla. Analyysia on mahdollista jatkaa pidemmälle rakentamalla teemoittelun perusteella kerätyistä vastauksista tyyppejä. Tyypittely tarkoittaa aineiston ryhmittelyä samankaltaisuuksia sisältäviksi kokonaisuuksiksi. Tyyppien avulla voidaan yleistää ja tiivistää sekä parhaimmillaan kuvata laajasti ja mielenkiintoisesti ilmiötä. Tyypittelyn avulla voidaan toisaalta myös etsiä ja löytää lähtöoletuksista poikkeavia vastauksia, mikä pakottaa tutkijan kehittämään analyysiaan ja muuttamaan hypoteesejaan.¹⁹⁹ Teemoittelun apuna toimiva analyysikehikko mukailee de Wilden esittämää kaaviota turvallistamisen teoriasta. Olen lisännyt itse joukkoon kuudennen teeman ”Ratkaisuvaihtoehdot” sen keskeisyyden vuoksi. Valittujen teemojen avulla pystyn luonnehtimaan aineistoa kattavasti ja voin sitoa tulokset perustellusti teoriaosioon. Valitsemani teemat ovat:

¹⁹⁷ Tuomi & Sarajärvi 2008, 108-112, 113-114, 117.

¹⁹⁸ Eskola & Suoranta 1998, 175-176.

¹⁹⁹ Emt, 182.

1. Puheaktin luonne
2. Keskeiset arvot
3. Ratkaisuvaihtoehdot
4. Turvallistamisen objekti(t)
5. Riskianalyysin tyyppi (ml. analyysin taso)

Analyysikehikosta johdettujen teemojen mukaisesti lähdin purkamaan aineistoa etsimällä teksteistä kolmen ensimmäisen teeman, ”*puheaktin luonne*”, ”*keskeiset arvot*” ja ”*ratkaisuvaihtoehdot*”, alle nivoutuvia ilmaisuja. Koska teemat ovat suhteellisen selkeitä, oli tekstikatkelmien hahmottaminen sekä jaottelu teemoittain helppoa. Pyrin etsimään mahdollisimman selkeitä ja kuvaavia ilmaisuja, jotka olivat kokonaisuudessaan noin yhden ja maksimissaan kahden tai kolmen lauseen mittaisia. Kaikista aineiston teksteistä ei välttämättä löytynyt vastauksia kaikkien teemojen alle. Koska teemat ovat itsenäisiä eivätkä keskenään limittäisiä, en pidä tätä erityisen suurena ongelmana. Tarkoitukseni ei ollut analysoida yksittäisiä tekstisisältöjä sinänsä, vaan luoda kokonaiskuva käydystä keskustelusta ja siihen liittyvistä uskomuksista ja arvoista. Jokaisen osion itsessään on tarkoitus joko vahvistaa tai heikentää kuvaa mahdollisesta turvallistamisesta ja antaa näin vankempi pohja lopullista analyysia ja johtopäätöksiä varten. Aiemmin kuvatun raakahaun sekä alustavan jaottelun jälkeen muodostin eri teemojen alle kerätyistä ilmauksista tyyppivastauksia pelkistämällä ne parin sanan mittaisiksi kokonaisuuksiksi. Erilaisia tyyppivastauksia kertyi yhteensä 106 kappaletta. Tyypittelyn jälkeen muunsin vastaukset alakategorioiksi etsimällä niistä samankaltaisuuksia. Samankaltaisuuksia etsimällä pystyin tekemään havaintoja laajasta aineistosta uudessa muodossa. Esittelen nämä tulokset seuraavassa luvussa.

5. ANALYYSI

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, millaisena kysymyksenä veden niukkuus on näyttäytynyt Israelin hallituksen asianomaisten ministerien ulostuloissa nykyisen hallituksen hallituskaudella 2009-2013. Tässä kappaleessa esittelen kategorisoinnin ja tyypittelyn pohjalta tehdyn analysoinnin tulokset jäsennellyssä muodossa. Lähdin selvittämään tutkimuskysymystä sisällönanalyysin keinoin tavoitteenani etsiä aineistosta erilaisia merkityksiä, joita veden ympärille teksteissä nivoutuu. Analyysikehikon mukaisesti pyrin etsimään aineistosta viitteitä

viiteen eri teemaan liittyen. Teemat esiteltiin edellisessä luvussa ja ne toimivat myös tämän luvun alalukuina. Valikoin teemoista tarkemman ja jäsennellymmän kategorisoinnin kohteeksi seuraavat kolme: puheaktin luonne, keskeiset arvot ja ratkaisuvaihtoehdot. Varsinainen sisällönanalyttinen aineiston luokittelu kohdistuu näihin kolmeen teemaan ja käsittelen ne siksi ensin. Toteutetun kategorisoinnin ja tulosten purkamisen jälkeen liitän mukaan sisällönanalyysiin kaksi jäljelle jäänyttä kategoriaa: ”*turvallistamisen objekti(t)*” sekä ”*riskihavaintojen tyyppi*”. Kolme ensin mainittua teemaa valikoituivat tarkemman jaottelun kohteiksi erityisesti siksi, että niihin liittyvien ilmausten avulla on mahdollista muodostaa konkreettisia esimerkkejä veteen liittyvistä turvallistamisyryksistä. Puheaktin luonne ja tarjotut ratkaisuvaihtoehdot kuvastavat suoraan sitä, mihin kohtaan politisoitu-turvallistettu –akselilla vesikysymys linkittyy. Keskeisten arvojen löytäminen taas auttaa havaitsemaan, millaisten yhteisesti jaettujen uskomusten ja prioriteettien varaan turvallistavat toimet rakentuvat. Teemat soveltuvat kategorisoinnin kohteeksi myös siksi, että aineistosta oli mahdollista löytää niihin liittyviä ilmauksia selkeästi havaittavissa ja eriteltävissä olevina kokonaisuuksina. Näin ollen ne oli myös helpompi muuttaa tyyppivastauksiksi, joiden avulla uudet alakategoriat muodostettiin. Tulokset esittelen tämän luvun alkuosassa, jonka jälkeen liitän analyysiin kaksi muuta teemaa: ”*turvallistamisen objektit*” sekä ”*riskihavaintojen luonne*”. Kyseisiä teemoja ei ollut mahdollista purkaa osiin samalla tavalla, koska niihin liittyvät ilmaisut eivät läheskään aina ole selkeitä lause- tai sanakokonaisuuksia, vaan asiayhteyksien perusteella tulkittavia asioita. Niitä onkin mielestäni tarkoituksenmukaisempaa tarkastella osana kokonaisuutta ja peilata havaintoja alun analyysiosiossa saatuihin tuloksiin. Kaksi jälkimmäistä teemaa kytkevät analyysin tulokset selvemmin teoriaosioon ja kokoavat jo tehtyjä havaintoja yhteen parantaen siten niiden luotettavuutta. Seuraavaksi siirryn varsinaiseen analyysivaiheeseen, jossa esittelen sisällönanalyysin tulokset kohta kohdalta. Kokoan havainnot lyhyesti yhteen jokaisen alaluvun lopussa ja jatkan niiden pohjalta toisen vaiheen analyysissä tämän luvun lopussa.

5.1. Puheaktin luonne

Puheaktilla tarkoitan tässä yhteydessä kaikkia sellaisia ilmauksia, joissa veteen on viitattu jonkinlaisena riskinä. Riskihavainnoksi laskin sellaiset tapaukset, joissa havaintoon liittyi jonkinlainen ongelma tai negatiivinen lataus. Pelkkä riskihavainto ei riitä täyttämään turvallistamisyryksen kriteerejä, minkä vuoksi kiinnitin huomioni erityisesti niiden tyyliin ja ilmaisuun. Hain teksteistä viitteitä turvallistamisesta etsimällä kiireellisyyden, haasteellisuuden ja

uhkaavuuden merkkejä. Ilmaisujen tyyliin keskittymällä oli mahdollista arvioida erityisesti turvallistamisyritysten voimakkuutta.

Koko aineistosta oli löydettävissä runsas määrä selviä riskihavaintoja, jotka sijoittuivat johonkin kuolettava ja hyväksymätön riski – haitallinen ärsyke -akselille. Yhteensä erilaisia riskihavaintoja löytyi 35. Tätä voidaan pitää tutkimusasetelman kannalta tarkoituksenmukaisena, koska aineistoon kerättiin pääosin sellaiset tekstit, joissa veden merkitys on näkyvissä. Jos havaintoja ei olisi löytynyt raakahaun tuloksena yhtään, olisi vesikysymystä voitu pitää epäpolitisoituneena ja siten kysymyksenasettelua problemaattisena. Aineistossa esiintyneet riskianalyysit ja uhkakuvat jakaantuivat karkeasti kahteen eri kategoriaan. Osassa tapauksista veden niukkuuteen liittyvät riskit tiedostettiin, mutta niitä pidettiin enemmän olemassa olevina ja ongelmallisina faktoina kuin vakavina uhkina. Suurimmassa osassa analysoitavaa aineistoa oli kuitenkin havaittavissa vahvempia vesitilanteeseen liittyviä ilmaisuja. Näissä yhteyksissä veden niukkuudesta luotiin selvästi enemmän uhkan kaltainen asia. Puheissa luotiin kuvaa kiireellisyydestä ja kohtalokkuudesta sekä painotettiin voimakkaasti tulevaisuuden kehitystä. Kerättyjen havaintojen perusteella muodostui yhteensä viisi alakategoriaa, jotka täsmentävät riskihavaintojen luonnetta.

5.1.1. Riskin toteaminen

Kuten todettua, oli osa löydetyistä ilmauksista selvästi enemmän toteamuksen kaltaisia kuin sellaisia, joissa olisi vaadittu kiireellisiä ja akuutteja toimenpiteitä. Näistä tapauksista muodostui oma kategoriansa ”riskin toteaminen”. Kategorian ilmauksissa vedestä puhuttiin useimmiten niukkana luonnonvarana,²⁰⁰ jonka vaikutukset korostuvat tiheään asutussa ja vahvaan kasvuun painottavassa Israelissa.

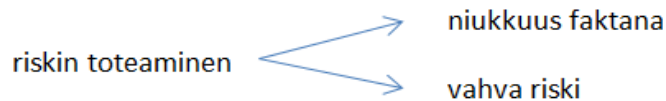
”Israel on pieni ja tiheään asutettu valtio, jossa lisääntyvä väestö ja talouskasvu yhdistyvät maa-alan ja veden niukkuuden luomaan todellisuuteen.”²⁰¹ Käännös, LM.

Tietyissä yhteyksissä mainittiin myös sanayhdistelmä ”vesikriisi”.²⁰² Näissä tapauksissa sanaa käytettiin kuvaamaan tilanteen erityistä vakavuutta, mutta ilmaukset jäivät muutoin merkittävästi heikommiksi kuin seuraavan kategorian esimerkeissä. Tämän kategorian vastaukset jakaantuivat lopulta ilmaisujen voimakkuuden mukaan kahteen osaan: niukkuus faktana ja vahva riski.

²⁰⁰ Ks. Netanyahu, 2009b.

²⁰¹“ *Israel is a small, densely populated country characterized by an expanding population and economic growth against a backdrop of a land and water scarcity.*” (Erdan 2010b).

²⁰² Hyvä esimerkki tästä on pääministeri Netanyahuun seuraava lausunto: *“This is in order to deal with the water crisis in Israel”* Ks esim: “Cabinet Approves Emergency Plan to Increase...”, 2010.

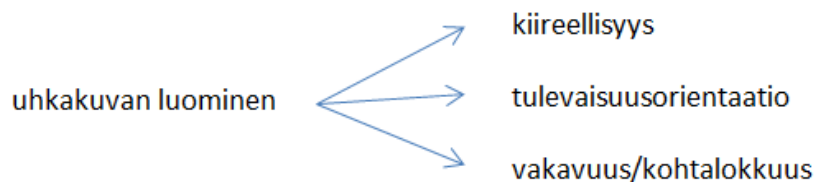
Yläkategorian 15 ilmauksesta 8 lukeutui niukkuus faktana -kategoriaan ja 7 vahvan riskin kategoriaan. Siinä missä ensimmäisen alakategorian ilmauksissa painotettiin veden niukkuuden ongelmallisuutta, korostui vahvan riskin kategoriassa selvemmin riskipuhe ja kriisi-ilmaukset.

*"Viime vuosina Israelin vesitalous on joutunut keskelle syvää kriisiä."*²⁰³ Käännös, LM.

Vahvemman riskipuheen ilmauksissa korostettiin erityisesti vesipulan akuuttia ja voimakasta luonnetta. Asiantila nähtiin silti enemmän korjattavissa olevana ja jo kauan vallinneena kuin erityisen hyväksymättömänä tai vaarallisena.²⁰⁴ Koska kumpaankaan kategoriaan ei liittynyt erityisen vahvoja merkkejä vesitilanteen uhkaavuudesta, niitä voidaan nähdäkseni pitää enemmän merkinä vahvasta politisoitumisesta kuin turvallistamisesta.

5.1.2. Uhkakuvan luominen

Yhteensä 23:ssa aineiston tekstissä oli havaittavissa ilmaisuja, joissa luotiin kuvaa vesivaroihin liittyvistä äärimmäisistä riskeistä. Niissä korostuivat vesitilanteen uhkaavuus tai kiireellisyys. Ilmaukset jakaantuivat uhkien kiireellisyyttä tai kohtalokkuutta korostaviin sekä niihin, joissa painotettiin erityisesti uhkan voimistumista tulevaisuudessa. Tyypittelyn perusteella muodostuivat ryhmän kolme alakategoriaa. Ne kaikki korostavat vesikysymykseen liittyvän riskin hälyttävää luonnetta, mutta lähestyvät aihetta hieman eri tulokulmasta eri asioita painottaen.

²⁰³ "In recent years Israel's water economy has been caught into deep crisis." (Netanyahu 2009f).

²⁰⁴ Ks esim: "Cabinet Approves a Decision to Clean Up.." 2011 & "Salt Harvesting Alternative is Considered Best..." 2010.

Useassa tapauksessa korostettiin erityisesti sitä, kuinka nykyiset toimet ovat johtaneet vesivarojen vähentymiseen. Niissä pyrittiin korostamaan esimerkein ongelmien akuuttia luonnetta, mikä oli omiaan tehostamaan vaikutelmaa asian kiireellisyydestä.

”Meidän alueemme valtiot jakavat yhteisen kohtalon – veden niukkuuden. Tämä niukkuus on erityisen selvää Israelissa Jordaniassa ja Palestiinassa. Kiihtyvä väestönkasvu ja käyttökelpoisen veden häviäminen kasvattavat paineita.” ²⁰⁵Käännös, LM.

Talousskasvun ja väestönkasvun nähtiin monessa tapauksessa johtavan vedentarpeen lisääntymiseen kansallisella tasolla.²⁰⁶ Toisaalta puheissa korostettiin usein myös globaalin vedentarpeen lisääntymistä.²⁰⁷ Tällaisissakin tapauksissa esimerkkinä käytettiin usein Israelia, joka on kärsinyt vuosikymmenien ajan niukkojen vesivarojen aiheuttamista haasteista. Luonnonvarojen hupeneminen nähtiin erityisen suurena tulevaisuuden ja koko ihmiskuntaa koskevana haasteena, kuten tässä ympäristönsuojeluministeri Erdanin huomiossa:

”Nämä ovat haastavia aikoja meille kaikille [...] Meillä ei ole varaa hukata tätä ainutlaatuista tilaisuutta. Meidän yhteinen tulevaisuutemme riippuu siitä.” ²⁰⁸Käännös, LM.

Tulevaisuusorientaatio tuli ilmi myös sellaisissa puheenvuoroissa, joissa painotettiin vedentarpeen lisääntymistä sekä haluttiin korostaa resurssien riittävyyden välttämättömyyttä tulevien sukupolvien tai kansallisen kehityksen kannalta.²⁰⁹

*”Kun BKT kasvaa, myös vedenkulutus kasvaa. Se kasvaa Israelissa ja se tulee kasvamaan Palestiinassa.”*²¹⁰ Käännös, LM

Monissa yhteyksissä painotettiin sitä, ettei aikaa ole hukattavaksi ja luotiin tietynlaista välttämättömyyden ilmapiiriä.²¹¹ Globaali vesipula nähtiin uhkana koko ihmiskunnalle ja vedentarpeen kasvu selkeänä linkkinä sille. Yleisesti ottaen kategorian ilmauksissa korostuivat

²⁰⁵ “The countries of our region share a common fate. - scarcity of water. This shortage is particularly evident in Israel, Jordan and the Palestinian Authority. The pressure is intensifying due to increasing population growth and the loss of usable water - as a result of pollution and processes linked to climate change.” (Erdan 2011c).

²⁰⁶ Netanyahu 2010f.

²⁰⁷ “The world is becoming thirstier.” (Netanyahu 2009d) . Ks myös: Netanyahu 2009e.

²⁰⁸ “These are challenging times for us all. [...] We cannot afford to miss this unique opportunity. Our common future depends on it.” (Erdan 2011b).

²⁰⁹ Erdan 2012a.

²¹⁰ “As our GDP per capita grows, water consumption grows. It’s going to grow in Israel; it’s growing in the Palestinian areas.” (Netanyahu 2010c).

²¹¹ “We are approaching point of no return ” (Erdan 2011b). Ks myös Erdan 2012a & “The minister of Energy and Water Resources, Dr. Uzi Landau: embarking on a river restoration project.” 2012.

uhkan peruuttamattomuus, kriisin monimuotoiset vaikutukset sekä nopean toiminnan tarve. Niissä painotettiin erityisesti riskien ja niiden tuottamien muutosten negatiivista vaikutusta, mikä viittaa ilmiön turvallistamiseen.

5.1.3. Yhteenveto

Puheaktin luonteeseen liittynyt sisällönanalyysi vahvisti käsitystä veden merkittävydestä Israelissa. Israelin erityinen suhde veteen esiintyi aineistossa monessa eri muodossa ja yhteydessä. Veden niukkuus Israelissa tuli esiin niin kansallisen kuin kansainvälisen tason yhteyksissä. Näiden lisäksi aineistossa oli kuitenkin havaittavissa merkkejä myös turvallisuusdiskurssien esiintymisestä. Merkittävässä osassa aineistoa, eli reilusti yli puolessa, veden niukkuutta tai vesivarojen saastumista pidettiin vähintään vahvana riskinä tai sitä vakavampana uhkana. Vesitilanteeseen liittyvien riskiarvioiden voidaan siis katsoa olevan kohtalaisen voimakkaita. Useissa ilmauksista oli myös havaittavissa selkeitä merkkejä turvallistamisesta.

Suoria viittauksia vesitilanteen luomaan turvallisuusuhkaan ei ilmennyt siinä mielessä, että sanaa ”turvallisuus” ei käytetty ilmauksissa kertaakaan. Turvallistamisen teorian mukaan tämä ei välttämättä merkitse sitä, että turvallistamista ei ilmenisi lainkaan. Usein turvallistamisyritykset voivat olla jotain muuta, kuin puhtaasti turvallisuusargumentaatioon liitettäviä asioita.²¹² Turvallisuus -sanan käyttäminen dramatisoi riskin, mutta sama vaikutus voidaan saada myös muilla keinoin, kuten korostamalla uhkan viiteryhmälle tuottamaa negatiivista muutosta.²¹³ Tällaisia merkkejä oli havaittavissa myös aineistossa. Esimerkiksi ihmiskunnan tulevaisuutta ja siihen kohdistuvaa riskiä korostavalla retoriikalla voidaan viitata ihmiskunnan selviytymiseen ja nähdä siten resurssipula hälyttävänä ongelmana.

Puheaktin luonteen perusteella tehty sisällönanalyysi paljasti runsaasti viitteitä turvallistavista toimista. Kootun aineiston perusteella vesikysymykseen voidaan katsoa liittyvän diskursseja sen uhkaavuudesta. Lopullisia tulkintoja tehdessä on kuitenkin hyvä huomioida aineiston laatu. Analyysin valittiin alun perin erityisesti sellaisia tekstejä, joissa vesi nousi esiin muutenkin kuin vain mainintana. Tämän vuoksi myös lopputuloksissa painottuu väistämättä sellainen retoriikka ja argumentaatio, joissa vesi nähdään erityisenä ongelmana. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli

²¹² Buzan ym. 1998, 25.

²¹³ De Wilde 2008, 597.

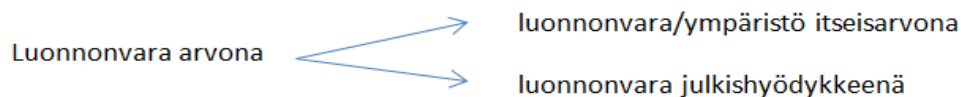
kuitenkin tutkia erityisesti merkkejä turvallistamisesta, jolloin myös valittu aineisto perustele paikkaansa. Vesikeskustelu olisi voinut olla runsasta myös ilman vahvaa uhkaretoriikkaa.

5.2. Keskeiset arvot

Käyttämäni aineisto kokonaisuudessaan koostuu hyvin erilaisissa tilaisuuksissa pidetyistä ja erilaisiin asiasisältöihin keskittyvistä puheista ja uutisista, joten niistä oli löydettävissä hyvin laaja kirjo erilaisia arvoja. Pyrinkin kokoamaan analyysia varten erityisesti ne arvot, jotka liittyivät aineistossa suoraan vesikysymykseen. Näin kerätyistä keskeisistä arvoista ja niiden tyyppiesimerkeistä muodostui siten kolme keskeistä yläkategoriaa, jotka nousivat selvästi esiin tarkemmassa tarkastelussa. Nämä yläkategoriat ovat: ”luonnonvara arvona”, ”kansakunnan rakennus” ja ”parempi tulevaisuus”. Tässä kohtaa tyyppivastaukset olisi varmasti voinut jaotella myös toisin. Valitsemani yläkategoriat ovat kuitenkin perusteltuja ensinnäkin siksi, että kaikki kerätyt tyyppivastaukset oli mahdollista jaotella niiden alle. Toiseksi, valitut yläkategoriat onnistuvat kuvaamaan luetun aineiston pohjalta muodostettua kuvaa keskustelun eri piirteistä ja tasosta hyvin.

5.2.1. Luonnonvara arvona

Veden merkityksiä tutkivassa analyysissa on nähdäkseni mielekästä etsiä niitä keskeisiä arvoja, jotka liittyvät luonnonvaraan itsessään. Luonnonvaraan liittyvien arvojen tarkastelu antaa myös viitteitä siitä, onko mahdollisen turvallistamisen viiteryhmä ympäristö itsessään vai jokin muu, kuten Israelin kansa. Jos luontoa tai jotain siihen liittyvää, kuten vesivaroja ei pidetä arvokkaina, niitä tuskin myöskään otetaan turvallistamisen kohteiksi. Aineistosta oli löydettävissä runsaasti ilmaisuja, joista oli mahdollista tehdä havaintoja keskustelussa valitsevista keskeisistä arvoista. Koska vesikysymys linkittyi monissa aineiston teksteissä laajempaan kysymykseen resurssien riittävydestä, päädyin valikoimaan analyysin ja tyypittelyn kohteiksi ilmaisuja hieman laajemmalla skaalalla kuin muissa tapauksissa. Siksi tyyppivastauksissa on mukana ilmauksia, jotka koskevat näkemyksiä luonnonvaroista laajemmin. Olen tehnyt näin kuitenkin vain sellaisissa tapauksissa, joissa tyyppivastauksen taustalla oleva tekstikokonaisuus on linkittynyt veteen jollakin tavalla. Pystyäkseen myöhemmässä analyysissa vastaamaan alun kysymykseen turvallistamisen viiteryhmästä, jaottelin luonnonvaraan liittyvät arvot kahteen ryhmään: niihin, joissa sitä pidettiin arvona itsessään ja niihin, joissa se nähtiin enemmän hyötyä tuovana välineellisenä asiana. Alakategorioiksi muodostuivat siis luonnonvara/ympäristö itseisarvona ja luonnonvara julkishyödykkeenä.

Luonnonvara itseisarvona merkitsee sen arvostamista itsessään sen sijaan, että se olisi väline esimerkiksi taloudellisen kasvun tai hyvinvoinnin takaamiseksi. Luontoa siis suojellaan ja vesivaroja säästetään siksi, että luonnon monimuotoisuus ja elinvoimaisuus säilyisi, ei siksi, että ihmiskunta voisi hyötyä niistä niiden elvyttyä. Luonnonvara itseisarvona muodostui omaksi kategoriakseen sen selvästi eroavan arvopohjan vuoksi. Rajasin kategorian koskemaan vain sellaisia ilmauksia, joissa vesi nähtiin selkeästi arvona sinänsä.

*"Me olemme päättäneet lukea joet ja muut luonnon vedenkäyttäjät "oikeiksi veden kuluttajiksi", samaan tapaan kuin maatalouden sekä kotitalouksien ja teollisuuden kulutuksen."*²¹⁴ Käännös, LM

Luonnonvara itseisarvona korostui aineiston 7 tekstissä. Ilmaisut painottuivat niihin yhteyksiin, joissa keskityttiin erityisesti Israelin vesistöjen tilaan ja niiden elvyttämiseen. Toisaalta esimerkiksi joet nähtiin monessa yhteydessä asiana, joka kuuluu kansalle ja josta on voitava nauttia. Tiukka rajanveto kahden kategorian välillä oli siinä mielessä haastavaa, että joissakin teksteissä vesistöistä saatettiin ensin puhua tärkeänä suojelukohteena, jonka jälkeen kuitenkin painotettiin israelilaisten oikeutta puhtaaseen (ja riittävään) veteen ja ympäristöön sekä niistä nauttimiseen.²¹⁵ Ratkaisin ongelman lukemalla luonnonvara itseisarvona –kategoriaan vain sellaiset ilmaukset, joissa ei ollut mukana minkäänlaista mainintaa veden hyötykäytöstä.

Luonnonvara julkishyödykkeenä sisältyy ajatus siitä, että luonto on jotain, mistä ihmiset voivat hyötyä sellaisenaan. Se ei välttämättä tarkoita ympäristön näkemisenä resurssina, jota voidaan rajattomasti hyödyntää. Se ei kuitenkaan huomioi luonnon tilaa merkittävänä puhtaasti luonnon itsensä kannalta, vaan sen annista nauttivan kansan.

²¹⁴ "We have decided to define the rivers and other water consumers of nature and the landscape as a proper "water consumer", like agriculture, domestic and industrial use." ("The minister of Energy and Water Resources, Dr. Uzi Landau: embarking on a river restoration project" 2012).

²¹⁵ "Cabinet Approves Emergency Plan to Increase the Production of Desalinated Water" 2011.

*”..tai projekteja, jotka muuttavat nämä laiminlyödyt ekologiset rasitteet luonnonresursseiksi, joista voidaan sekä nauttia että hyötyä.”*²¹⁶ Käännös, LM.

Toisin sanoen luonnonvarojen riittävydestä ja luonnosta itsessään halutaan huolehtia, mutta ennen kaikkea siksi, että kansalaisten hyvinvointi ja elämänlaatu paranee sen myötä. Osin tästä syystä tähän kategoriaan kumuloitui suhteellisen suuri määrä vastauksia. Teema korostui erityisesti sellaisissa tapauksissa, joissa puhuttiin Israelin vesistöjen laadusta ja saastumisesta.²¹⁷ Niiden puhtaana pitämistä perusteltiin useimmiten sillä, että vesivarojen pitäminen elinvoimaisena koituisi kansakunnan hyödyksi. Monissa yhteyksissä mainittiin ”elämänlaadun säilyttäminen”.

*”Kishonjoen elvyttäminen korjaa tehdyt ympäristövääryydet ja parantaa Haifan ja sen pohjoisten alueiden elämänlaatua.”*²¹⁸ Käännös, LM.

Luonnonvara julkishyödykkeenä mainittiin yhteensä 11:sta aineiston tekstissä, mikä on hieman enemmän kuin toisessa kategoriassa. Erityisesti ympäristöministerin puheissa korostui ajatus taloudellisen kasvun, kehityksen ja ympäristökysymysten yhdistämisestä. Hänen puheissaan myös painottui selvemmin ja ehkä hieman itsestään selvästikin luonnonvaran arvo sellaisenaan.²¹⁹

5.2.2. Kansakunnan rakennus

Kansakunnan rakennus nousi ehkä hieman yllättäenkin yhdeksi keskeisimmäksi vesikysymykseen liittyväksi arvoksi. Siihen liittyviä ilmauksia löytyi aineistosta yhteensä 15. Kategoriaan kuuluvat kaikki sellaiset tapaukset, joissa korostettiin erityisesti Israelin kansaa sekä sen kykyjä ja saavutuksia vesiteknologian kehittämisessä ja (maailman) vesipulan ratkaisemisessa. Näin oli laita esimerkiksi tässä pääministeri Netanyahun esittämässä lausunnossa:

²¹⁶ *...or projects that will turn these bodies of water from neglected ecological nuisances into natural resources that can be both enjoyable and profitable.* (“Ministry to invest another NIS 8m to rehabilitate polluted rivers” 2011).

²¹⁷ Ks esim. *“The minister of Energy and Water Resources, Dr. Uzi Landau: embarking on a river restoration project”* 2012.

²¹⁸ *“Rehabilitation of the Kishon River will right a continuing environmental wrong and improve the quality of life in Haifa and its northern suburbs.”* (“PM Netanyahu Dedicates Kishon River Park and Rehabilitation Project” 2011).

²¹⁹ Erdan 2011b.

”Israelin innovaatiot ovat muuttamassa tapaamme elää [...] Israel voisi lisätä sen uniikin osaamisen veden ja energian liitoskohtaan.” ²²⁰ Käännös, LM

Monissa yhteyksissä korostuikin erityisesti se, että Israel on valmis jakamaan vesivarojen niukkuuteen liittyvien ponnistelujen myötä kertyneen tietämyksensä ja toimimaan vihreämmän teknologian edistämisen airuena myös globaaleilla areenoilla.²²¹ Huomionarvoista on, että vaikka vesivarojen ehtymisen uhkaavuutta korostettiin myös näissä aineistonosissa, keskityttiin tällaisissa tapauksissa enemmän ratkaisuehdotusten esittämiseen kuin tilanteen epätoivoisuuden alleviivaamiseen. Lisäksi puheissa korostuivat Israelin jo voittamat haasteet, edistysellinen teknologia ja kansakunnan edelläkävijyys.

”Israelilla on jo ratkaisut maailman kohtaamiin haasteisiin, kuten ruoka- ja vesipulaan. CNN:n kampanja asettaa Israelin johtavaan asemaan vihreiden innovaatioiden kehittämisessä kansainvälisestä näkökulmasta.” ²²² Käännös, LM.

Kansakunnan rakennus -kategoriaan ei syntynyt erityisiä alakategorioita. Se näkyi arvona läpi koko aineiston, mutta siihen liittynyt diskurssi säilyi hyvin samankaltaisena koko ajan. Alakategorioiden muodostaminen keinotekoisesti ei olisi mielestäni palvellut tarkoitusta tai tuonut analyysille erityistä lisäarvoa. Pidin sen nostamista omaksi kategoriakseen tärkeänä paitsi esiintyvyyden myös sen laajemman tason yhteyden perusteella. Kansallisen ylpeyden ja kansakunnan merkittävyyden korostaminen on tärkeää kansallisidentiteetin muodostumisen kannalta. Turvallistaminen onnistuu de Wilden mukaan parhaiten silloin, kun se liittyy myös yhteisten identiteettien rakennusprosesseihin. Näihin prosesseihin linkittyvät yhteisesti jaetut uhkat johtavat todennäköisemmin turvallistumisen onnistumiseen.²²³ Koska veden merkitys Israelissa on suurempi kuin monessa muussa maailman kolkassa, voisi sen ympärille syntyvien kollektiivisten identiteettien ajatella toimivan tehokkaina mobilisoijina ja motivaattoreina tilanteen parantamiseksi.

²²⁰ *”Israeli innovation is transforming the way we live.... Israel could apply its unique expertise to the juncture of water and energy.”* (Netanyahu 2009e).

²²¹ Ks *”Israel Minister of Environmental Protection Gilad Erdan elected Deputy Chairman...”* 2012.

²²² *”Israel has the solutions for the challenges the world is facing today, like deficit of food and water. The CNN campaign positions Israel from International point of view, as a world leader in green innovation.”* (”Green Israel” Brand Strengthened by International TV Campaign”, 2012) .

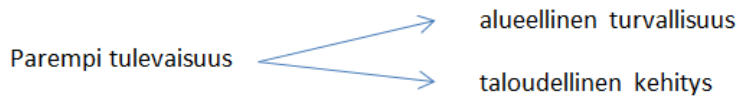
²²³ De Wilde 2008, 596.

5.2.3. Parempi tulevaisuus

Kolmantena kantavana teemana keskeisissä arvoissa nousi esiin paremman tulevaisuuden korostaminen. Teema korostui erityisesti niissä puheissa, joissa painotettiin niukkoihin vesivaroihin liittyvien ongelmien ratkaisemista paremman, kuten vakaamman ja vauraamman tulevaisuuden toivossa.

”Ei ole epäilystä, etteikö tämä edistäisi vaurauden, vakauden ja rauhan syntymistä alueella.”²²⁴Käännös, LM.

Parempaan tulevaisuuteen viittavia ilmaisuja ei ollut muihin kategorioihin verrattuna kovin paljoa. Koska ne erottuivat selvästi joukosta omana diskurssinaan, voidaan oman kategorian perustamista pitää kuitenkin tarkoituksenmukaisena. Tulevaisuusnäkökulmaa korostaneet näkemykset jakaantuivat tyypittelyn pohjalta kahteen alakategoriaan: ”alueellinen turvallisuus” ja ”taloudellinen kehitys”.

Tulevaisuusnäkökulman korostaminen liittyi erityisesti niihin aineistonosiin, joissa resurssipulan ratkaisemisen tärkeyttä pyrittiin perustelemaan sen myötä lisääntyvällä vauraudella ja uusilla mahdollisuuksilla.²²⁵ Vesiteknologian kehittämisen ja vihreän talouskasvun edistämisen nähtiin johtavan pitkällä tähtäimellä myös vaurauden ja vakauden lisääntymiseen.

”Ratkaisujen löytäminen sellaisiin ongelmiin kuin veden niukkuus ja saastuminen, ilmansaasteet, ilmaston lämpeneminen ja kasvavat jätemäärät voivat luoda uusia taloudellisia mahdollisuuksia ja avata uusia markkinoita ympäristötuotteille ja –palveluille.”²²⁶Käännös, LM.

Tulevaisuuden vakauden ja vaurauden korostaminen sekä vihreän kasvun arvo tulivat esiin paitsi ympäristönsuojeluministerin, myös pääministeri Netanyahu esittämissä kommentaareissa.

²²⁴ ” There is no doubt that this will advance prosperity, stability and peace in the region.” (Netanyahu 2010b).

²²⁵ Ks esim. Netanyahu 2009f & “National Sustainability Conference Convened in Ashdod”, 2011.

²²⁶ “The search for environmental solutions to such problems as water scarcity and contamination, air pollution, global warming, growing quantities of hazardous and municipal waste can create new economic opportunities and open new markets for environmental products and services”, (“Environmental Protection Minister Addresses the Herzliya Conference on Green Economy and Cleantech”, 2010).

Erityisesti Netanyahun lausunnoissa korostuivat argumentit, joissa vesitilanteen ratkaisemista haluttiin perustella myös alueellisen turvallisuuden ja rauhan saavuttamisen kautta.²²⁷

”Meillä on epätoivoinen tarve luoda uusia vedenlähteitä kansakuntiemme ja rauhan tähden.” Käännös, LM.

5.2.4. Yhteenveto

Keskeisiä arvoja tarkastelemalla voidaan saada vihjeitä siitä, millaisiin normeihin, ideoihin ja mielikuviin turvallistavien toimijoiden maailmankuvat perustuvat. Toiseksi, ne antavat viitteitä siitä, millaiset toimet nähdään hyväksyttävinä ongelmien ratkaisemiseksi. Arvoja kategorisoimalla on periaatteessa mahdollista tehdä tulkintoja myös valtiollisista ja yhteisöllisistä prioriteeteista. Tähän valitut kategoriat eivät ole keskenään vertailukelpoisia, joten niitä on syytä tarkastella pääasiallisesti toisistaan erillisinä.

Luonnonvaraan liittyneissä arvoissa vesi nähtiin useimmiten asiana, joka tuottaa yhteisölle jotain hyötyä ja lisäarvoa. Periaatteessa myös *”parempi tulevaisuus”* –kategoriaan kuuluvat tyyppiesimerkit voidaan lukea näkemyksiksi, joissa luonto nähdään eräänlaisena hyödykkeenä. Molempia kategorioita ohjaa ajatus luonnosta ympäristönä, jossa ihmislaji elää ja jota tulee vaalia ihmiskunnan olemassaolon turvaamiseksi. Näkemys ei välttämättä tarkoita, että luonto ja luonnonvarat olisivat jotain, minkä rajaton tuhlaaminen olisi välttämätöntä ihmiskunnan selviytymiselle. Tämän vuoksi kategorian piiriin mahtuu hyvin erilaisia näkemyksiä luontoarvojen ja kestävästä talouskasvun yhdistämisestä puhtaaseen hyötykäyttöön. Turvallisuuskäsitysten muutoksen kannalta näkemys on ongelmallinen, koska sen myötä luonto tai luonnonvarat eivät välttämättä koskaan tule turvallistamisen kohteiksi itsessään. Pureudun tähän debattiin ja turvallistamisen objekteihin tarkemmin vielä seuraavassa luvussa.

Kuten aiemmin on jo tullut esiin, on yhteisten identiteettien muodostuminen keskeistä turvallistamisen onnistumisen kannalta, minkä vuoksi kansakunnan rakentaminen keskeisenä arvona on mielenkiintoinen. Turvallistamisen ajatuksen mukaisesti yhteisöjen yhteiset identiteetit (tai jopa koko yhteisöjen perusta) pohjautuvat jaettuuhin uhkiin.²²⁸ Israelin teknologiseen kehitykseen ja siihen kohdistuvaan kansalliseen ylpeyteen pohjautuva arvo ei ole kuitenkaan ongelmaton. Kansakunnan saavutusten ja kansallisylpeyden korostaminen voidaan nähdä

²²⁷ *“We need desperately to create more water sources for our peoples and for the sake of peace.”* (Netanyahu 2010a).

²²⁸ Aiheesta lisää kappaleessa 3.5.1, s. 30.

ensisijaisesti myös imagon rakennuksena, jonka avulla kansallisvaltiosta halutaan antaa paras mahdollinen kuva ulkomaailmaan. Toisaalta kansallisyhpeyteen pohjautuvien identiteettien voidaan nähdäkseni katsoa vähintään edistävän turvallistamista, koska uhkiin kohdistuvat toimenpiteet (teknologian edistäminen) on todennäköisesti helpompi viedä läpi myös politiikan kentällä. Tässä aineistossa identiteetin rakentuminen näyttäisikin kohdistuvan ensisijaisesti niihin prosesseihin, joiden avulla veden niukkuuteen liittyvää ongelmaa pyritään ratkaisemaan. Voidaan siis ehkä ajatella, että kansakunnan edelläkävijyyden korostaminen paitsi luo tietynlaista imagoa, myös edesauttaa tietyntyypisten ratkaisuvaihtoehtojen legitimoimista. Vaikka retoriikkaan kuuluisikin vahvasti pyrkimys parhaiden puolien korostamiseen, muokkaavat puheet aina myös sitä sosiaalista todellisuutta, jossa toimijat elävät ja osallistuvat siten vesitilanteeseen liittyvien mielikuvien rakentamiseen.

5.3. Ratkaisuvaihtoehtot

Aineiston teksteistä 25:ssä esitettiin yksi tai useampi ratkaisuehdotus vesikysymykseen. Samankaltaisuuksia tyyppivastauksista etsimällä muodostui kolme selvästi toisistaan poikkeavaa, mutta sisäisesti koherenttia alakategoriaa. Muodostuneiden alakategorioiden lisäksi osassa teksteistä mainittiin ratkaisuin poliittisen ohjauksen keinoja, kuten säännöstelyä, tiedottamista ja kannustimia. Jätin ne kuitenkin pois kategorisoinnista, koska perinteisten hallinnollisten ohjauskeinojen voidaan nähdäkseni katsoa olevan paitsi osa muita ratkaisuvaihtoehtoja, myös välttämättömiä niiden toteuttamiseksi.

Tyypittelyn perusteella muodostetut alakategoriat olivat lopulta: teknologiset ratkaisut, yhteistyön lisääminen ja kulutuksen muutos. Kategoriat esiintyivät aineistossa suhteellisen tasaisesti ja osin limittäin. Eri toimijoiden esittämissä ratkaisuissa ei ollut huomattavaa eroa. Merkittävin yleishavainto oli teknologisen kehityksen ja innovaatioiden suuri painotus. Ennen lopullista yhteenvetoa käyn vielä tarkemmin läpi jokaisen alakategorian.

5.3.1. Teknologinen kehitys ja innovaatiot

Teknologisen kehityksen ja innovaatioiden korostaminen nousi selkeästi merkittävimpään rooliin vesikysymykseen liittyvien ratkaisuvaihtoehtojen esittelyssä. Se oli vaihtoehtona yhteensä 14:sta ratkaisuehdotuksessa. Teknologian linkittyminen edellisen luvun arvokeskusteluun vain lisää sen painoarvoa. Aineistossa teknologiaan liittynyt keskustelu jakaantui kahteen toisistaan erottuvaan ryhmään. Suuressa osassa aineistoa teknologian kehittäminen nähtiin yksiselitteisenä ratkaisuna

vesipulaan. Näissä tapauksissa esitettiin pääosin konkreettisia ratkaisuja, kuten suolaveden puhdistamista tai jäteveden uusiokäyttöä.²²⁹ Tarkemman analyysin tuloksena omaksi kategoriakseen muotoutuivat ilmaukset, joissa vesikysymykseen tarjottiin ratkaisuksi ensisijaisesti vesivarojen lisäämistä. Tällaisissa tapauksissa vesivarojen niukkuutta ei välttämättä nähty merkittävän suurena ongelmana, koska vettä katsottiin voitavan tuottaa lisää. Lisää vettä -kategoria puolustaa paikkaansa juuri tässä ryhmässä, koska veden tuottaminen nähtiin aineistossa ensisijaisesti teknologian avulla ratkaistavana kysymyksenä.

Teknologisten innovaatioiden nähtiin paitsi tuovan ratkaisun vesiongelmaan, myös vaikuttavan laajempaan muutokseen olla ja elää. Niiden katsottiin tuovan helpotusta erityisesti kehittyvien maiden kohtaamiin vesiongelmiin.

*"Israel jakaa resurssien vähyteen liittyvät haasteet koko ihmiskunnan kanssa. 1,2 miljardia ihmistä maailmassa kärsii veden niukkuudesta ja 1,3 miljardia elää ilman sähköä. Israelin innovaatiot tarjoavat kestäviä ratkaisuja välttämättömiin kehitystarpeisiin."*²³⁰ Käännös, LM.

Teknologia nähtiin vahvasti asiana, jolla voidaan vaikuttaa myös globaaliin vesi- ja resurssipulaan.²³¹ Toisaalta teknologiasta haettiin ratkaisuja myös paikallisiin vedenkäytön ongelmiin ja kotitalouksien vedenkäytön vähentämiseen.

Teknologian ja innovaatioiden käyttäminen keskeisenä ratkaisuvaihtoehtona korostui erityisesti siinä, ettei veden riittävyyttä ehkä pidetty yhtä suurena ongelmana kuin se akuuteimmillaan olisi voinut olla. Tämä on havaittavissa selvimmin siinä, että puheenvuoroissa korostui useampaan otteeseen ajatus vedestä niukkana hyödykkeenä, jota voidaan kuitenkin erilaisin teknologisin ratkaisuin tuottaa lisää.

²²⁹ Ks esim. Erdan 2010b.

²³⁰ "Israel shares the challenge of resource scarcity with a great part of humanity. 1.2 billion people suffer from water scarcity, and 1.3 billion do not have access to electricity. Israeli innovation can offer sustainable solutions to these essential development needs." (Erdan 2012b).

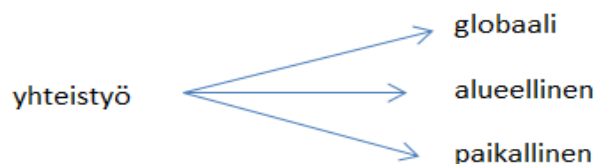
²³¹ Ks Netanyahu 2009d & Netanyahu 2009e.

”Vedessä on yksi etu maahan verrattuna – sitä voidaan tehdä lisää.”²³²Käännös, LM

Teknologian korostamista ratkaisuna voidaan pitää turvallistamisen kannalta ongelmallisena siinä mielessä, että se ikään kuin poistaa veden niukkuuteen liittyvän välittömän uhkan. Jos yleinen ajatusmalli on, että vettä voidaan aina tuottaa lisää, ei sen niukkuuttakaan pidetä välttämättä erityisen ongelmallisena. Osassa aineistoa korostuikin tietynlainen ”asia hoidossa” -diskurssi, jossa veden niukkuuden ongelmat kyllä tiedostettiin, mutta lähes saman tien mitätöitiin tarjoamalla valmiita toimintamalleja. Tällaisia tapauksia löytyi aineistosta vain muutamia, mutta ne on silti syytä huomioida lopullisia tulkintoja tehdessä.

5.3.2. Yhteistyö

Yhteistyö vesiasioissa korostui teemana läpi aineiston. Sen lisääminen nähtiin monessa kohtaa ainakin retoriikan tasolla tarpeellisenä ja jopa välttämättömyytenä. Yhteistyö esiintyi kantavana teemana paikalliseen, alueelliseen ja globaaliin tasoon viitatessa.

Yhteistyö nähtiin monessa kohtaa erityisenä avaimena vesiongelman ratkaisemiseen. Erityisesti alueellisen yhteistyön merkitys korostui useaan otteeseen.

”Yhdessä me voimme toteuttaa projekteja, kuten suolaveden muuttaminen juomakelpoiseksi, joiden myötä voimme päästä yli alueemme niukkuuksista.”²³³Käännös, LM.

Yhteistyön ei nähty aina edesauttavan vain ongelman ratkaisemisessa, vaan sen katsottiin toisaalta lisäävän mahdollisuuksia hyötyä alueen luonnonvaroista ja uniikista ympäristöstä.²³⁴ Israelin globaali toimijuus korostui myös yhteistyöhön kannustavissa teksteissä, koska usein muita toimijoita ja maailmaa kutsuttiin aktiivisesti mukaan ratkaisemaan globaaliin resurssipulaan liittyviä ongelmia.

²³² “Water has one advantage over land – you can create more of it.” (Netanyahu 2010c) Ks. myös Netanyahu 2010a.

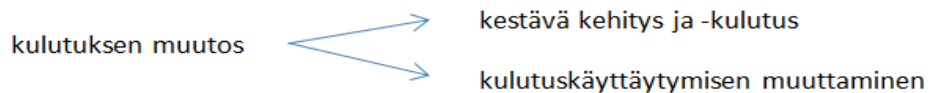
²³³ “Together we can undertake projects that overcome the scarcities of our region, like water desalination.” (Netanyahu 2009b) Ks myös Erdan 2011c. & Erdan 2012a.

²³⁴ Netanyahu 2010d.

”Alueellinen ja kansainvälinen yhteistyö sekä organisaatioiden että valtioiden kanssa on korkealla Israelin prioriteeteissa.”²³⁵Käännös, LM.

5.3.3. Kulutuksen muutos

Kolmanneksi alakategoriaksi aineistosta muotoutui diskurssi siitä, miten kulutuskäyttäytymistä muuttamalla ja kestäväan kehitykseen panostamalla on mahdollista vaikuttaa luonnonvarojen hupenemiseen. Teksteissä korostuivat sekä yksilön vastuu että valtiotason toimet, joilla voidaan vaikuttaa yleiseen asennemuutokseen ja säännellä vedenkäyttöä. Alakategorioiksi muodostuivat kestävä kehitys ja –kulutus sekä kulutuskäyttäytymisen muuttaminen, joista ensimmäiseen lukeutuvat valtiotasolle ja jälkimmäiseen yksilötasolle sijoittuvat toimet.

Kestäväan luonnonvarojen kulutukseen siirtyminen nähtiin monissa puheenvuoroissa ainoana mahdollisena ratkaisuna kasvavaan resurssipulaan. Teksteissä korostettiin voimakkaasti laajemman tason ajattelutavan muutosta, jonka myötä hupenevien resurssien, kuten veden, ongelmaan olisi mahdollista löytää helpotusta.

”Jotta tämä kasvu olisi kestävä, meidän täytyy ajatella uudelleen sitä, miten käytämme resurssejamme.”²³⁶Käännös, LM.

”Yksinkertaisesti sanoen, meidän tulee tehdä enemmän vähemmällä.”²³⁷Käännös, LM.

Kestävän kulutuksen yhteydessä puhuttiin useimmiten myös muiden luonnonvarojen, kuten hedelmällisen maaperän niukkuudesta, mutta Israelin niukkoja vesivaroja käytettiin näissäkin yhteyksissä lähes poikkeuksetta esimerkkinä aiheen merkityksestä.

²³⁵ “Regional and international cooperation with both organizations and states are high priority items on Israel’s agenda.” (Erdan 2010a).

²³⁶ “For this growth to be sustainable, we must rethink the way we consume our resources.” (Erdan 2012b).

²³⁷ “Simply put, we must do more with less.” (Erdan 2011b).

5.3.4. Yhteenveto

Ratkaisuvaihtoehdot liittyvät olennaisella tavalla turvallistamisen diskurssiin, sillä onnistuneessa turvallistamisyrityksessä on aina esitettävä myös strategisia toimenpide-ehdotuksia uhkaavan tilanteen hallitsemiseksi ja neutraloimiseksi.²³⁸ Aineistossa esiintyikin erilaisia vesipulan lieventämiseen ja ehkäisemiseen tähtääviä ratkaisuvaihtoehtoja paljon. Suurin osa ehdotuksista oli konkreettisia toimintamalleja, joita on mahdollista hyödyntää sellaisinaan. Huomionarvoista on erityisesti teknologisten innovaatioiden ja kehityksen painottuminen vastauksissa. Tähän voi osaltaan olla syynä se, että teknologiset ratkaisut ovat suhteellisen vaivattomia toteuttaa ja siten ehkä helpommin perusteltavissa ja legitimoitavissa kuin laajempaan ajatukselliseen muutokseen pohjautuvat ratkaisut. Ne eivät kuitenkaan välttämättä ole tehokkaimpia tai kaikenkattavia. Teknologiset ratkaisut ensisijaisena ratkaisuvaihtoehtona on ongelmallinen myös siinä mielessä, että niitä ei ole mahdollista toteuttaa laajamittaisesti kaikkien yhteiskuntien toimesta. Israelin kohdalla kysymys on erityisen tärkeä, koska veden niukkuus on niin merkittävä ongelma paitsi sen omien rajojen sisällä myös Palestiinalaisalueilla. Epävakaan talouden varassa pyristelevälle Palestiinalaishallinnolle laajamittaiset teknologiset investoinnit tuskin ovat ensisijainen ratkaisu.

Ratkaisuvaihtoehtoihin liittyvä sisällönanalyysi jakaantui käytännössä kahteen luokkaan, mitä tulee sen perusteella tehtyihin havaintoihin turvallistamisen esiintymisestä. Periaatteessa jo strategisten toimenpiteiden esittämistä voidaan pitää todisteena vesikysymyksen turvallistamisesta. Toisaalta aineistossa esitettyjä toimenpide-ehdotuksia ei välttämättä voida pitää kovinkaan poikkeuksellisina tai äärimmäisinä, joskaan tämä ei myöskään ole turvallistamisen vaatimus. Aineistossa esitetyistä ratkaisuvaihtoehdoista tekee ongelmallisen myös se, että niitä esitettiin osassa tapauksista ratkaisuina globaaleihin ja siten *Israelin ulkopuolisiin* veden niukkuudesta nouseviin uhkiin. Monessa yhteydessä toimenpiteitä tarjottiinkin muille käyttämällä niitä esimerkkinä siitä, kuinka vesipulaan liittyvät ongelmat on jo *saatu hoidettua* Israelissa. Tämä kahtiajakoisuus näkyi läpi aineiston ja se vaikuttaa myös lopullisiin johtopäätöksiin. Kun vaihtoehdot on tarjottu ja niitä ryhdytty toteuttamaan, ollaan ikään kuin jo palaamassa kohti normaalitilaa, jossa kriittisin uhkan vaihe on ylitetty.

Ratkaisuvaihtoehtoihin liittyvän problematiikan ratkaisee nähdäkseni lopulta kysymys siitä, pidetäänkö jotain asiaa uhkana yhteiskunnassa vai ei. Asian selvittäminen auttaa tulkitsemaan

²³⁸ Buzan ym. 1998, 33.

myös ehdotettuja toimenpiteitä oikeassa valossa. Kööpenhaminan koulukunnan mukaan turvallisuudessa on aina kyse valinnoista – mikään tiede ei pysty määrittämään absoluuttisesti turvallisuusuhkia tai sitä, miten niihin tulee reagoida. Toisin sanoen päätöksentekijät voivat aina loppujen lopuksi valita, liittävätkö koettuun uhkaan turvallisuusleiman vai pyrkivätkö vastaamaan haasteeseen jollain muilla keinoin.²³⁹ Ratkaisuvaihtoehtojen taustalla piilevä turvallisuusdiskurssi määrittää siten lopulta sen, voidaanko tietyn kysymyksen katsoa olevan turvallistettu vai ei.

5.4. Turvallistamisen objekti(t)

Tämän kappaleen tarkoituksena on koota yhteen aineistosta löytyneet turvallistamisen objekteihin eli viiteryhmiin liittyvät havainnot. Turvallistamisen viiteryhmällä tarkoitetaan tässä sitä joukkoa, joka on turvallistamistoimien kohteena. Toisin sanoen kyse on siitä, kuka tai mikä halutaan turvata tai kenen turvallisuudesta puhutaan. Kööpenhaminan koulukunnan turvallistamismallissa turvallistamisen kohteena on pääasiassa valtio tai sen kansa kokonaisuutena.²⁴⁰ Ajatusmalli nojaa vahvasti perinteiseen turvallisuuskäsitykseen, joissa valtion turvallisuus jotain ulkoista (sotilaallista) uhkaa vastaan on ensisijainen muihin toimiin nähden. Kuten teoriaosuudessa kävi ilmi, voi turvallistamisen viiteryhmä tai objekti olla kuitenkin jokin muu, kuten ympäristö. Turvallistamisen teorian ohella pyrin pitämään mielessä laajaan turvallisuuteen liittyvän debatin ja tulkitsen aineistosta tekemiäni havaintoja siihen liittyvän problematiikan valossa.

Tämän tutkimuksen aineiston pääasiallinen tehtävä oli antaa vastauksia turvallistamisen ilmentymiseen ja vahvuuteen vesikeskustelun yhteydessä. Mukana oli aineistoa, jossa turvallistamista ei juuri esiintynyt, joten kaikista teksteistä ei ollut mahdollista löytää viitteitä turvallistamisen kohteista. Pureutumalla tarkemmin analyysin ensimmäisten lukujen kategorisointiin ja avaamalla aineistoa vielä lisää voidaan kuitenkin tehdä joitakin yleisluontoisia päätelmiä myös turvallistamisen viiteryhmistä. Valtaosassa aineistoa turvallistamisen viiteryhmänä toimi Israelin valtio tai sen kansa kokonaisuutena. Tämä tuli ilmi mm. vahvana Mehenkenä ja yhteisen (uhkan kohteena olevan) tulevaisuuden korostamisena.

²³⁹ Buzan ym. 1998, 32.

²⁴⁰ Buzan & Hansen 2009, 213-214.

*”Me tunnemme kaikki hyvin enemmän vähemmällä –tekemisen haasteet. Nyt on aika käyttää meille kertynyttä kokemusta yhdessä innovatiivisten luonteemme kanssa ja luoda tietä kestävämmälle tulevaisuudelle.”*²⁴¹ Käännös, LM.

Turvallistamisen objekti vaihtui sen mukaan, missä tilanteessa turvallistaminen tapahtui. Globaalitason ongelmista puhuttaessa viiteryhmänä oli enemmän koko ihmiskunta²⁴², kun taas puheet Israelin vesivarojen niukkuudesta keskittyivät pääasiassa Israelin valtioon tai sen kansalaisiin kohdistuvien uhkien esiintuontiin. Toisaalta yhteisyyden tunnetta luotiin joissakin tapauksissa myös alueellisella tasolla ja korostettiin Lähi-idän asukkaiden yhteistä kohtaloa.²⁴³

Koska tämän tutkimuksen lähtöasetelmana on vesi luonnonvarana ja siten ympäristökysymyksenä, on mielestäni tarkoituksenmukaista tarkastella turvallistamisen viiteryhmä erityisesti ihmiskunta – ympäristö –akselilla. Ympäristön turvallistamisen voidaan yleisesti ottaen katsoa jakaantuvan pääasiassa kahteen ryhmään: ympäristöön itsessään kohdistuviin uhkiin sekä ympäristön aiheuttamiin uhkiin. Näissä tapauksissa turvallistamisen viiteryhmiksi nousevat luonto ja toisaalta koko sivilisaatio, jonka olemassaoloa ympäristön tuhoutuminen (tai luonnonvarojen hupeneminen) uhkaa.²⁴⁴ Pelkkä luonnonvaran ehtymisestä puhuminen ja sen uhkaavuuden korostaminen ei siis vielä tee ympäristöstä turvallistamisen kohdetta sinänsä. Siihen liittyvien uhkakuvien esiintuomisen motiivina on tällöin enemmänkin *saavutetun sivilisaation menettämisen riski*.²⁴⁵ Viitteitä tämän tyyppisestä ajatuskulusta oli löydettävissä läpi aineiston.

Vesivaroihin liittyvään keskusteluun Israelissa näyttäisi liittyvän vahva näkemys vedestä ja luonnonvaroista elämän turvaajana. Monessa yhteydessä korostettiin erityisesti sitä, kuinka koko yhteiskunnan elinvoimaisuus on kiinni veden riittävyydestä.

²⁴¹ *”We are all acquainted with the challenge of doing more with less. This is the time to use our accumulated experience in conjunction with our innovative spirit to pave the way toward more sustainable future.”*(Erdan 2011a).

²⁴² Ks. *”National Sustainability Conference Convened in Ashdod”*, 2011.

²⁴³ Erdan 2011c.

²⁴⁴ De Wilde 2008, 598.

²⁴⁵ Buzan ym. 1998, 75.

*“Our livelihoods depend on limited resources. Arable soils, fresh water, forests and biodiversity are under growing pressure. Increases in population and living standards are leading to ever-increasing demands for energy, water and food.”*²⁴⁶ Käännös, LM.

Ihmiskunnan selviytymisen ja ympäristön pyhään liittoon turvallistamisen viiteryhmänä liittyikin tietyllä tapaa paradoksi: suojautuakseen ympäristömuutokselta ja säilyttääkseen nykyisen sivilisaation tason on myös ihmiskuntien itsessään muututtava.²⁴⁷ Tämä tarkoittaa kokonaisvaltaista muutosta käyttäytymisessä ja tavassa suhtautua luontoon. Selvitäkseen esimerkiksi vesivarojen ehtymisestä on ihmiskunnan muutettava kulutuskäyttäytymistään kestävämpään suuntaan, mikä tarkoittaa käytännössä luonnonvaran näkemistä uudessa valossa. Kööpenhaminan koulukunnan mukaan käyttäytymisen ja ajatusmallien muutos merkitsee ihmisen jonkinasteisen vastuun hyväksymistä puhtaan luonnonlakeihin ja jumaluskoon pohjautuvan ajattelun sijaan.²⁴⁸

Koska suurimmassa osassa aineistoa turvallistamisen viiteryhmä oli joko Israelin kansa tai globaali maailmanyhteisö, on tarkastelu hyvä palauttaa lopuksi sen alkulähteille. Turvallistamisen objekteista ei voida katsoa löytyneen vakavasti otettavia viitteitä varsinaisesta turvallisuusajattelun muutoksesta. Ympäristödiskurssin vahvuuden vuoksi on kuitenkin syytä pohtia sen merkitystä keskustelussa. Korhosen määrittelemä käsite ”yhteiskunta ekologisena turvallisuusobjektina”²⁴⁹ toimii tässä yhteydessä mielestäni hyvänä tarkastelupintana. Aineistossa oli selkeästi havaittavissa tietynlainen diskurssi, jossa luonnonvarojen rajattomasta hyödyntämisestä ollaan siirtymässä kohti tasapainoista rinnakkaiseloä. Tällaisissa tapauksissa luonnonvaroja voidaan käyttää kohtuudella ihmiskunnan elintärkeiden toimintojen ylläpitämiseksi. Näin ollen turvallistamisen päälinjaksi viiteryhmänä säilyvät edelleen valtiot ja niiden kansalaiset, mutta mukaan on tullut myös se ympäristö (ja siten luonnonvarat), jonka ympäröimänä ihmiset elävät.

5.5. Riskihavaintojen tyyppi

Tässä analyysiluvussa olen esitellyt sisällönanalyysin keinoin puretun ja uudelleen kootun aineiston teemoittain jaoteltuna. Tämän alaluvun tavoitteena on tarkastella aineistossa

²⁴⁶ *“Our livelihoods depend on limited resources. Arable soils, fresh water, forests and biodiversity are under growing pressure. Increases in population and living standards are leading to ever-increasing demands for energy, water and food.”* (Erdan 2012b).

²⁴⁷ Buzan ym. 1998, 76.

²⁴⁸ Emt, 81.

²⁴⁹ Ks kappale 3.5, s. 27.

esiintyneitä riskihavaintoja laajemmassa perspektiivissä, joka huomioi analyysin kontekstin ja tason sekä kokoaa yhteen jo saadun informaation.

Riskihavaintoja tarkasteltaessa on tarpeen kiinnittää huomio erityisesti puheissa havaittujen riskien laatuun ja arvioihin niiden toteutumismahdollisuuksista. Havainnot riskien luonteesta muodostuvat aina sosiaalisen kanssakäymisen tuloksena, jolloin myös kontekstin huomioiminen nousee merkittävään asemaan. Tämän tutkimuksen aineistossa veden niukkuudesta tai vähäisten varojen saastumisesta koituvia riskejä esitettiin kohtalaisen selkeästi. Riskihavainnoissa toistuivat säännöllisesti Israelin oma painiskelu veden niukkuuden ja sen tuottamien haasteiden kanssa. Veden niukkuus nähtiin monessa yhteydessä myös alueellisena kysymyksenä, jonka ratkaiseminen vaikuttaa paitsi yleiseen kehitykseen, myös edistää ainakin retoriikan tasolla rauhan saavuttamista.²⁵⁰ Israelin pitkä historia niukkojen vesivarojen maana on todennäköisesti johtanut osaltaan siihen, että arviot lisääntyvän vedenkulutuksen ja kuivuuden riskeistä tulivat niin vahvasti puheen tasolla esiin. Veden niukkuudesta aiheutuvat riskit ovat sen historian valossa ikään kuin jo tiedossa ja niistä on vankkaa kokemusta, mikä sai myös arviot uhkien toteutumisesta vaikuttamaan uskottavilta. Tämä näkyi erityisen hyvin niissä puheissa, joissa veden niukkuus yhdistyi arvioihin ilmastomuutoksen vaikutuksista tulevaisuudessa.²⁵¹ Ilmastomuutoksen seuraukset tuotiin esiin vahvoina ja potentiaalisina ja niihin liitettiin vahvasti vesivarojen hupenemisen uhka.

Riskihavaintojen ja laajemmin turvallistamisen osalta merkittävää on myös se, millä tasolla ne tapahtuvat. Uusia turvallisuusuuhkia ei välttämättä voida enää tarkastella tiukan valtiokeskeisesti, vaan ne nähdään yhä useammin koko ihmiskuntaa koskevin haasteina. Turvallisuuden voidaan yleisesti ottaen nähdä laajentuneen yhtäaikaaisesti sekä alaspäin valtiosta yksilöön että horisontaalisesti uusille sektoreille. Laitisen mukaan myös poliittinen vastuu turvallisuuden tuottamisesta on samanaikaisesti laajentunut valtiosta kohti ylikansallisia instituutioita ja toisaalta paikallistasoa.²⁵² Tämä oli havaittavissa myös aineistossa. Globaalitason riskipuheissa korostuivat yhteinen vastuu ja toiminnan välttämättömyys.

²⁵⁰ Netanyahu 2010a.

²⁵¹ Tähän liittyen ks esim. *"Israel's Second National Communication on Climate Change" 2010.*

²⁵² Laitinen 1999, 102-103.

*”Mutta meidän on toimittava yhdessä. Yhteistyö ja tiedon sekä parhaiden käytänteiden jakaminen ovat avain tavoitteidemme saavuttamiseksi.”*²⁵³

Etenkin globaalitason keskustelussa olikin havaittavissa Israelin vahva pyrkimys profiloitua asiantuntijaksi vesipulaan liittyvissä ongelmissa.²⁵⁴ Kööpenhaminan koulukunnan mukaan erityisesti globaalilla areenalla ympäristön turvallistamisen suhteen voi erottua vahvempia ja heikompia toimijoita, joiden roolit myös vaihtelevat asiakysymyksestä toiseen. Johtavat toimijat ovat niitä, jotka ovat vahvasti sitoutuneet kansainväliseen toimintaan tietyn asianomaisen ympäristökysymyksen tiimoilta.²⁵⁵ Israelia voidaan pitää tietyssä mielessä tällaisena toimijana globaalin vesi- ja laajemmin resurssipulan ratkaisemiseen liittyvissä toimissa. Ainakin retoriikan tasolla se tuntui myös olevan valmis ottamaan vastuuta globaalin vesipulan ratkaisemisessa, joskin aineistossa painottui vahvasti myös yhteistyön merkitys. Tämän tyyppistä retoriikkaa ja vahvaa kansainvälistä roolia ei kuitenkaan voida pitää vielä turvallistamisena itsessään, vaan enemmänkin politisoitumisena.²⁵⁶

6. JOHTOPÄÄTÖKSET

*”Jokaisella ihmisellä tulisi olla käsitys ympäristöstä, luonnosta ja vedestä huolehtimisesta. Näin ollen liiallisen vedenkäytön tai sen tuhlaamisen tulisi aiheuttaa jonkinlaista huolta. Jonkinlaista vastuuta ja sen myötä itsekuria.”*²⁵⁷

-Dalai Lama

Tämän tutkimuksen ensisijaisena tavoitteena oli selvittää turvallistamisen teorian avulla, miten kriittisenä kysymyksenä veden niukkuutta Israelissa pidetään ja millaisia toimenpiteitä sen ratkaisemiseksi ollaan valmiita tekemään. Tutkimuksellisen tavoitteen voidaan katsoa täyttyneen siinä mielessä, että valitusta aineistosta oli löydettävissä runsaasti tutkimustehtävän selvittämistä tukevia havaintoja, jotka oli mahdollista koota tyypittelyn jälkeen uudestaan havainnollistaviksi

²⁵³ “*But we must work together, Cooperation and the sharing of knowledge and the best practices are key to achieving our goals.*” (Erdan 2012b).

²⁵⁴ Netanyahu 2009 & Netanyahu 2012b.

²⁵⁵ Buzan ym. 1998, 77.

²⁵⁶ Buzan ym. 1998, 78.

²⁵⁷ “*Every human should have the idea of taking care of the environment, of nature, of water. So using too much or wasting water should have some kind of feeling or sense of concern. Some sort of responsibility and with that, a sense of discipline*”.

kategorioiksi. Keskustelu vedestä oli aineiston osalta hyvin monisyistä ja siihen liittyivät sekä Israelin omat että globaalit vesivarat. Koska suurimassa osassa tapauksia puheet maailman vesivarojen hupenemisesta kytkeytyivät selvästi myös Israelin omaan tilanteeseen, voidaan niiden nähdäkseni katsoa heijastavan näkemyksiä siitä, miten merkittävänä asiana vesipulaa yleisesti ottaen pidetään ja kontribuoivan merkityksellisellä tavalla asetettuun tutkimuskysymykseen.

Tähän tutkimukseen valittiin aineisto valikoivan otannan menetelmällä, jolloin siinä korostuvat tarkoituksenmukaisesti juuri ne teemat, joista halutaan saada syvällisempää tietämystä. Kuten jo edellisessä kappaleessa mainitsin, voidaan aineiston valintaa pitää tutkimuksenasettelun kannalta onnistuneena. Sisällönanalyysi metodina tuki mielestäni analyysissa hyvin sekä tehtävänantoa että teoreettisen viitekehyksen soveltamista. Se osoittikin kokonaisuudessaan käyttökelpoisuutensa ja paikkansa tässä tutkimuksessa. Asetettuihin tutkimuskysymyksiin päästiin käsiksi purkamalla aineisto osiin ja etsimällä samankaltaisuuksia. Laajasta aineistosta tehdyllä hyvin systemaattisella tyypittelyllä ja uudelleenkategorisoinnilla on mahdollista saavuttaa tietoa, joka pelkästään kielen rakenteita ja sen tuottamisen tapoja analysoimalla jäisi muuten ehkä havaitsematta. Sisällönanalyysin avulla voidaan sen systemaattisen tutkimusotteen vuoksi koota ja ottaa huomioon hyvin laaja joukko erilaisia teemoja, mutta päästä samalla käsiksi syvällisiin merkityksiin. Samankaltaisuuksien perusteella toteutettu ryhmittely toistuvista merkityksistä mahdollistaa ainakin jonkinasteisten yleistysten tekemisen johtopäätöksissä.

Koska alun perin käsitelty aineisto oli ennen raakahakuja melko laaja, on tässä vaiheessa hyvä tehdä muutama yleishuomio analyysissa käytetyn aineiston suhteesta kokonaisuvaan. Kokonaistasolla arvioituna veden niukkuuden ja laajemmin ympäristökysymysten ei tämän tutkimuksen perusteella voida tulkita olevan mitenkään poikkeuksellisen näkyviä agendoja Israelin hallituksen politiikassa. Viikoittain ilmestyvät kabinettiselonteot antavat kohtalaisen kattavan ja realistisen kuvan kulloinkin hallituksen käsiteltävänä olevista asiakysymyksistä. Käsitellyltä ajanjaksolta selontekoja oli löydettävissä lähes 200. Vesi mainittiin niissä jossakin muodossa vain noin joka kymmenennessä. Tämä kuitenkin kertoo nähdäkseni vain vesikysymyksen relevanttiudesta päätöksenteon kannalta eikä siten kosketa suoraan tehtävänantoa. Huomiona se on silti mielenkiintoinen ja kertoo jotain harjoitettavasta politiikasta. Jäljelle jäänyt aineisto oli riittävän kattava ja monivivahteinen antamaan osviittaa riskipuheen

yhdistymisestä veden niukkuuteen. Näistä havainnoista tehtyjä tulkintoja käsittelen vielä tämän tutkimuksen lopuksi.

6.1. Veden niukkuus aiheuttaa monia riskejä

Aineiston analyysin perusteella Kööpenhaminan koulukunnan mukaiset turvallistamisen kriteerit voidaan tässä aineistossa tulkita täyttyvän. Veden niukkuuteen liittyvästä argumentoinnista oli löydettävissä merkkejä sen näkemisestä uhkaavana. Keskustelussa oli erityisen selkeästi havaittavissa turvallistamisen kaksi debattia: riskiarvioiden sekä toimenpide-ehdotusten esittäminen. Myös koulukunnan asettamat kolme kriteeriä turvallistumisen onnistumiselle täyttyivät.²⁵⁸ Riskiarvioiden vahvuus vaihteli ihmiskunnan olemassaoloa uhkaavista riskeistä veden niukkuuteen liittyvien asiantilojen toteamiseen. Näistä etenkin ensimmäinen viittaa myös vahvaan turvallistamiseen. Puheissa korostuivat ensinnäkin seuraamusten peruuttamattomuus ja kulutuskäyttäytymisen sekä globaalin (talous)kehityksen, eli ihmisen toiminnan, vaikutus riskien voimistumiseen. Toiseksi, aineistossa korostettiin myös sitä, kuinka kohtalon hetket vesiongelman suhteen ovat pian käsillä ja painotettiin toiminnan tärkeyttä, koska paluu aikaisempaan ei olisi kohta enää mahdollinen. Kolmanneksi, aineistosta oli löydettävissä runsaasti ratkaisuvaihtoehtoja vesipulan korjaamiseksi.

Riskihavaintoja koskeviin löydöksiin liittyy myös ilmastonmuutoksen kytkeytyminen niihin. Vaikka se ei ollut tarkastelun kohteena sinänsä, oli sen ilmentyminen niin ilmeistä, että pidän tarpeellisena aiheen nostamista esiin tässä yhteydessä. Ilmastonmuutos teemana kulki vesikysymyksen rinnalla läpi aineiston. Sen esiintyvyys oli ehkä hieman runsaampaa globaalitason ongelmista puhuttaessa, mutta oli nähtävissä myös kansallisen tason puheissa. Ilmastonmuutoksen näkyvyys on mielenkiintoinen seikka tämän tutkimuksen kannalta, sillä se tuntui usein vahvistavan veden niukkuuteen liittyvien uhkakuvien voimakkuutta. Monessa tapauksessa argumentointi noudattikin kaavaa: ”Koska ilmastonmuutos on vallitseva tosiasia, on myös resurssipulaan liittyvät ongelmat otettava erityisellä vakavuudella”. Ilmastonmuutosdiskurssin vaikutukset näkyivät erityisesti siinä, kuinka kiireelliseksi ongelmaksi veden niukkuus saatiin vaikuttamaan. Sen yhteydessä korostuivat myös useammin veden niukkuudesta koituvat turvallisuusongelmat ja koko ihmiskunnan olemassaoloa uhkaava luonne.

Kaiken kaikkiaan tutkimusaineiston valossa voidaan todeta, että veden niukkuuteen liittyy hallituksen toimesta retoriikkaa, jossa se nähdään uhkaavana, toimenpiteitä vaativana ja

²⁵⁸ Kriteereihin liittyen, ks. tämän tutkimuksen kappale 3.5.1.

kiireellisesti ratkaistavana ongelmana. Toisin sanoen se on ainakin osin turvallistettu. Se ei ehkä aja prioriteettilistan kärkipäähän ohi kaikkien mahdollisten asiakysymysten, mutta nähdään sellaisenaan merkittävänä riskinä myös ihmiselolle. Ympäristöongelmien kumuloituminen ja tieteellisen tiedon lisääntyminen näyttäisi vaikuttavan myös siihen, miten merkittävänä uhkina yksittäiset ongelmat koetaan. Voi hyvin olla, että ilmastonmuutosdiskurssi on omiaan muuttamaan myös veden niukkuuteen liittyvää keskustelua suuntaan, jossa ongelma nähdään entistä nopeampia toimenpiteitä vaativana ja jopa valtioturvallisuutta uhkaavana. Se seikka jää kuitenkin vielä toistaiseksi tulevaisuuden nähtäväksi.

6.2. Veden niukkuus on globaali kysymys

Puhe veden niukkuudesta ulottui aineistossa kansallisen tason pulmasta globaaliin kysymykseen veden riittävydestä. Keskusteluympäristön monimuotoisuus asettaa omat haasteensa suorien johtopäätösten tekemiselle, mutta se sai myös aikaan mielenkiintoisen havainnon. Veteen liittyvä diskurssi näyttäisi nimittäin aineiston perusteella muuttuvan hieman sen mukaan, millä politiikan tasolla liikutaan. Globaalitason puheissa korostuivat yhteistyö ja asian kiireellisyys. Puheissa painotettiin resurssipulan uhkan lisääntymistä tulevaisuudessa ja varoitettiin erityisen voimakkaasti sen seurauksista koko ihmiskunnan olemassaololle. Ratkaisuksi tarjottiin yhteistyön lisäksi tiedon ja hyvien käytäntöjen jakamista.

Siinä missä globaalilla tasolla keskustelussa korostui niukkuuden uhkaavuus, voidaan kansallisen tason diskurssia katsoa luonnehtivan tietynlainen turvallistumisen jälkeinen debatti. Teknologisen painottumisen johdosta päällimmäiseksi mielikuvaksi jäi, että veden niukkuuden ongelmaan on löydetty Israelille sopiva ratkaisu: lisäveden tuottaminen. Ratkaisun myötä myös akuutein uhka niukkuuden suhteen on väistymässä. Niukkuutta pidettiin kansallisella tasolla useimmiten enemmän ongelmallisena vaivana kuin merkittävästi turvallisuutta uhkaavana riskinä. Tämä havainto perustuu erityisesti siihen, että vesikysymystä korostettiin monessa kohtaa merkittävänä riskinä ja jopa uhkaavana, mutta samalla painotettiin, että ratkaisut ovat olemassa tai jopa osin jo käytössä. Tämän havainnon takana voivat hyvin piillä myös poliittiset vaikutteet. Kulloinkin vallassa olevan hallituksen ei välttämättä ole kannattavaa korostaa ongelmia, vaan ennemminkin vakuuttaa kansalaisille, että ne ovat jo hoidossa.

Globaali- ja paikallistason puheissa voidaankin havaita Israelin vaihtuva rooli areenasta riippuen. Globaaleissa kysymyksissä näkyi Israelin edelläkävijyys vesiteknologiaan liittyvissä asioissa. Kansallista osaamista korostettiin ja monessa kohdin tehtiin selväksi, että avaimet globaalin

vesipulan ratkaisemiseksi ovat Israelin käsissä. Osin tästä johtuen oli globaalitason keskustelu myös hyvin ratkaisukeskeistä. Vaikka ongelman vakavuutta korostettiin monin paikoin, nousi pääviestiksi kuitenkin se, että vielä ei ole liian myöhäistä muuttaa suuntaa. Puheissa perättiin kansainvälistä yhteistyötä ja hyvien käytäntöjen jakamista. Myös kansallisen tason puheissa oli nähtävissä edistyksellisen teknologian diskurssi, mutta sitäkin enemmän koko kansakunnan osaaminen ja kyvykkyys ympäristöasioiden ratkaisemisessa. Siinä missä globaalitasolla korostuivat enemmän vesipulan negatiiviset vaikutukset ihmiskunnan kohtalolle, painottuivat kansallisen tason diskurssissa tulevaisuuden mahdollisuudet ja kansakunnan hyvinvoinnin edistäminen ratkaisujen avulla.

Alueellinen taso ei itsessään ollut erityisen näkyvä osa aineistossa. Keskustelu kulminoitui enemmän globaaleihin ongelmiin ja Israelin kokemuksiin haasteisiin. Niissä tapauksissa, jotka koskivat alueellisia ongelmia, keskityttiin etenkin yhteisen kohtalon korostamiseen. Aineistossa korostuivat myös enemmän vastuiden ja velvollisuuksien diskurssit. Puheissa painottuivat kuitenkin myös alueen kehityksen tuomat mahdollisuudet. Kaiken kaikkiaan alueellisen tason riskipuhe kytkeytyi selvemmin kansallisen kuin globaalitason diskurssiin. Toisin sanoen siihen liittyvät uhkakuvat eivät olleet merkittävän voimakkaita ja puheissa korostui myös mahdollisuuksien diskurssi. Ratkaisujen toimeenpano nähtiin enemmän toimijoiden omalla vastuulla olevaksi kuin kaikkien yhteiseksi asiaksi. Alueellisen tason yhteydessä on hyvä huomioida myös Palestiinan asema, jota ei sen merkittävyyden vuoksi voida nähdäkseni jättää käsittelyn ulkopuolelle. Koska Palestiinan rooli jäi aineistossa hyvin vähälle huomiolle, kohdistuu pääasiallinen johtopäätös siihen liittyvästä diskurssista nimenomaisesti siihen, että sitä ei ole. Niissä aineistonosissa, joissa Palestiinaa sivuttiin jotenkin, vedottiin yhteisiin vesisopimuksiin ja vaadittiin vahvempia toimia myös palestiinalaishallinnon toimesta. Palestiinalaisnäkökulman puuttuminen Israelin tilanteeseen keskittyvässä aineistossa lienee luonnollista, mutta myös kokonaisratkaisun kannalta haitallinen piirre. Israelin tarjoamat teknologiset ratkaisut eivät todennäköisesti ole riittäviä, koska Palestiinan taloudellinen ja yhteiskunnallinen kapasiteetti niiden käyttöönoton suhteen on niin heikko. Ironista tavallaan onkin, että pysyvemmän ratkaisun kannalta juuri globaalitason diskurssi saattaisi olla se, jonka avulla myös Israelin kokemat tulevaisuudenhaasteet olisi mahdollista ratkaista kokonaisvaltaisesti. Israel on nyt tarjoamassa maailman kehittyville valtioille sitä tiedollista ja taidollista tukea, jota sen todennäköisesti tulisi tarjota Palestiinalaishallinnolle. Asian sivuuttamisella ja hyvällä uskolla kysymystä kun ei todennäköisesti ratkaista.

Yhteenvedona voitaneen tämän aineiston perusteella todeta, että veden niukkuus nähdään tällä hetkellä hieman uhkaavampana globaalilla tasolla kuin kansallisesti. Globaalitasolla korostuvat myös Israelin rooli suunnannäyttäjänä sekä välittömän toiminnan ja yhteistyön tarve. Diskurssien perusteella oli havaittavissa se, että vesikysymys voidaan tarvittaessa nähdä myös yhteisenä asiana, joka on mahdollista kaikkien osapuolten voimin ratkaista.

6.3. Veden niukkuus on uhka ympäristölle ?

Yksi tämän tutkimuksen tarkoituksia oli pohtia sitä, miten veden niukkuus ympäristökysymyksenä soveltuu ja sijoittuu turvallisuuskeskustelun laajaan kenttään. Analyysiosiossa kävi ilmi, että veteen liittyvät arvot vaihtelevat hyötyarvosta puhtaaseen luontoarvoon ensimmäisen kuitenkin painottuessa. Veden näkeminen vapaasti hyödynnettävissä olevana resurssina kytkee keskustelun perinteisen turvallisuuden diskurssiin. Jos vesi nähdään pääasiallisesti hyvinvointia ja kehitystä tuottavana resurssina, muuttuu suhtautuminen siihen väistämättä turvallisuuspoliittiseksi. Vesi resurssina muuttuu geopolitiikaksi, kun sen hallitsemisesta tulee järkevää politiikkaa. Niukkuus on tuolloin omiaan lisäämään kamppailua siitä.

Kuten jo niin moneen kertaan todettua, on Israelin suhtautuminen veteen ollut historian valossa voimakkaan strategista ja siten perinteisessä mielessä turvallisuuspoliittista. Aineiston analyysi vahvisti ennakkokäsityksiä osin, mutta paljasti kuitenkin viitteitä myös muunlaisesta suhtautumisesta kysymykseen. Aineistossa tuli esiin paikoitellen hyvinkin vahvana ajatus kestävästä resurssien käytöstä. Etenkin pääministeri Netanyahun puheissa oli havaittavissa selkeä ”enemmän vähemmällä” -ajattelumalli myös veteen liittyen. Tämä diskurssi liittyy turvallisuusdebattiin siinä mielessä, että sen myötä myös suhtautuminen veteen luonnonvarana muuttuu ratkaisevalla tavalla. Kestävän kulutuksen diskurssi keskittää huomion luonnonvaran säilymiseen itsessään sen sijaan, että puhuttaisiin sen käyttömahdollisuuksista. Sitä voidaan myös pitää merkinä luonnonvaran turvallistamisesta. Vaatimus vedenkulutuksen vähentämisestä näkyikin vahvana aineistossa.

Uudet uhkakuvat vanhaan kontekstiin liitettynä saattavatkin aiheuttaa Israelissa eräänlaisen turvallisuusdilemman. Veden niukkuus koetaan todennäköisesti yhä jatkossakin uhkaksi, koska se linkittyy niin vahvasti myös kysymykseen Palestiinasta ja vesivarojen hallinnasta. Toisaalta vesivarojen ehtymiseen liittyvät tulevaisuuden uhkat pakottavat miettimään kysymystä juurikin

Palestiinaan tai vähintään Länsirannan tilaan suhteutettuna. Kokonaisvaltaisen ratkaisun kannalta tuntuisikin johdonmukaiselta, että mahdollisen turvallisuusajattelun muutoksen myötä muuttuvat käytänteet liitettäisiin koskemaan myös Palestiinan vesivaroja. Muutkin ratkaisut ovat toki mahdollisia. Niukkuuden ja siihen liittyvien uhkien vähenemisellä Israelissa voi olla positiivisia kerrannaisvaikutuksia myös Palestiinassa esimerkiksi teknologian käyttöönoton johdosta vapautuvien vesivarojen myötä. Käytetty aineisto ei antanut riittävästi viitteitä johtopäätösten tekemiseen suuntaan tai toiseen juuri tässä asiassa. Kysymyksen puuttuminen diskurssista lähes kokonaan tosin kielii, ettei ratkaisu ehkä ole kolkuttelemassa oven takana ihan lähiaikoina.

Vaikka vesikysymys on koluttu läpi tutkimuksellisessa mielessä hyvin monesta eri näkökulmasta, antaa asetelma silti edelleen aihetta jatkopohdintoille. Tämänkin tutkimuksen puitteissa olisi mahdollista laajentaa aineistoa ja tehdä entistä syvällisempiä tulkintoja esimerkiksi tarkastelujaksoa muuttamalla. Hepreankielen tuntemus parantaisi jatkotutkimuksen mahdollisuuksia huomattavasti, sillä nyt tarkastelu rajoittui suhteellisen luonnollisesti niihin puheisiin ja uutisiin, jotka olivat englanniksi saatavilla. Mediakeskustelun runsauden vuoksi voisi olla mielenkiintoista tarkastella myös siellä vallitsevia näkemyksiä, joko hallinnon linjoihin verrattuna tai erillisenä diskurssinaan.

Vaikka turvallisuuden viitekehystä on syytetty usein jähmeydestä ja vanhoihin kaavoihin kangistumisesta, antaa se kaikessa moninaisuudessaan mielestäni hedelmälliset lähtökohdat juuri muutoksen tutkimiselle. Vesikysymyksen yhteydessä tämä tarkoittaa ajatusta uusista uhkista, jotka nousevat vaarantamaan yhteiskuntien selviytymisen ja olemassaolon. Israel ei ole tässä suhteessa mikään poikkeus ja esimerkiksi ilmastonmuutos tulee todennäköisesti koskettamaan sitä rajummin kuin vaikkapa monia länsimaita. Se, millaisen keinovalikoiman puitteissa uusiin haasteisiin aiotaan tulevaisuudessa vastata, riippuu pitkälti siitä, millaisen diskurssin avulla veden niukkuuteen liittyviä ongelmia tuodaan esiin. Tähän mennessä ratkaisuja ovat olleet vallan ja hallinnan politiikka, joiden turvin on taattu suhteellisen vankka menestys myös veden niukkuuteen liittyvän problematiikan suhteen. Teknologiset ratkaisut näyttäisivät olevan vahva ehdokas seuraavaksi kehitystrendiksi. Tähän tutkielmaan liittyneen taustoittavan tutkimuksen valossa ne eivät kuitenkaan vaikuttaisi keinoina riittävän, minkä vuoksi vallitseviin diskursseihin on perusteltua kiinnittää huomiota myös jatkossa. Valtapolitiikalla ja vedenkäytön tehostamisellakaan ei ole enää juuri merkitystä, jos viimeinenkin pisara käytettävissä olevista vesivaroista on kulutettu loppuun.

LÄHDELUETTELO

Primääriaineisto

Erdan, Gilad (2010a): Puhe 1.2.2012. Herzliya Conference.

Erdan, Gilad (2010b): Ympäristönsuojeluministerin esipuhe teoksessa: Israel's 2nd National Communication on Climate Change. Environmental Protection Ministry of Israel. November 2010.

Erdan, Gilad (2011a): Ympäristönsuojeluministerin esipuhe teoksessa: The Path Toward Sustainable Development in Israel. Environmental Protection Ministry. 2011.

Erdan, Gilad (2011b): Statement at Committee on Sustainable Development. High-Level Segment Opening Session, CSD-19. 11.5.2011.

Erdan, Gilad (2011c): Statement at the Transboundary Water and Regional Sustainability Panel. Ashdod Sustainability Conference. December 13, 2011.

Erdan, Gilad (2012a): Statement at the United Nations Conference on Sustainable Development, Rio 20+. June 2012.

Erdan, Gilad (2012b): Statement at the Committee on Sustainable Development 11.8.2012.

Netanyahu, Benjamin (2009a): Puhe YK:n yleiskokouksessa. Saatavilla:
<http://www.pmo.gov.il/English/MediaCenter/Speeches/Pages/speechUN240909.aspx>. luettu 20.1.2013.

Netanyahu, Benjamin (2009b): Puhe 14.6.2009. Saatavilla:
<http://www.pmo.gov.il/English/MediaCenter/Speeches/Pages/speechbarilan140609.aspx>, luettu 19.1.2013.

Netanyahu, Benjamin (2009c): Kabinettikokouksen huomiot 18.10.2009. Saatavilla:
<http://www.pmo.gov.il/English/MediaCenter/SecretaryAnnouncements/Pages/govmes181009.aspx>, luettu 20.1.2013.

Netanyahu, Benjamin (2009d): Kabinettikokouksen huomiot 25.10.2009. Saatavilla:
<http://www.pmo.gov.il/English/MediaCenter/SecretaryAnnouncements/Pages/govmes181009.aspx>. luettu 20.1.2013.

Netanyahu, Benjamin (2009e): Puhe 9.11.2009. Saatavilla:
<http://www.pmo.gov.il/English/MediaCenter/Speeches/Pages/speechjewish091109.aspx>, luettu 20.1.2013.

Netanyahu, Benjamin (2009f): Kabinettikokouksen huomiot 20.6.2010. Saatavilla:
<http://www.pmo.gov.il/English/MediaCenter/SecretaryAnnouncements/Pages/govmes200610.aspx>, luettu 19.1.2013.

Netanyahu, Benjamin (2010a): Puhe 7.7.2010. Saatavilla:
<http://www.pmo.gov.il/English/MediaCenter/Speeches/Pages/speechpres070710.aspx>. luettu 19.1.2013.

Netanyahu, Benjamin (2010b): Puhe 27.7.2010. Saatavilla:
<http://www.pmo.gov.il/English/MediaCenter/Speeches/Pages/speechmabal270710.aspx>, luettu 20.1.2013.

Netanyahu, Benjamin (2010c): Puhe 8.7.2010

<http://www.pmo.gov.il/English/MediaCenter/Speeches/Pages/speechCFR080710.aspx>, luettu 20.1.2013.

Netanyahu, Benjamin (2010d): Huomioita ennen illallistapaamista. 1.9.2010.

<http://www.pmo.gov.il/English/MediaCenter/Speeches/Pages/speechbefore010910.aspx>, luettu 21.1.2013.

Netanyahu, Benjamin (2010e): Kabinettikokouksen huomiot 28.11.2010. Saatavilla:

<http://www.pmo.gov.il/English/MediaCenter/SecretaryAnnouncements/Pages/govmes281110.aspx>, luettu 20.1.2013.

Netanyahu, Benjamin (2010f): Puhe 13.12.2010. Saatavilla:

<http://www.pmo.gov.il/English/MediaCenter/Speeches/Pages/speechglobes131210.aspx>, luettu 22.1.2013.

Netanyahu, Benjamin (2011a): Puhe 2.6.2011. Saatavilla:

<http://www.pmo.gov.il/English/MediaCenter/Speeches/Pages/speechHitech020611.aspx>, luettu 23.1.2013.

Netanyahu, Benjamin (2011b): Kabinettiselonteko 10.7.2011. Saatavilla:

<http://www.pmo.gov.il/English/MediaCenter/Spokesman/Pages/spokestart100711.aspx>, luettu 22.1.2013.

Netanyahu, Benjamin (2012a): Kabinettiselonteko 12.2.2012. Saatavilla:

<http://www.pmo.gov.il/English/MediaCenter/SecretaryAnnouncements/Pages/govmes120212.aspx>, luettu 23.1.2013.

Netanyahu, Benjamin (2012b): Statement at the United Nations Conference on Sustainable Development, Rio 20+. June 2012.

Pääministerin toimisto (2011): Cabinet Approves Emergency Plan to Increase the Production of Desalinated Water. Saatavilla:

<http://www.pmo.gov.il/English/MediaCenter/Spokesman/Pages/spokewater300111.aspx>, luettu 22.1.2013.

Pääministerin toimisto (2011): PM Netanyahu Dedicates Kishon River Park and Rehabilitation Project.

Saatavilla: <http://www.pmo.gov.il/English/MediaCenter/Spokesman/Pages/spokekishon150211.aspx>, luettu 20.1.2013.

Pääministerin toimisto (2011): Cabinet Approves a Decision to Clean Up the Kishon River. Saatavilla:

<http://www.pmo.gov.il/English/MediaCenter/Spokesman/Pages/spokekishon100711.aspx>, luettu 23.1.2013.

Pääministerin toimisto (2012): Israel Launches its First-Ever Global Television Campaign to Brand it as a Green Country. Saatavilla:

<http://www.pmo.gov.il/English/MediaCenter/Spokesman/Pages/spokeCNN210612.aspx>, luettu 23.1.2013.

Energia- ja vesivaraministeriö (2012): The minister of Energy and Water Resources, Dr. Uzi Landau: embarking on a river restoration project. Saatavilla:

<http://energy.gov.il/English/AboutTheOffice/SpeakerMessages/Pages/GxmsMniSpokesmanReStream.aspx>, luettu 22.1.2013.

Ympäristönsuojeluministeriö (2009): The ministry's ecological house presents wide range of green building components. Saatavilla:

http://old.sviva.gov.il/Enviroment/bin/en.jsp?enPage=e_BlankPage&enDisplay=view&enDispWhat=Object&enDispWho=News^14889&enZone=e_news, luettu 22.1.2013.

Ympäristönsuojeluministeriö (2010): Environmental Protection Minister Addresses the Herzliya Conference on Green Economy and Cleantech. Saatavilla:

http://old.sviva.gov.il/Enviroment/bin/en.jsp?enPage=e_BlankPage&enDisplay=view&enDispWhat=Object&enDispWho=News%5el5428&enZone=e_news, luettu 23.1.2013.

Ympäristönsuojeluministeriö (2010): Salt Harvesting Alternative is Considered Best Solution to Dead Sea. Saatavilla:

http://old.sviva.gov.il/Enviroment/bin/en.jsp?enPage=e_BlankPage&enDisplay=view&enDispWhat=Object&enDispWho=News%5el5428&enZone=e_news, luettu 20.1.2013.

Ympäristönsuojeluministeriö (2011): Tourism and Environmental Protection Ministers Recommend Dead Sea Salt Harvest. Saatavilla:

http://old.sviva.gov.il/bin/en.jsp?enPage=e_BlankPage&enDisplay=view&enDispWhat=Object&enDispWho=News^15629&enZone=e_news, luettu 23.1.2013.

Ympäristönsuojeluministeriö (2011) National Sustainability Conference Convenes in Ashdod. Saatavilla: http://english.sviva.gov.il/bin/en.jsp?enPage=e_BlankPage&enDisplay=view&enDispWhat=Object&enDispWho=News^15829&enZone=e_news, luettu 22.1.2013.

Ympäristönsuojeluministeriö (2012): Recommendations of the Knowledge Centre for Climate Change in Israel submitted to the Minister of Environmental Protection. Saatavilla:

http://old.sviva.gov.il/bin/en.jsp?enPage=e_BlankPage&enDisplay=view&enDispWhat=Object&enDispWho=News^15967&enZone=e_news, luettu 22.1.2013.

Ympäristönsuojeluministeriö (2012): Israel Minister of Environmental Protection Gilad Erdan elected Deputy Chairman of Rio +20 conference. Saatavilla:

http://old.sviva.gov.il/Enviroment/bin/en.jsp?enPage=e_BlankPage&enDisplay=view&enDispWhat=Object&enDispWho=News^15976&enZone=e_new, luettu 23.1.2013.

Ympäristönsuojeluministeriö (2012): Green Israel” Brand Strengthened by International TV Campaign. Saatavilla:

http://old.sviva.gov.il/Enviroment/bin/en.jsp?enPage=e_BlankPage&enDisplay=view&enDispWhat=Object&enDispWho=News^15978&enZone=e_news, luettu 21.1.2013.

Ympäristönsuojeluministeriö (2012): Ministry to invest another NIS 8m to rehabilitate polluted rivers, "return them to the public as centers of leisure. Saatavilla:

http://old.sviva.gov.il/Enviroment/bin/en.jsp?enPage=e_BlankPage&enDisplay=view&enDispWhat=Object&enDispWho=News^16012&enZone=e_news, luettu 20.1.2013.

Ympäristönsuojeluministeriö (2012) Climate Change Adaptation in Israel. Ministry of Environmental Protection. November 2012.

Ympäristönsuojeluministeriö (2011) Israel’s Government Approves the Preparation of a National Plan for Promoting Green Growth. Saatavilla:

http://old.sviva.gov.il/bin/en.jsp?enPage=e_BlankPage&enDisplay=view&enDispWhat=Object&enDispWho=News^15807&enZone=e_news, luettu 22.1.2013.

Ympäristönsuojeluministeriö (2012): 220 million allocated, Dead Sea to become a national priority. Saatavilla:

http://old.sviva.gov.il/bin/en.jsp?enPage=e_BlankPage&enDisplay=view&enDispWhat=Object&enDispWho=News^15953&enZone=e_news, luettu 20.1.2013.

Sekundääriaineisto

Kirjallisuus

Abed Rabbo, Alfred & Alon Tal (2010): *Water Wisdom : Preparing the Groundwork for Cooperative and Sustainable Water Management in the Middle East*. Piscataway: Rutgers University Press.

Adam, Barbara et.al (toim.) (2000): *Risk Society and beyond: Critical Issues for Social Theory*. London: SAGE Publications Ltd.

Alkire, Sabina (2003): "Conceptual Framework for Human Security". Oxford: Centre for Research on Inequality, Human Security and Ethnicity, CRISE. Queen Elisabeth House, University of Oxford.

Alm, Oili (2010): "Veden turvallisuuspoliittinen merkitys". Teoksessa: Alm, Oili & Tapio Juntunen (2010), *Ihimillistä turvallisuutta rakentamassa – näkökulmia ja käytännön esimerkkejä*. Kansalaisjärjestöjen konfliktinehkäisyverkosto KATU.

An assessment of Vulnerability (2000). IPCC Special Report on Regional Impacts of Climate Change.

Attili, Shaddad (2004): "Israel and Palestine: Legal and Policy aspects of the Current and Future Joint Management of Shared Water Resources". Ramallah: The Negotiation Support Unit.

Balzacq, Thierry (2011): *Securitization Theory: how security problems emerge and dissolve*. London: Routledge.

Bickerton, Ian J. (2009): *Arab-Israeli Conflict: A History*. London: Reaktion Books.

Blanche, Ed (2010): "Middle East Water Wars". *Current Affairs*, June 2010.

The Blue Peace – Rethinking Middle East Water (2010). Strategic Foresight Group. Swedish International Development Agency. Swiss Agency for Development and Cooperation. Switzerland, Political Affairs Div IV of the Federal Department of Foreign Affairs.

Buzan, Barry (1991): "New patterns of global security in the twenty-first Century". *International Affairs* 67:3, 431-451.

Buzan, Barry, Ole Waever & Jaap de Wilde (1998) *Security: A New Framework for Analysis*. Boulder: Lynne Rienner.

Buzan, Barry & Lene Hansen (2009): *Evolution of International Security Studies*. Cambridge: Cambridge University Press.

Buzan, Barry & Ole Waever (2009) "Macrosecuritisation and security constellations: reconsidering scale in securitisation theory". *Review of International Studies*. 35:2, s. 253-276.

Conca, Ken & Geoffery D. Dabelko (toim.) (2002): *Environmental Peacemaking*. Washington D.C: Woodrow Wilson Center Press.

Conca, Ken & Geoffery D. Dabelko (toim.) (2004): *Green planet blues. Environmental Politics from Stockholm to Johannesburg*. Oxford: Westview Press.

Dalby, Simon (1994): "The Politics of Environmental Security". Teoksessa: Käkönen Jyrki (toim.) *Green Security and Militarized Environment*. Aldershot: Dartmouth Publishing Company Ltd.

Deudney, Daniel (2004): "The Case against Linking the Environmental Degradation and National Security". Teoksessa: Conca, Ken & Geoffery D. Dabelko (toim.): *Green planet blues. Environmental Politics from Stockholm to Johannesburg*. Colorado: Westview Press.

Deudney, Daniel (2006): "Security". Teoksessa: Dobson, Andrew & Robyn Eckersley (toim): *Political Theory and the Ecological Challenge*. Cambridge: Cambridge University Press.

De Wilde, Jaap (2008): "Environmental Security Reconstructed". Teoksessa: Brauch ym. (toim.): *Globalization and Environmental Challenges. Reconceptualizing Security in the 21st Century*. Vol 3. Hexagon Series on Human and Environmental Security and Peace. Germany, Berlin: Springer.

Eskola, Jari & Juha Suoranta (1998): *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Tampere: Vastapaino.

Farrell, Theo (2002): "Constructivist Security Studies: Portrait of a Reesearch Program". *International Studies Review*. March 1, 49-72.

Fleischer, Aliza, Ivgenia Lichtman & Robert Mendelshon (2007): "Climate Change Irrigation and Israeli Agriculture. Will Warming be Harmful?" World Bank Policy Research Working Paper 4135.

Gaza in 2020. A liveable place? A report by United Nations Country Team in the occupied Palestinian territory. August 2012.

Gordon, Frederick D. (2008): *Freshwater Resources and Interstate Cooperation : Strategies to Mitigate an Environmental Risk*. New York: SUNY Press.

Haila, Yrjö & Pekka Jokinen (2001): *Ympäristöpolitiikka: mikä ympäristö, kenen politiikka?*. Tampere: Vastapaino.

Haila, Yrjö & Ville Lähde (2003): *Luonnon politiikka*. Tampere: Vastapaino.

Harle, Vilho & Kari Laitinen (2004): "Turvallistaminen, sota ja järjestys muuttuvassa kansainvälisessä järjestelmässä". *Kosmopolis* 2/2004.

Harms, Gregory & Todd M. Ferry (2008): *Palestine-Israel Conflict: A Basic Introduction*. 2. Painos. London: Pluto Press.

Homer-Dixon, Thomas (2004): "Environmental Scarcities and Violent Conflict: Evidence form Cases". Teoksessa: Conca, Ken & Geoffery D. Dabelko (toim.): *Green planet blues. Environmental Politics from Stockholm to Johannesburg*. Colorado: Westview Press.

Human Development Report 1994. United Nations Development Report. Oxford: Oxford University Press.

Human Development Report 2009/10. Occupied Palestinian territory. Investing in Human Security for Future State. United Nations Development Programme.

Israel's Second National Communication on Climate Change 2010. Submitted under the United Nations Framework Convention on Climate Change. Jerusalem. Nov 2012.

Jokisalo, Jouko (1995): "Ympäristöturvallisuus ja ekokriisin militarisoinnin uhka". *Kosmopolis* 25:1, s. 73-81.

Juntunen Tapio (2010): "Inhimillisen turvallisuuden operationalisointi: ylevää teoriaa vai käytännön politiikkaa?": Teoksessa: Alm, Oili & Tapio Juntunen (2010), *Inhimillistä turvallisuutta rakentamassa – näkökulmia ja käytännön esimerkkejä*. Kansalaisjärjestöjen konfliktinehkäisyverkosto KATU.

Korhonen, Pekka (2008): ”Barry Buzan. Valtion käsite kansainvälisessä politiikassa”. Teoksessa: Lindroos, Kia & Suvi Soininen (toim.): *Politiikan nykyteoreetikoja*. Helsinki: Gaudeamus. Helsinki University Press.

Korhonen Senja (2010): ”Ajattelutavan muutoksen jäljillä – mitä inhimillinen turvallisuus on?” Teoksessa: Alm, Oili & Tapio Juntunen (2010), *Ihimillistä turvallisuutta rakentamassa – näkökulmia ja käytännön esimerkkejä*. Kansalaisjärjestöjen konfliktinehkäisyverkosto KATU.

Krippendorff, Klaus (2004): *Content Analysis, an Intorduction to its Methodology*. 2. Painos. Thoudans Oaks (Calif.): Sage.

Käkönen Jyrki (toim.) (1994): *Green Security and Militarized Environment*. Aldershot: Dartmouth Publishing Company Ltd.

Käkönen, Jyrki (1995): *Konfliktit, turvallisuus ja ympäristö. Modernisaation kriisi*. Jyväskylä: Atena Kustannus.

Laitinen, Kari (1998): ”Ympäristöturvallisuuden käsitteellisistä ongelmista”. *Kosmopolis* 28:3, s. 67-78.

Laitinen, Kari (1999): *Turvallisuuden todellisuus ja problematiikka: tulkintoja uusista turvallisuuksista kylmän sodan jälkeen*. Tampere: Tampereen yliopisto.

Lonergan, Steve C. (2001): ”Water and Conflict: Rethoric and Reality”. Teoksessa: Diehl, Paul F. & Nils Petter Gleditsch. (toim.) *Environmental Conflict*. Colorado& Oxford: Westview Press.

Lowi, Miriam & Brian R. Shaw (toim.) (2000): *Environment and Security: Discourses and Practices*. Basingstoke: Macmillan.

Matthew, Richard A. (1999) (toim.): *Contested Grounds. Security and Conflict in the New Environmental Politics*. New York: State University of New York Press.

Matthew, Richard A. (2000): ”Integrating Environmental Factors into Conventional Security”. Teoksessa: Lowi, Miriam R. Brian R. Shaw (toim.): *Environment and Security. Discourses and Practices*. Basingstoke: MacMillan Press Ltd.

Mustafa, Daanish (2007): ”Social Construction of Hydropolitics: the Geographical Scales of Water and Security in the Indus Basin”. *Geographical Review* 97: 4, 484-501.

Neuendorf, Kimberly A. (2002): *The Content Analysis Guidebook*. Thousand Oaks (Calif.): Sage.

Ori, Tal-Spiro (2011): ”Israeli-Palestinian Cooperation on Water Issues”. Presented to the Internal Affairs and Environment Committee. The Knesset. The Research and Information Centre.

Our Common Future (1987) Report of the World Commission on Environment and Development:. UN Documents.

Selby, Jan (2003): *Water, Power and Politics in the Middle East*. London: I.B. Tauris.

State of the Environment in Israel. Indicators, Data and trends (2010). State of Israel, Ministry of Environmental Protection.

Stritzel, Holger (2007): ”Towards a Theory of Securitization: Copenhagen and Beyond”. *European Journal of International Relations* 13:357, 357-383. SAGE Publications.

Sullivan (2009): "Hidden Water Crouching Conflict". *World Policy Journal* 09/10.

Tickner, J. Ann (1995): "Re-visioning Security". Teoksessa: Booth, Ken & Steve Smith (toim.): *International Relations Theory Today*. Cambridge: Polity Press.

Trombetta, Maria Julia (2011) "Rethinking the securitization of the environment: old beliefs, new sights". Teoksessa: Balzacq, Thierry (2011): *Securitization Theory: how security problems emerge and dissolve*. London: Routledge.

Tuomi & Sarajärvi (2009): *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Tammi. Helsinki.

United Nations UN/RES/65/154, Resolution adapted by General Assembly: 65/154 International Year of Water Co operation. 11.2.2011.

Wasserstein, Bernard (2008): *Israelis and Palestinians: Why Do They Fight? Can They Stop?*. New Haven, CT: Yale University Press.

Wendt, Alexander (1999): *Social Theory of International Politics*. Cambridge: Cambridge University Press.

West Bank and Gaza. Assesment of Restrictions on Palestinian Water Sector Development. Sector Note April 2009. Report No. 47657-GZ. Middle East and North Africa Region. Sustainable Development. World Bank.

Zeitoun, Mark (2008): *Power and Water in the Middle East: the Hidden Politics of the Palestinian-Israeli Water Conflict*. London: IB Tauris.

Sähköiset lähteet:

Aquastat 2012, <http://www.fao.org/nr/water/aquastat/main/index.stm>, luettu 8.1.2013.

Deconinck, Stefan (2006): Jordan River Basin. The Wazzani-incident in the summer of 2002 – phoney war?. Saatavilla: http://www.waternet.be/jordan_river/wazzani.htm, luettu 12.1.2013.

Good Water Neighbors. http://foeme.org/www/?module=projects&record_id=32, luettu 9.4.2013.

Haaretz 22.6. 2010. Despite Winter rainfall, drought prevails. Saatavilla: <http://www.haaretz.com/print-edition/news/despite-winter-rainfall-drought-prevails-1.297542>, luettu 18.1.2013.

Haaretz 17.1.2012. French parliament report accuses Israel of water 'apartheid' in West Bank. <http://www.haaretz.com/news/diplomacy-defense/french-parliament-report-accuses-israel-of-water-apartheid-in-west-bank-1.407685>, luettu 11.1.2013.

Israel Launches its First-Ever Global Television Campaign to Brand it as a Green Country. Saatavilla: <http://www.pmo.gov.il/English/MediaCenter/Spokesman/Pages/spokeCNN210612.aspx>. luettu 23.1.2013.

Jerusalem post 29.1.2012. Civil administrations slams french water report. <http://www.jpost.com/DiplomacyAndPolitics/Article.aspx?id=255634>, luettu 12.2.2013.

Milstein, Mati (2008). Water Deal Elemental to Mideast Peace, Experts Say. National Geographic. <http://news.nationalgeographic.com/news/2008/06/080603-israel-water.html>, luettu 13.12.2013.

Shuval, Hillel (2009): The agricultural Roots of Israel's Water Crisis. <http://www.greenprophet.com/2009/04/agriculture-roots-israel-shuval/> luettu 14.1.2013.

Transboundary Waters. United Nations.

http://www.un.org/waterforlifedecade/transboundary_waters.shtml, luettu 13.10.2012

UN News Centre : World Governments agree to boost global status of UN environmental agency.

<http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=43838&Cr=environment&Cr1=#.UPIDL68VVVI>, luettu 20.12.2012.

UNRWA: Environmental Impact Monitoring. <http://www.unrwa.org/etemplate.php?id=1366>, luettu 25.11.2012.

Water is Focus of Climate Change in Middle East and North Africa. 2011. <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/COUNTRIES/MENAEXT/0,,contentMDK:21596757~pagePK:146736~piPK:146830~theSitePK:256299,00.html>, luettu 16.1.2013.

The water issue between Israel and the Palestinians. Ministry of Foreign Affairs Israel.(2012)

http://www.mfa.gov.il/MFA/Government/Communiques/2012/Water_Israel_Palestinians-Feb_2012.htm, luettu 13.1.2013.

Water Justice Cannot Wait. Friends of the Earth Middle East. 25.9.2011. Saatavilla:

http://foeme.org/www/?module=media_releases&record_id=100, luettu 27.2.2013.

The World Fact Book (2013) West Bank: People and Society. Saatavilla:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/we.html>, luettu 28.2.2013.

LIITE 1

AINEISTON PELKISTÄMINEN

Riskihavainnot

Together we can undertake projects that overcome the scarcities of our region, like water desalination.

alueen niukkuus

The dire consequences are evident in all of Israel's

suorat seuraamukset

There is no disputing fact that Israel is facing its worst water crisis ever.

pahin vesikriisi aikoihin

The world is becoming thirstier. There are going to be severe shortages of water in China. The more that an economy grows and per capita incomes rise, water consumption increases sharply.

voimistuva uhkakuva

The global need for water is rapidly increasing.

nopeasti kasvava vedentarve

In recent years, the Israeli water economy has become caught in a deep crisis.

vesitalous kriisissä

For years, river channels have served as the polluted and neglected backyards of Israel.

merkittävä riski

We need desperately to create more water sources for our peoples and for the sake of peace

niukkuus turvallisuusuuhkana

And we're going to need water. We're going to need it anyway, even if we don't make peace. But if we make peace, we're going to need it more.

vedentarpeen lisääntyminen tulevaisuudessa

As our GDP per capita grows, water consumption grows. It's going to grow in Israel; it's growing in the Palestinian areas.

vedentarpeen lisääntyminen tulevaisuudessa

Israel is a small, densely populated country characterized by an expanding population and economic growth against a backdrop of a land and water scarcity.

niukkuus vallitsevana tilana

We see, for example, that we are facing the driest winter in decades. We do not know when it will end but it has very severe environmental implications regarding – inter alia – water use and air pollution.

vakavat vaikutukset

Our intake of natural water has decreased while our use of water has increased along with the increase in our per capita GDP and the growth of our population. We must produce more water, and we will.

vedenkulutuksen lisääntyminen riskinä

Due to the deposit of salt on the bed of the 80 square kilometer

vedenpinnan lasku riskinä

pond, water level has risen steadily by about 20 cm every year, posing a hazard to the coastal infrastructure and the tourism area.

We recognize that wasteful resource exploitation, environmental pollution and ever increasing piles of waste threaten our very existence. These threats are magnified in Israel, a densely populated and resource poor country, characterized by a high rate of population and industrial growth and heavy pressures on its infrastructure.

This is in order to deal with the crisis in the water economy and ensure the orderly supply of water to residents of Israel, while maintaining existing sources of water.

Many challenges yet await us but we will deal with them all.

Harsh reality of declining resources should guide our response.

These are challenging times for us all. [...] We cannot afford to miss this unique opportunity. Our common future depends on it.

So supplies of water and fuel and land are diminishing with these growing demands.

However, past pollution and sludge pools along its banks are still impeding both the ecological rehabilitation process and public recreational activities.

Depletion of natural resources is one of the main challenges facing humanity in the coming decades.

Degradation of soil, water, oceans and biodiversity is an undeniable reality. One billion people have no access to safe drinking water.

We still have the opportunity to be mindful of the clashing red lights, to stop, to reconsider the route, to change the direction, and to influence change.

the Israeli-palestinian interim agreement clearly states that both sides recognize the necessity to develop additional water for various uses.

We are approaching the point of no return.

As the old saying goes: We do inherit the earth from our ancestors, we borrow it from our children.

After Israel's departure from the crisis has been materializing, we are determined to get Israel's rivers out of the crisis that they are in. We have no other country. This is our only country and we must learn it through our feet.

resurssien liikkakäyttö uhkana
olemassaololle

vesitalouden kriisi

haasteita edessä

hupenevat luonnonvarat
todellisuutta
tulevaisuuden haasteet olemassa-
olon uhkana

vesivarat vähenemässä

ongelman esittäminen faktana

resurssipula uhkana
tulevaisuudessa

niukkuus faktana

kiireellisen toiminnan
vaatimus

vedentarve vallitsevana
asiantilana

riskirajoilla eläminen

nykytilan merkitys
tulevaisuudelle

kohtalokkuus

Israel's rivers are in a state of severe distress.	vesistöt vakavan uhan alla
Our livelihoods depend on limited resources. Arable soils, fresh water, forests and biodiversity are under growing pressure. Increases in population and living standards are leading to ever-increasing demands for energy, water and food.	lisääntyvä vedentarve uhkana
Climate change is harming the livelihoods and physical security of billions. It makes resource scarcity an even more acute problem, exacerbating conflicts and threatening world peace.	resurssipulan kohtalokkaat vaikutukset
[...] realization of these climate scenarios could lead to major impacts on the country's water resources, agriculture, public health, coast, energy resources, geostrategy, biodiversity and more.	vesivarat uhan alla
Israel's water sector will be highly affected by climate change.	vesitalous uhan alla
The countries of our region share a common fate - scarcity of water. This shortage is particularly evident in Israel, Jordan and the Palestinian Authority. The pressure is intensifying due to increasing population growth and the loss of usable water - as a result of pollution and processes linked to climate change.	haasteellinen tulevaisuus
Water scarcity is among the main problems faced by many societies and will become increasingly acute in the future.	akuutti ja kiireellinen ongelma

Keskeiset arvot

[...] or maximize its advantages [...]	luonnonvaran maksimaalinen hyödyntäminen
These innovations in my country and many of your countries offer humanity a sunlit future of unimagined promise.	ihmiskunnan tulevaisuus
It [protecting environment] is also important because it is an engine for great economic growth in the 21st century	ympäristö taloudellisena hyödykkeenä
Solving the water problem is an integral part of creating the state of Israel's infrastructure base for the 21st century.	Israelin tulevaisuus
We need desperately to create more water sources for our peoples and for the sake of peace	vesi kansallisena hyödykkeenä
There is no doubt that this will advance prosperity, stability and peace in the region.	alueellinen vakaus ja vauraus
Our geography, our history, our culture, our climate, the talents of our people can be unleashed to create extraordinary opportunities in tourism, in trade, in	kansan kyvykkyys mahdollisuutena

industry, in energy, in water, in so many areas.

The economy means that you can distribute fruit only if you grow the tree, and in order to grow the tree, you need light and water – it must be worthwhile to grow the tree.

vesi talouskasvun edistäjänä

Scarcity of water and land resources was an impetus for the development of cutting edge technologies in Israel in wide variety of fields, including water conservation, water treatment, recycling and reuse, seawater desalination, desert agriculture and alternative energy. We are all acquainted with the challenge of doing more with less. This is the time to use our accumulated experience in conjunction with our innovative spirit to pave the way toward more sustainable future.

Israelin edelläkävijyys

[...] the Water Authority will work to reduce the effects of pollution and to rehabilitate the sources of water in Israel.

vesivarantojen elvyttäminen

Saving the water economy is critically important and, therefore, we will advance the issue with all due seriousness so that the public may enjoy desalinated water forthwith.

vesitalouden pelastaminen
taloudellinen välttämättömyys

The goal of the rehabilitation of the river is to improve the quality of life of the Greater Haifa metropolitan area and change the face of the area. Rehabilitation of the Kishon River will right a continuing environmental wrong and improve the quality of life in Haifa and its northern suburbs.

elämänlaadun parantaminen

We will rehabilitate the river, we will return it to the public.

vesistö julkiseen käyttöön

We can improve our economies...and improve our environment by respecting the earth's natural carrying capacity.

luonnon kantokyvyn
kunnioittaminen

As governments it's our responsibility to decouple the destructive link between the economic growth and environmental degradation

ympäristö arvona

Israelis are well acquainted with the challenge of doing more with less and my Country remains ready and willing to share the expertise that we have accumulated.

israelilaiset suunnannäyttäjinä

Global policy requires integration between economic interests and development and environmental issues. We cannot merely focus on development but must leave natural resources and the ability to enjoy them to future generation just as they were left for us. We must find ways to assure that regional development coexists with environmental protection.

ympäristösuojelu arvona

So supplies of water and fuel and land are diminishing with these growing demands. We need today an agricultural

isarelilaiset suunnannäyttäjinä

revolution that brings together the innovations in hi-tech and industry and finance, and we think that we can provide both the technology and the dynamism to spearhead that revolution.

He noted that a decision to clean up the river had been delayed over the years but added that "This Government has made this important decision in order to maintain quality of life.

After decades of pollution and neglect, the Kishon River will be cleaned up and go back to being a resource that the public can enjoy.

We must relate to natural resources as the pension of the country," he said "and must provide our children with the opportunity to enjoy natural resources in the future.

And in this area, doing-more-with-less, Israel is pretty tough to beat. Take water. Israel today is a world leader in water efficiency. [...] So due to these and other innovations, Israelis use less water per capita today than we did a few decades ago, even though we are considerably more affluent. That really beats the world trend.

As a country scarce in natural resources, developing cutting-edge technologies has always been crucial to our development and progress. Today, our technological innovations have positioned us a world leader in overcoming the challenges of resource scarcity.

My election is a recognition of Israeli abilities and a commendation of Israeli contribution to the world in effective use of resources in order to deal with hunger, food security and water scarcity - all through Israeli innovation and experience

Israel has the solutions for the challenges the world is facing today, like deficit of food and water. The CNN campaign positions Israel from International point of view, as a world leader in green innovation.

We have decided to define the rivers and other water consumers of nature and the landscape as a proper "water consumer", like agriculture, domestic and industrial use.

We are committed, not only to care for drinking water for the public, water for agricultural irrigation and industrial use, but also for a sufficient amount of water for the environment in which we live, for plants and for nature.

Water is another field in which Israeli expertise can contribute significantly to sustainable development.

elämänlaadun parantaminen

ympäristö julkishyödykkeenä

luonnonvarojen hyödyntäminen
tulevaisuudessa

Israel johtava maa

Israel johtavana maana

Israelin saavutukset

Israel suunnannäyttäjänä

ympäristö arvona

vettä ympäristölle

Israelin kyvykkyys

[...] for projects that will turn these bodies of water from neglected ecological nuisances into natural resources that can be both enjoyable and profitable	vesistöt tuottavina ja nautittavina
We will clean up rivers that have been polluted for decades. We are returning them to the public as centers of leisure for every Israeli family.	vesistöt julkisena hyödykkeenä
River rehabilitation and restoration allows the conservation of unique habitats, the maintenance of landscapes and nature, and restoration of habitats that have been destroyed.	vesistöt uniikkeina arvoina
The search for environmental solutions to such problems as water scarcity and contamination, air pollution, global warming, growing quantities of hazardous and municipal waste can create new economic opportunities and open new markets for environmental products and services.	taloudelliset mahdollisuudet
Israel is offering to the world the pioneering green technologies that it has developed. The goal of the campaign is to show the world Israel's great abilities in the field of green technology.	Israel pioneerina
Yet, over the years Israel has managed to develop an advanced water economy. This has been achieved through the introduction of demand management policies as well as the development of alternative water sources.	Israelin kehitys
<i><u>Ratkaisuvaihtoehtoehdot</u></i>	
I call on the Arab countries to cooperate with the Palestinians and with us.	alueellinen yhteistyö
Consecutive years of drought are making it imperative for Israel to make measures to reduce the growing gap between water supply and demand.	tarjonnan ja kysynnän kohdistaminen
Reduced allocation of freshwater to agriculture is one of Israel's main means of dealing with increased scarcity and rising domestic and industrial demand.	veden säännöstely
If we can bring about energy alternatives and connect them with water and do this so that we also maintain the environment, we would be enacting very great changes in the global economy, not just here but elsewhere.	tekninen ratkaisu
[...] we would be enacting very great changes in the global economy, not just here but elsewhere.	talouskasvun arvo

Israeli innovation is transforming the way we live.... Israel could apply its unique expertise to the juncture of water and energy.	Israelin innovaatiot
Israel has mastered both of these technologies, desalinization and solar energy and it can make a decisive contribution to alleviating water shortages around the world, especially in the growing economies of Asia and the parched expanses of the Middle East.	teknologia ratkaisuna
The Sorek desalination facility will supply 150 million cubic meters annually, 25% of the water that the State of Israel lacks per annum.	teknologia
Water has one advantage over land – you can create more of it.	vettä voi tuottaa lisää
We intend, through these projects, to increase our cooperation, and also plan to do so in the fields of energy and water desalination.	yhteistyöprojektit
Water, unlike land, has one advantage. You can make more of it. You can make more water.	vettä voi tuottaa lisää
If we work together, we can take advantage of the great benefits afforded by our unique place under the sun.	alueellisen yhteistyön edut
It has faced challenges by developing cutting edge technologies in such fields as efficient management of water resources [...]	teknologia ratkaisuna
We must ensure that there is appropriate infrastructure here. Appropriate infrastructure includes water, and we discussed this yesterday in the Cabinet meeting. In fact, we will act to significantly expand our desalination plants by adding new plants.	infrastruktuurin lisääminen
I firmly believe that green growth is the answer. My vision for sustainable Israel is based on a transition to a closed ,3 materials loop economy, a circular economy, based on eco-efficiency, dematerialization and eco-innovation.	teknologiset ratkaisut vai vihreän kasvun arvo?
The Cabinet today approved an emergency plan to increase the production of desalinated water in Israel by operating desalination facilities around the clock.	lisäveden tuottaminen
Simply put, we must do more with less.	tehtävä enemmän vähemmällä
In Israel, scarcity of water, land and other natural resources has served as an impetus to develop cutting-edge technologies in a wide variety of fields.	teknologia ratkaisuna
Yet, in the midst of the crises facing us, there is hope that	globaali yhteistyö

governments, civil society, and the private sector will join together in ushering in a green economic revolution.

[...] stating the such a policy will ensure responsible resource use.

He outlined the vision for the establishment of an Israeli “Silicon Valley” in the field of environmental technologies and called for economic growth to go hand in hand with environmental values.

These changes have social, economic, ecological and security consequences that necessitate a change in behavior patterns of the individuals, the industry and the country, in order to minimize the possible impact.

But we must work together, Cooperation and the sharing of knowledge and the best practices are key to achieving our goals.

I call here all entities and organizations for which Israel’s rivers are important to join forces under our auspices to form a large establishment for restoring rivers and offer their comments and suggestions.

For this growth to be sustainable, we must rethink the way we consume our resources.

Israel shares the challenge of resource scarcity with a great part of humanity. 1.2 billion people suffer from water scarcity, and 1.3 billion do not have access to electricity. Israeli innovation can offer sustainable solutions to these essential development needs.

We have little choice but to choose the sustainable way.

Desalination and advanced wastewater treatment for agricultural reuse are helping to close the gap between water supply and demand in Israel.

Regional and international cooperation with both organizations and states are high priority items on Israel’s agenda.

However, the amount of water available – through proper water management and use of new technologies – is sufficient for all our needs. I believe that water can and should be kept out of the conflict. In the past forty years or so, Israel has had to become more water efficient and we believe that this is the key to overcoming water scarcity in our region.

With the development of additional water sources, as envisioned by the agreement, water can and should be the basis for cooperation [...]

luonnonvarojen kestävä käyttö

ympäristöteknologian
kehittäminen

käyttäytymisen muutos

globaali yhteistyö
mahdollisuutena

paikallinen yhteistyö

kulutuksen muutos

innovaatiot ratkaisuna

kestävä kulutus

teknologia

globaali ja alueellinen yhteistyö

vedenkäytön tehostaminen

alueellinen yhteistyö